

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 56.

Beretning

om

Rigets Distriktsfængsler

for

Aarene 1885 og 1886.

Udgiven af

Justits-Departementet.

RAPPORT SUR LES PRISONS DÉPARTEMENTALES.

LES ANNÉES 1885 ET 1886.

CHRISTIANIA.

I Kommission hos H. Aschehoug & Co.

1888.

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række. (Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1884. (Rapports consulaires.)
- 2. Den norske Statstelegraf 1884. (Statistique des télégraphes de l'État.)
- 3. Norges Sparebanker 1884. (Statistique des caisses d'épargne.)
- 4. Norges Handel 1884. (Tableaux du commerce.)
- 5. Skiftevæsenet 1882. (Tableaux des successions et faillites.)
- 6. Kriminalstatistiske Tabeller 1882. (Statistique de la justice criminelle.)
- 7. Norges Postvæsen 1884. (Statistique postale.)
- 8. Strafarbejdsanstalter 1883/84. (Rapport sur les établissements pénitentiaires.)
- 9. Sindssygeasylernes Virksomhed 1884. (Statistique des hospices d'aliénés.)
- 10. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1882. (Rapport sur l'état sanitaire et médical.)
- 11. Norges Fiskerier 1884. (Grandes pêches maritimes.)
- 12. Folkemængdens Bevægelse 1885. (Mouvement de la population.)
- 13. Norges-Skibsfart 1884. (Tableaux de la navigation.)
- 14. De offentlige Jernbaner 1884/85. (Rapport sur les chemins de fer publics.)
- 15. Rekruteringsstatistik 1884. (Statistique du recrutement.)
- 16. Fattigstatistik 1882 og 1883. (Statistique de l'assistance publique.)
- 17. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1885. (Rapports consulaires.)
- 18. Norges Handel 1885. (Tableaux du commerce.)
- 19. Den norske Statstelegraf 1885. (Statistique des télégraphes de l'État.)
- 20. Norges Sparebanker 1885. (Statistique des caisses d'épargne.)
- 21. Rekruteringsstatistik 1885. (Statistique du recrutement.)
- 22. Skiftevæsenet 1883. (Tableaux des successions et faillites.)
- 23. Norges almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1879—1884. (Statistique de l'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.)
- 24. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1883. (Rapport sur l'état sanitaire et médical.)
- 25. Strafarbejdsanstalter 1884/85. (Rapport sur les établissements pénitentiaires.)
- 26. Norges Postvæsen 1885. (Statistique postale.)
- 27. Skolestatistik 1881. (Statistique de l'instruction publique.)
- 28. Sindssygeasylernes Virksomhed 1885. (Statistique des hospices d'aliénés.)
- 29. Norges Fiskerier 1885. (Grandes pêches maritimes.)
- 30. Folkemængdens Bevægelse 1884. (Mouvement de la population.)
- 31. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1884. (Rapport sur l'état sanitaire et médical.)
- 32. Kriminalstatistiske Tabeller 1883. (Statistique de la justice criminelle.)
- 33. De offentlige Jernbaner 1885/86. (Rapport sur les chemins de fer publics.)
- 34. Norges Skibsfart 1885. (Tableaux de la navigation.)
- 35. Skiftevæsenet 1884. (Tableaux des successions et faillites.)

Fortsættelse: se Omslagets 3die Side.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 56.

Beretning

om

Rigets Distriktsfængsler

for

Aarene 1885 og 1886.

Udgiven af

Justits-Departementet.

RAPPORT SUR LES PRISONS DÉPARTEMENTALES.

LES ANNÉES 1885 ET 1886.

CHRISTIANIA.

I Kommission hos H. Aschehoug & Co.

1888.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

Indhold.

I. Beretningen.

A. Almindelige Bemærkninger.	Pag.	3
B. Bygningerne.	—	9
C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger derom.	—	11
D. Ordenen og Disciplinen.	—	19
E. Sjælepleien og Undervisningen.	—	24
F. Sundhedstilstanden.	—	30
G. Fangernes Beskæftigelse.	—	55
H. Forpleining og Beklædning.	—	60
I. Udgifter.	—	62
K. Fængselselskaber	—	69

II. Statistiske Tabeller og Bilag.

Tabel 1. Antallet af Celler og andre Rum i Fængslerne	Pag.	3
— 2a. Fangeantallet og de forskellige Slags Fanger. Fangedagenes Antal. 1885	—	4
— 3a. Det gennemsnitlige daglige Belæg af de forskellige Slags Fanger. Det høieste Belæg paa samme Tid. 1885	—	8
— 4a. Fangernes Alder. 1885.	—	10
— 5a. Udgifter. 1885.	—	12
— 2b. Fangeantallet og de forskellige Slags Fanger. Fangedagenes Antal. 1886.	—	14
— 3b. Det gennemsnitlige daglige Belæg af de forskellige Slags Fanger. Det høieste Belæg paa samme Tid. 1886.	—	18
— 4b. Fangernes Alder. 1886.	—	20
— 5b. Udgifter. 1886.	—	22
<hr/>		
Bilag 1. Lov om Fængselsvæsenet af 13de Oktober 1857.	—	25
— 2. Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859 angaaende Indretning og Udstyr af Distriktsfængslerne	—	34
— 3. Bestemmelser angaaende de Bestyrelserne for Rigets Distriktsfængsler paahvilende Pligter	—	37
— 4. Reglement for Fangebehandlingen i Rigets Distriktsfængsler, bifaldt ved Kongl Resol. af 22de Januar 1885	—	39
— 5. Rundskrivelse fra Expeditionschefen for Strafanstalt- og Fængselsvæsenet til samtlige Overøvrigheder af 3die Mai 1887.	—	51
— 6. Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til Rigets Biskoper om den geistlige Omsorg ved Distriktsfængslerne, dateret 29de Oktober 1881	—	54

Table des matières.

I. Le Rapport.

A. Remarques générales	page	3
B. Les maisons	—	9
C. Nombre des détenus avec des renseignements statistiques.	—	11
D. Régime disciplinaire	—	19
E. Religion et instruction	—	24
F. État sanitaire	—	30
G. Occupations des détenus.	—	55
H. Nourriture et habillement	—	60
I. Frais	—	62
K. Sociétés de patronage pour les libérés	—	69

II. Tableaux statistiques et annexes.

Tableau 1. Nombre des cellules etc.	page	3
— 2a. Nombre des détenus des diverses catégories. Total des journées de détention. 1885.	—	4
— 3a. Nombre moyen journalier des détenus des diverses catégories. Nombre le plus élevé de détenus en même temps. 1885.	—	8
— 4a. Age des détenus. 1885.	—	10
— 5a. Frais. 1885.	—	12
— 2b. Nombre des détenus des diverses catégories. Total des journées de détention. 1886.	—	14
— 3b. Nombre moyen journalier des détenus des diverses catégories. Nombre le plus élevé de détenus en même temps. 1886.	—	18
— 4b. Age des détenus. 1886.	—	20
— 5b. Frais. 1886.	—	22

Annexe 1. Loi du 13 octobre 1857 concernant les prisons cellulaires départementales	—	25
— 2. Résolution du Roi en date du 29 octobre 1859 concernant l'arrangement des prisons	—	34
— 3. Dispositions sur l'administration des prisons	—	37
— 4. Règlement du 22 janvier 1885 sur le traitement des détenus dans les prisons cellulaires départementales	—	39
— 5. Lettre circulaire du 3 mai 1887	—	51
— 6. Lettre circulaire du ministère des cultes en date du 29 octobre 1881	—	54

Beretning

om

Distriktsfængslerne

for

Aarene 1885 og 1886.

Medens man i en Række af Aar har offentliggjort fuldstændige Beretninger om Rigets Strafarbejdsanstalter og meddelt statistiske Oplysninger om dem, har man hidtil manglet Adgang til at udgive lignende Beretninger om Fængselsvæsenet, da der ikke tidligere har været givet nogen Bestemmelse angaaende Udfærdigelse og Indsendelse til Justitsdepartementet af Indberetninger om de enkelte Distriktsfængsler. Man har saaledes ganske maattet savne Oplysning saavel om Antallet af de i Fængslerne hensiddende Fanger og om disses Aldersforhold, som om de Omkostninger for Stat og Kommuner, der medgaar til Distriktsfængslerne.

Ved de ved Kongelig Resolution af 22de Januar 1885 bifaldte Bestemmelser angaaende de Bestyrelserne for Rigets Distriktsfængsler paahvilende Pligter er det nu paalagt alle Bestyrere af Distriktsfængsler aarlig at indsende til Justitsdepartementet en kortfattet Beretning om Fængslernes samtlige Forhold. Saadanne Beretninger er derefter første Gang afgivne for Aaret 1885. Herved er Justitsdepartementet bleven istand til i Lighed med hvad der sker for Strafanstaltens Vedkommende, at udgive almindelige Beretninger for hvert Aar om Distriktsfængslerne og deres Fangebelæg.

I nærværende første Beretning, der omfatter Aarene 1885 og 1886, vil de forhaandenværende Oplysninger blive meddelte under følgende Afdelinger:

- A. Almindelige Bemærkninger.
 - B. Bygningerne.
 - C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger derom.
 - D. Ordenen og Disciplinen.
 - E. Sjælepleien og Undervisningen.
 - F. Sundhedstilstanden.
 - G. Fangernes Beskæftigelse.
 - H. Forpleining og Beklædning.
 - I. Udgifter.
 - K. Fængselselskaber.
-

A. Almindelige Bemærkninger.

(Remarques générales).

Landets Fængselsvæsen er ordnet ved Lov af 13de Oktober 1857.

Medens tidligere saavel Varetægtsarrest som Straffængsel maatte udholdes i Raadhusarrest, Lensmandsarrest eller i særskilte Arresthuse, i hvilke Arrest Lokalerne i Almindelighed i mange Henseender var særdeles slette og lidet tjenlige saavel for det ene som for det andet Slags Fanger, bestemte Fængselsloven af 1857, at der overalt i Amter og Kjøbstæder skulde opføres nye Straf- og Varetægts-Fængsler — Distriktsfængsler — i tilstrækkeligt Antal og af tilstrækkelig Størrelse, og at disse Fængsler samtlige skulde være byggede paa Principet om ensom Afsondring af Fangerne. Foruden Bestemmelser om Fængsler og Fængselsdistrikter indeholder Lovens Bestemmelser om Straf- og Varetægtsfangernes Behandling, om Fængslernes Bestyrelse og Betjening, om Hjælpfængsler til Optagelse af Varetægtsfanger i de Distrikter, hvor der intet almindeligt Fængsel er, samt om Udredelsen af de forskjellige med Fængselsvæsenet forbundne Udgifter.

Fængselsloven af 13de Oktober 1857 er trykt som Bilag 1 hermed.

I Henhold til denne Lov blev der ialt for hele Riget tilveiebragt — i Regelen ved Opførelse fra nyt af, men tildels ved Ombygning og Forbedring af ældre Fængsler — 56 Distriktsfængsler, hvilke alle blev indrettede og tagne i Brug i Tidsrummet fra 1862—1867. Af disse er et, Byen Levangers Fængsel, nedbrændt i 1877, uden senere at være bleven gjenopbygget, idet det ved Kongelig Resolution af 9de December 1878 blev tilladt den nævnte By i Henhold til Fængselslovens § 10 at forene sig med Nordre Thronhjems Amtskommune — der ogsaa havde et Distriktsfængsel i Levanger — til et fælles Fængselsdistrikt. For Tiden haves altsaa 55 Distriktsfængsler, af hvilke 41 ligger i Byer, 14 paa Landet, i hvilken Henseende imidlertid maa bemærkes, dels at flere for Landdistrikter bestemte Fængsler ligger i Byer, dels, at mange Fængsler er fælles for den By, hvor de ligger, og de omgivende Landdistrikter.

Til Istandbringelsen af disse Distriktsfængsler har Statskassen, der efter Lovens § 19 havde at bidrage Halvdelen af Omkostningerne, haft en Udgift af tilsammen Kr. 1 439 829,23, medens et endnu større Udgiftsbeløb er faldt Kommunerne til Last, idet disse, foruden Halvparten af Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse særskilt havde at udrede Udgifterne ved Erhvervelse af de fornødne Tomter og Anskaffelse af Inventarium. Det samlede Kostende af de

i Henhold til Fængselsloven tilveiebragte Distriktsfængsler med Tilbehør kan anslaaes til cirka 3 200 000 Kroner.

Fængslerne er indrettede efter Planer og Tegninger, der blev approberede af Departementet, ligesom de har været undergivet Besigtigelse og Skjøn paa anordnet Maade, forinden de toges i Brug (Fængselslovens § 18). De nærmere Forskrifter om deres Indretning og Udstyr er givne ved Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859. (Bilag 2).

Naar undtages Christiania Distriktsfængsel, hvor der siden 1882 har været en særskilt af Kongen i Medhold af Fængselslovens § 24 udnævnt og af Statskassen lønnet Bestyrer, er Bestyrelsen af alle Distriktsfængsler henlagt under en af de i den citerede Lovparagraf nævnte Embedsmænd, i Byerne i Regelen Politimesteren, paa Landet som oftest vedkommende Foged. Amtmanden har efter samme Paragraf Overbestyrelsen af samtlige i hans Embedsdistrikt værende Fængsler.

Ifølge Fængselslovens § 25 skal der derhos ved ethvert Distriktsfængsel være nogle (høist 4) kommunevalgte Tilsynsmænd, der i Forening med Bestyreren har at drage Omsorg for Fængslets økonomiske Anliggender, og forøvrigt til ubestemte Tider skulle besøge Fængslet og gjøre opmærksom paa mulige Mangler.

Nærmere Bestemmelser om de Fængslernes Bestyrere og Tilsynsmænd paahvilende Pligter er i Henhold til Fængselslovens § 39 givne ved Kongelig Resolution af 22de Januar 1885. (Bilag 3).

Med Hensyn til Fængselsfunktionærerne forøvrigt bemærkes, at der ved ethvert Distriktsfængsel er en af Amtmanden ansat Vagtmester, (Fængselslovens § 21) hvorhos der ved Siden deraf ved de større Fængsler haves en eller flere Sluttere.

Ved Christiania Distriktsfængsel var der saaledes i Beretningsaarene 1 „Førsteslutter“, (Undervagtmester) og 9 almindelige Sluttere, der dog ogsaa har adskillig Tjeneste udenfor Fængslet, saaledes til Byrettens Betjening, Afhentning af Arrestanter og Lignende, og desuden 2 Opsynskvinder, 1 Arbeidsforstander, 1 Fyrbøder og 2 Natvægtere; (Fængslets Bestyrelse bemærker om denne Betjening, at den er knap nok, og at Tjenesten derfor er meget haard). Ved Bergens Fængsel haves der 2 Sluttere, 1 Opsynskvinde og 1 Natvægter, og ved Thronhjems Byes Fængsel 2 Sluttere. Medens der ved 30 af de andre Distriktsfængsler er ansat 1 Slutter, haves der ved de øvrige 22 Distriktsfængsler ingen saadan Funktionær.

De fornødne Instruxer for Vagtmestere og Sluttere med Videre gives af Overøvrighederne med Justitsdepartementets Approbation. Ved Kongelig Resolution af 22de Januar 1885 er der imidlertid givet et fuldstændigt Reglement for Fangebehandlingen i Distriktsfængslerne (aftrykt som Bilag 4).

Med Hensyn til Præster, Lærere og Læger ved Distriktsfængslerne vil de fornødne Oplysninger blive meddelte nedenfor under Afsnit E og F.

Nedenstaaende Oversigt viser, hvilke Fængselsdistrikter, Landet er inddelt i, Antallet og Størrelsen af de til dem hørende Distriktsfængsler, samt af hvem disse bestyres:

Fængselsdistrikter.	Antal Fængsler.	Hvor beliggende.	Antal Fangerum.	Bestyrer.	Anmærkning.
Christiania By	1	Christiania	99	Ved Kongelig Resolution af 14de Oktober 1882 blev Byfogden i Christiania, der tidligere havde havt Bestyrelsen af Fængslet, fritagen derfor, og til Bestyrer antaget Kandidatus juris Frantz Eugen Malthe.	Fængslet benyttes efter Overenskomst mellem Akershus Amts Fængselsdistrikt og Christiania Kommune til lige som Varetægtsfængsel for Akers Sorenskriveri.
Akershus Amts Landdistrikt, Byen Drøbak og Ladestederne Soon og Hølen	1	Skedsmo	37	Fogden i Nedre Romerike.	
Smaalenenes Amts Landdistrikt	1	Eidsberg	12	Fogden i Rakkestad.	
Byen Moss	1	Moss	10	Politimesteren i Moss.	Efter Overenskomst med Kommunebestyrelserne i Amtets Byer har Smaalenenes Amts Landdistrikt Adgang til at benytte Fængslerne i Amtets Byer, naar Rummet tillader det.
Byen Fredriksstad	1	Fredriksstad	10	Politimesteren i Fredriksstad.	
Byen Sarpsborg	1	Sarpsborg	10	Byfogden i Sarpsborg.	
Byen Fredrikshald	1	Fredrikshald	13	Politimesteren i Fredrikshald.	
Hedemarkens Amts Landdistrikt og Byerne Hamar og Kongsvinger	2	Hamar Kongsvinger	30 21	Byfogden i Hamar. Fogden i Vinger og Odalen.	
Christians Amts Landdistrikt og Byerne Lillehammer og Gjøvik	3	Gjøvik Sell Nordre Aurdal	27 22 15	Fogden i Toten. Fogden i Nordre Gudbrandsdalen. Fogden i Valdars.	Af Fangerummene i Gjøvik er 5 Enkeltceller og 1 Fællesrum afgivet til Benyttelse for en Tvangsarbeidsanstalt.
Buskeruds Amts Landdistrikt og Byen Hønefos	3	Haugsvund Hønefos Næs i Hallingdal	18 10 9	Sorenskriveren i Eker, Modum og Sigdal. Fogden i Ringerike. Fogden i Hallingdal.	
Byen Kongsberg	1	Kongsberg	11	Politimesteren i Kongsberg.	
Byen Drammen	1	Drammen	12	Politimesteren i Drammen.	
Jarlsberg og Laurvigs Amts Landdistrikt, Byen Laurvig og Ladestederne Svelvig og Aasgaardstrand	3	Laurvig Sande Sem	12 11 11	Politimesteren i Laurvig. Sorenskriveren i Nordre Jarlsberg. Fogden i Jarlsberg	
Ladestedet Horten	1	Horten	13	Politimesteren i Horten.	

Fængselsdistrikter.	Antal Fængsler.	Hvor beliggende.	Antal Fangerum.	Bestyrer.	Anmærkning.
Byen Holmestrand	1	Holmestrand	6	Byfogden i Holmestrand.	
Byen Tønsberg	1	Tønsberg	9	Politimesteren i Tønsberg.	
Byen Sandefjord	1	Sandefjord	6	Byfogden i Sandefjord.	
Bratsbergs Amts Landdistrikt og Byen Skien	1	Skien	14	Politimesteren i Skien.	Fængslet er brændt i 1886, uden at der endnu er truffet endelig Bestemmelse med Hensyn til Gjenopførelsen.
Byen Brevig	1	Brevig	3	Byfogden i Brevig.	
Byen Porsgrund	1	Porsgrund	3	Byfogden i Porsgrund.	
Byen Kragerø	1	Kragerø	6	Politimesteren i Kragerø.	Fængslet er brændt i 1886, uden at der endnu er truffet endelig Bestemmelse med Hensyn til Gjenopførelsen.
Ladestedet Stathelle	1	Stathelle	3	Fogden i Bamble.	
Ladestedet Langesund	1	Langesund	5	Byfogden i Brevig.	
Nedenæs Amts Landdistrikt og Byerne Østerrisør, Arendal og Grimstad samt Ladestederne Lillesand og Tvedestrand	2	Arendal Hordnæs	19 5	Politimesteren i Arendal. Fogden i Sætersdalen.	
Lister og Mandals Amts Landdistrikt, Byen Flekkefjord samt Ladestederne Mandal og Farsund	2	Mandal Flekkefjord	6 4	Fogden i Mandal. Byfogden i Flekkefjord.	
Byen Christianssand	1	Christianssand	19	Politimesteren i Christianssand.	Efter Overenskomst med Lister og Mandals Amtskommune modtages, naar Rummet tillader det, Fanger fra Landdistriktet.
Stavanger Amts Landdistrikt og Ladesteder samt Byen Haugesund	1	Stavanger	15	Fogden i Jæderen og Dalerne.	
Byen Stavanger	1	Stavanger	10	Politimesteren i Stavanger.	

Fængselsdistrikter.	Antal Fængsler.	Hvor beliggende.	Antal Fangerum.	Bestyrer.	Anmærkning.
Søndre Bergenhus Amt	2	Lervik Vossevangen	11 11	Sorenskriveren i Søndhordland. Fogden i Hardanger og Voss.	
Byen Bergen	1	Bergen	41	Politimesteren i Bergen.	Efter Overenskomst mellem Amtets Fængselsdistrikt og Bergens By har førstnævnte Ret til fortrinnsvis Afbenyttelse i Bergens Distriktsfængsel af 8 Enkelceller, 1 Fællesrum og 2 Rum for Strafarrest- og Gjældsanger.
Nordre Bergenhus Amts Landdistrikt og Ladestedet Florø	1	Vik	13	Fogden i Sogn.	
Romsdals Amts Landdistrikt samt Byerne Aalesund, Molde og Christianssund	3	Aalesund Molde Christianssund	12 9 14	Politimesteren i Aalesund. Byfogden i Molde. Politimesteren i Christianssund.	
Søndre Trondhjems Amts Landdistrikt og Bergstaden Røros	1	Vollan i Trondhjem	21	Fogden i Strinde og Selbo.	
Byen Trondhjem	1	Trondhjem	14	Politimesteren i Trondhjem.	
Nordre Trondhjems Amts Landdistrikt, Byen Levanger samt Ladestederne Stenkjær og Namsos	3	Levanger Stenkjær Namsos	10 11 10	Fogden i Stør- og Værdalen Fogden i Inderøen. Fogden i Namdalen.	
Nordlands Amts Landdistrikt, Byen Bodø og Ladestedet Mosjøen	3	Sandnæs Bodø Smedvigen	10 9 10	Fogden i Søndre Helgeland. Fogden i Salten. Sorenskriveren i Lofoten.	
Tromsø Amts Landdistrikt og Byen Tromsø	1	Tromsø	13	Politimesteren i Tromsø.	Fængslet er bygget af Tromsø By.
Finmarkens Amts Landdistrikt og Byerne Hammerfest, Vadsø og Vardø	2	Hammerfest Vadsø	9 10	Byfogden i Hammerfest. Fogden i Varanger.	

B. Bygningerne.

(Les maisons).

Til ethvert Distriktsfængsel hører der efter Forskrifterne i Fængselsloven og Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859 et Retslokale bestaaende af en Retssal samt mindst 2 mindre Rum til Aftræde for Rettens Personale og for Vidner eller Deponenter. Ligeledes forefindes der Familiebolig med de fornødne udvendige Rum for en Vagtmester. Ved Fængsler paa over 8, men under 24 Enkeltceller skål der tillige være Rum for 1 Slutler, og ved Fængsler paa 24 Celler eller derover Rum for mindst 2 Sluttere.

Af Tabel 1, der indeholder Opgave over Fangerum i Rigets Distriktsfængsler, vil erfares, at det samlede Antal af disse i Aaret 1885*) udgjorde 787, bestaaende af 649 Enkeltceller, 80 Fællesrum, 7 Strafarrestrum og 51 oprindelig til Gjældsarrester indrettede Rum. Af disse Fangerum forefindes der i de i Landdistrikterne beliggende 14 Distriktsfængsler 197, hvoraf 169 Enkeltceller, 20 Fællesrum, 4 Strafarrestrum og 4 Gjældsarrestrum, medens der i de i Byerne og Ladestederne værende 41 Fængsler haves i det Hele 590 Fangerum, bestaaende af 480 Enkeltceller, 60 Fællesrum, 3 Strafarrestrum og 47 Gjældsarrestrum. Med Hensyn hertil maa det erindres, hvad ovenfor er berørt, at mange af Byfængslerne er bestemte til Benyttelse helt eller delvis for Landdistrikter.

Med Hensyn til Fangerummenes Størrelse skal man oplyse, at efter de herom gjældende Bestemmelser skal Størrelsen af en Enkeltcelle være omtrent 20 Kubikmeter (de fleste Celler er vistnok i Virkeligheden større), og af Strafarrest- og Gjældsarrestrum mindst 28 Kubikmeter samt af et Fællesrum (beregnet til Optagelse af 3 Fanger) mindst 57 Kubikmeter.

Som det sees af Tabel 1, haves der ved en Del Fængsler ved Siden af Cellerne for de egentlige Fanger ogsaa særskilte Rum for Natarrester (Politiarrester), — til et samlet Antal af 59. Disse sidste Rum er imidlertid egentlig Distriktsfængslerne uvedkommende, da Natarrester hverken er at henregne til Varetægtsfanger eller til Straffanger (jfr. Fængselsl. §§ 8 og 15). Naar Natarrester, som det sees af Anmærkninger til Tabel 1, flere Steder anbringes i selve Distriktsfængslerne, sker dette af Mangel paa særskilt dertil indrettede Politiarrester og i mange Tilfælde i Henhold til en derom paa Forhaand truffet særskilt Aftale med det Offentlige under Forhandlingerne om vedkommende Distriktsfængslers Opførelse. At Natarrester, som i de

*) Sommeren 1886 brændte 2 Fængsler, hvorom nedenfor.

allerfleste Tilfælde indkommer i overstadig Beruselse, anbringes inde i Fængslerne, er imidsertid i mange Henseender til Ulempe og til Forstyrrelse af den Ro og Orden, der bør finde Sted i Fængsler. Forholdet er derfor ogsaa i flere af Beretningerne Gjenstand for Beklagelse.

Foruden de i Tabel 1 nævnte Rum findes der ved Fængslerne forskellige andre Rum til Brug for Fangerne saasom Værelser for Præst og Lærer, Visitationsrum, Baderum m. v.

Naar undtages ved Distriktsfængslerne i Christiania og Trondhjem, har Fangerummene i Fængslerne hidtil været fuldt tilstrækkelige for Behovet. I begge de nævnte Byer har Fangebelægget til sine Tider, dog sjeldnere i de senere Aar, været saa stort, at det kun med Vanskelighed har kunnet skaffes Plads i de nuværende Bygninger, og det har derfor begge Steder været under Overveielse hos vedkommende Autoriteter at skaffe de yderligere Fangerum, som maatte tiltrænges.

Til Belysning benyttes Gas i 9 Fængsler; i de øvrige derimod enten Lamper eller Lys.

Opvarmning af Fangerummene i Distriktsfængslerne foregaar enten ved særskilte Varmeapparater, der er anbragt i Kjælderen og hvorfra varm Luft gennem Kanaler tilføres Cellerne, eller ved Celleovne, der er saaledes indrettede, at de ilægges fra Korridoren, da Fangerne efter Bestemmelsen i § 7 i Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859 skal være afskaaret Adgang til at komme i Berørelse med Ildstedet.

Medens der, saavidt vides, ikke er fremkommet nogen Klage i de Fængsler, hvor Ovne benyttes, er der derimod paa flere Steder anket over Varmeapparaterne, dels med Hensyn til Opvarmningens Tilstrækkelighed, dels formedelst Brændeforbruget og dels fordi Fangerne i de Celler, der høre til samme Varmeapparat, gennem Varmekanalerne kunne kommunikere med hverandre. Paa Grund af disse Ulemper er det nu paa flere Steder under Overveielse, om man ikke bør ombytte de Varmeapparater, som haves i Kjælderne, med Celleovne.

For saavidt muligt ganske at betage Fangerne Adgang til Kommunikation gennem Varmeledningerne, har man i Bergens Distriktsfængsel anbragt smaa Trækasser — oventil aabne — foran Varmluftkanalernes Aabninger paa Cellevæggene. Fangen hindres derved fra at komme i direkte Berørelse med Varmluftkanalen og kan saaledes ikke tale ind i denne.

Da denne Forføjning efter den i Bergens Distriktsfængsel vundne Erfaring maatte ansees meget hensigtsmæssig, har Expeditionschefen for Fængselsvæsenet i en Rundskrivelse af 3die Mai 1887 (trykt som Bilag 5) hénstillet til Overøvrighederne at søge truffet en saadan Forføjning i alle Fængsler, hvor Cellerne opvarmes ved Varmeapparater med Ledningskanaler.

Ventilationen af Fangerummene sker dels ved smaa Trækruder i Cellevinduerne, der kan aabnes indefra Cellen, dels ved særegne Ventilationsappa-

rater, som paa flere Steder er sat i Forbindelse med Varmeapparaterne. I de Fængsler, hvor denne Kombination finder Sted, er Ventilationen meget afhængig af Varmeapparaternes Brugbarhed.

I Aaret 1886 er 2 Fængsler, Skiens og Kragerø Distriktsfængsler, nedbrændte.

Kragerø Fængsel brændte under den Byen den 14de Juni overgaaede Ildebrand. De i Fængslet paa Branddagen hensiddende Fanger blev dels transporterede til Skiens Distriktsfængsel, dels — for Straffangernes Vedkommende — indsatte i den særskilt beliggende og ikke nedbrændte Politiarrest til Udholdelse af den resterende Straffetid. Da imidlertid Politiarresten ikke for et længere Tidsrum kunde undværes, skred man snarest mulig til Indredelse af midlertidige Fangerum i de af Politimesteren og Stadsingeniøren tidligere benyttede Lokaler i Politistationens Bygning. Noget endeligt Arrangement med Hensyn til Opførelse af nyt Distriktsfængsel er endnu ikke truffet.

Skiens Distriktsfængsel nedbrændte under den store Brand i Skien Natten mellem den 7de og 8de August. Allerede i den første Uge efter Branden gik man i Gang med at indrette nogle af Fængselsbygningens gjenstaaende Kjælderrum til Brug for Politiarrestanter, medens Straf- og Varetægtsfanger blev afsendte til Porsgrunds Distriktsfængsel. Senere er første Etage i Fængselsbygningen bleven sat i Stand som midlertidigt Fængsel, ligesom der paa Fængslets Tomt blev bygget et midlertidigt Træhus til Brug for Vagtmesteren, hvorhos Fangegaard blev indrettet. Dette midlertidige Fængsel blev taget i Brug den 4de December. Det indeholder foruden 5 Politiarrestrum i Kjælderen*) 7 Enkeltceller samt et Slutternværelse. Med disse Rum har man nogenlunde kunnet hjælpe sig, idet man dog oftere har maattet sætte flere Fanger sammen. Der er forøvrigt truffet Aftale med Bestyrelserne for Porsgrunds og Laurvigs Distriktsfængsel om midlertidig Adgang til i fornødent Fald i de nævnte Fængsler at indsætte Fanger fra Skiens Fængselsdistrikt.

Fængslet belyses ved Gas og opvarmes ved Varmeapparatet i Kjælderen.

Ved den efter Branden afholdte Skadetaxtforretning blev Fængslet erklæret for ødelagt indtil Kjælderen, og Resterne vil paa Grund af Gaderegulering blive exproprierede, idet Tomten bliver udlagt til Gade.

Nogen Bestemmelse om Opførelse af nyt Fængsel er endnu ikke truffet.

*) Da disse Arrester i flere Henseender var u hensigtsmæssige, er der i 1887 i Fængselsgaarden opført en midlertidig Træbygning for Politiarrester. Bygningen indeholder særskilte Rum for 10 Fanger.

C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger derom.

(Nombre des prisonniers avec des renseignements statistiques).

Af Tabel 2 a, der indeholder Opgave over Fangeantallet og Fangedage i Rigets Distriktsfængsler i Aaret 1885, vil det sees, at Antallet af de Personer, der som Varetægtsfanger eller Straffanger (altsaa bortset fra Nat-arrestanter) i Aaret 1885 har hensiddet i Distriktsfængslerne, udgjorde 9325, hvoraf 8130 Mandfanger og 1195 Kvindefanger. Heraf falder paa Christiania Distriktsfængsel det største Belæg med 4095 Fanger — 3593 Mænd og 502 Kvinder — og paa Bergens Distriktsfængsel det næststørste med 738 — 676 Mænd og 62 Kvinder. — Det mindste Belæg havde Langesunds Distriktsfængsel, hvor der i det hele Aar kun har hensiddet 3 Mandfanger.

Det samlede Antal Fangedage for samtlige Distriktsfængsler i Aarets Løb har været 86 725, hvoraf 73 119 for Mænd og 13 606 for Kvinder. Størst har Dagantallet været i Christiania Fængsel, nemlig 32087, hvoraf 28057 for Mænd og 4 030 for Kvinder, og det næststørste Bergens Fængsel, nemlig 7022 Dage, hvoraf 6 350 for Mænd og 672 for Kvinder, medens det mindste Antal — 30 Dage — havdes i Langesunds Fængsel.

Af det samlede Belæg var 6 376 Straffanger med 48 890 Fangedage og 2 949 Varetægtsfanger med 37 835 Fangedage. Heraffalder paa Christiania Distriktsfængsel 3 117 Straffanger med 16 934 Fangedage og 978 Varetægtsfanger med 15 153 Fangedage og paa Bergens Distriktsfængsel 427 Straffanger med 4 334 Fangedage samt 311 Varetægtsfanger med 2 688 Fangedage.

I det samlede Antal Straffanger i Riget er medregnet 35 Personer, der har udholdt militær Arrest i tilsammen 159 Dage. Noget Tilfælde af almindelig Strafarest efter Straffelovens Kapitel 2 § 17 forekommer derimod ikke i Beretningsaaret.

Fængsel paa sædvanlig Fangekost er i Aarets Løb udholdt af ialt 574 Personer, hvoraf 413 Mænd og 161 Kvinder, med tilsammen 18 094 Dage, hvoraf 13 026 for Mænd og 5 068 for Kvinder. Heraf var saadan Straf idømt 485 Personer (342 Mænd og 143 Kvinder) med i det Hele 17 004 Dage (12 192 for Mænd og 4 812 for Kvinder) medens Afsoning af Bøder med nævnte Straf har fundet Sted for 89 Personer (71 Mænd og 18 Kvinder) i 1 090 Dage (834 for Mænd og 256 for Kvinder).

Vand og Brødstraf er ialt udstaaet af 5767 Personer (5092 Mænd og 675 Kvinder) i 30 637 Dage (26 016 for Mænd og 4 621 for Kvinder).

Denne Fængselsstraf var idømt i det Hele 1551 Personer (1 261 Mænd og 290 Kvinder) i tilsammen 18 207 Dage (14 899 for Mænd og 3 308 for Kvinder), medens Bøder afsønedes med Fængsel paa Vand og Brød af 4 216 Personer (3 831 Mænd og 385 Kvinder) i 12 430 Dage (11 117 for Mænd og 1 313 for Kvinder).

Afsøning af Bøder har i Aarets Løb fundet Sted for ialt 4 305 Personer (3 902 Mænd og 403 Kvinder), hvoraf i Christiania Fængsel 2 721 Personer (2 437 Mænd og 284 Kvinder).

Blandt Varetægtsfanger er medregnet 2 Personer, en Mand og en Kvinde, som har hensiddet i Gjældsarrest i Christiania Distriktsfængsel i henholdsvis 1 og 2 Dage, samt 413 Fanger, der under Transport til vedkommende Bestemmelsessted midlertidig har været indsatte i Distriktsfængslerne i tilsammen 1309 Dage.

Bortset fra disse Fanger har de egentlige Varetægtsfangers Tal udgjort ialt 2 534 (2 229 Mænd og 305 Kvinder) med 36523 Fangedage (3 2795 for Mænd og 3 728 for Kvinder). Heraf falder paa Christiania Fængsel 922 Personer (794 Mænd og 128 Kvinder) med 14 512 Dage (13 045 for Mænd og 1 467 for Kvinder) og paa Bergens Fængsel 228 Personer (211 Mænd og 17 Kvinder) med 2 455 Dage (2 296 for Mænd og 159 for Kvinder).

Antallet af Fanger, som i Aaret 1885 har hensiddet i Distriktsfængslerne, forholder sig til Rigets antagne Folkemængde den 31te December 1885: 1959000 omtrent som 1:210. Straffangerne forholder sig til samme Folkemængde som 1:307 og Varetægtsfangerne som 1:664.

Opgaver over det gennemsnitlige daglige Belæg og det høieste Belæg paa samme Tid i hvert af Rigets Distriktsfængsler i Aaret 1885 meddeles i Tabel 3 a og Oplysninger om Fangernes Alder i samme Aar i Tabel 4 a.

Af førstnævnte Tabel fremgaar, at der gennemsnitlig hver Dag har hensiddet omtrent 238 Fanger i Distriktsfængslerne, og særskilt beregnet for Straf- og Varetægtsfanger henholdsvis omtrent 134 og 104.

Gennemsnitsbelægget i Christiania Distriktsfængsel var 87,91, i Bergen 19,23, og i Langesunds 0,08.

Det høieste Belæg paa samme Tid — samme Dag — findes ligeledes ved Christiania Distriktsfængsel, hvor Belægget gik op til 122 Fanger. Dernæst viser Bergens Fængsel et Belæg af 30. I 2 Fængsler, Sandefjords og Langesunds, har Belægget i Aarets Løb aldrig overskredet 1 Fange paa samme Tid.

Af Alderstabellen fremgaar, at af det hele Fangeantal i Aarets Løb 807 Personer, deraf 742 af Mandkjøn og 65 af Kvindekjøn, var under de fulde 18 Aar. Disse har hensiddet i tilsammen 17 973 Fangedage, hvoraf 16 658 falder paa Mands- og 1315 paa Kvindefangerne. Af det nævnte Antal var igjen 197 Fanger, 135 af Mandkjøn og 12 af Kvindekjøn, under det fulde 15de Aar. Disse hensad i henholdsvis 2418 og 191 eller tilsammen 2609

Fangedage. Hvad disse unge Fangers Fordeling paa de enkelte af Rigets Distriktsfængsler angaar, vil følgende Sammenstilling vise Forholdet mellem de 2 vigtigste Fængsler indbyrdes og ligeoverfor de øvrige Fængsler underet:

	Under 15 Aar						15—18 Aar.					
	Antal Personer.			Antal Dage.			Antal Personer.			Antal Dage.		
	M	K	Tils.	M	K	Tils.	M	K	Tils.	M	K	Tils.
Christiania	62	3	65	1243	81	1324	320	32	352	7672	575	8247
Bergen	29	8	37	412	102	514	90	1	91	1756	60	1816
Rigets øvrige Distriktsfængsler	44	1	45	763	8	771	197	20	217	4812	489	5301
Hele Riget	135	12	147	2418	191	2609	607	53	660	14240	1124	15364

Det vil sees, at Christiania og Bergens Distriktsfængsler for de 2 Aldersklassers Vedkommende repræsenterer omkring to Tredieparter af Rigets samlede Belæg, baade hvad Fangernes og Fangedagenes Antal angaar.

I Distriktsfængslerne er i Aarets Løb fuldbyrdet Risstraf paa 93 Gutter, hvoraf 21 i Christiania, 16 i Bergens og 8 i Trondhjems Fængsel.

Af Tabel 2 b, der indeholder Opgave over Fangeantallet og Fangedage i Distriktsfængslerne i 1886, vil sees, at Antallet af de Personer -- Natarresteranter fraeregnet -- der i dette Aar har hensiddet i Rigets Distriktsfængsler, udgjorde 9 177, hvoraf 8 073 Mands- og 1 104 Kvindefanger. Af dette Antal falder paa Christiania Distriktsfængsel det største Belæg med 3660 Fanger -- 3 217 Mænd og 443 Kvinder -- og paa Bergens Distriktsfængsel det næststørste med 675, -- 573 Mænd og 62 Kvinder. Det mindste Belæg havde i dette Aar Holmestrand's Fængsel med 4 Mands- og 2 Kvindefanger.

Det samlede Antal Fangedage i samtlige Distriktsfængsler i Aarets Løb har været 82 804, hvoraf paa Mandsfangerne falder 70225 og paa Kvindefangerne 12 579. Størst har Dagantallet været i Christiania Distriktsfængsel, nemlig 27 028, hvoraf 23 554 for Mænd og 3 474 for Kvinder, det næststørste i Bergens Fængsel, 6 827 Dage, 5 956 faldende paa Mands- og 871 paa Kvindefanger. Det mindste Dagantal, idethele 28 Dage, havde Holmestrand's Distriktsfængsel.

Sammenholdes Fangernes og Fangedagenes Antal i 1886 med det tilsvarende i det foregaaende Aar, viser der sig en Nedgang af 148 Fanger med 3 921 Fangedage (henholdsvis \div 1,6 og \div 4,5 pCt.). Da imidlertid Chri-

stiania Distriktsfængsel for sig alene viser en Nedgang af 435 Fanger med 5 059 Dage (\div 10,6 og \div 15,7 pCt.), vil det sees, at for Rigets øvrige Distriktsfængsels Vedkommende er det samlede Fangetal steget med 287 Fanger med 1 138 Fangedage (henholdsvis + 5,5 og + 2,1 pCt.).

Af det samlede Belæg var 6 100 Straffanger med 44 927 Fangedage og 3 077 Varetægtsfanger (Transportfanger og Gjældsarrestanter derunder indbefattede) med 37 877 Fangedage. Heraf falder paa Christiania Distriktsfængsel 2 756 Straffanger med 14 444 Fangedage og 904 Varetægtsfanger med 12 584 Dage. I Bergens Distriktsfængsel sad der 365 Straffanger med 3 999 Fangedage og 310 Varetægtsfanger med 2 828 Fangedage.

Til Sammenligning kan hidsættes, at i 1885 var af det samlede Belæg 6 376 Straffanger med 48 890 Fangedage og 2 949 Varetægtsfanger med 37 835 Fangedage.

Af det paa Tabellen under Rubrikken „Arrest“ opførte Antal er de 43 Personer med tilsammen 166 Fangedage Militærarrestanter. Af almindelig Straffangest efter Straffelovens Kapitel 2 § 17 forekom derimod i Beretningsaaret kun 1 Tilfælde, idet en Person i Christiania Distriktsfængsel udholdt saadan Straf i 60 Dage.

Fængsel paa almindelig Fangekost er i Aarets Løb udholdt af ialt 502 Personer, hvoraf 362 Mænd og 140 Kvinder med tilsammen 15 814 Dage, 11 482 udholdte af Mænd og 4 332 af Kvinder. Denne Straf var af det samlede Antal idømt 410 Personer (290 Mænd og 120 Kvinder) med idethele 14 579 Dage (Mænd 10 599 og Kvinder 3 980), medens Afsoning af Bøder med nævnte Straf har fundet Sted for 92 Personer (72 Mænd og 20 Kvinder) med idethele 1 235 Dage (Mænd 883 og Kvinder 352).

Vand og Brødstraf er ialt udstaaet af 5554 Personer, 4957 Mænd og 597 Kvinder, i 28 887 Dage — alle Mellefristdage herunder medregnede —, 25 235 af Mænd og 3 652 af Kvinder. Heraf var saadan Straf idømt 1 463 Personer (1 214 Mænd og 249 Kvinder) med idethele 16 801 Dage (14 206 paa Mænd og 2 595 paa Kvinder), medens Afsoning af Bøder ved Fængsel paa Vand og Brød har fundet Sted for 4 091 Personer (3 743 Mænd og 348 Kvinder), i 12 086 Dage (Mænd 11 029 og Kvinder 1057).

Antallet af dem, der i Aarets Løb har hendsiddet til Udholdelse af idømt Fængselsstraf, var idethele 1 917, deraf 1 548 Mænd og 369 Kvinder, af hvilke 383 Personer, 307 Mænd og 76 Kvinder, falder paa Christiania Distriktsfængsel.

Afsoning af Bøder har i Aarets Løb fundet Sted for 4 183 Personer (3 815 Mænd og 368 Kvinder), hvoraf i Christiania Fængsel 2 373 Personer (2 143 Mænd og 230 Kvinder).

Fængselstidens gennemsnitlige Længde for 1886 sammenstillet med Aaret 1885 vil for Straffangernes Vedkommende fremgaa af følgende Opgave, der dog alene medtager de 2 vigtigste Arter af Fængsel, og

hvorved bemærkes, at ved Antallet af Vand og Brøddage samtlige Mellemfristdage er medregnede:

	Fængsel paa Vand og Brød.			Fængsel paa sædvanlig Fangekost.		
	Antal Fanger.	Antal Fangedage.	Gjennemsnitligt Antal Dage paa hver Fange.	Antal Fanger.	Antal Fangedage.	Gjennemsnitligt Antal Dage paa hver Fange.
1886	5 554	28 887	5,20	502	15 814	31,42
1885	5 767	30 637	5,31	574	18 094	33,26

Foretages den samme Beregning alene for deres Vedkommende, der har udholdt de nævnte Slags Fængsel som i d ø m t Straf, fremkommer følgende Resultat:

	Fængsel paa Vand og Brød.			Fængsel paa sædvanlig Fangekost.		
	Antal Fanger.	Antal Fangedage.	Gjennemsnitligt Antal Dage paa hver Fange.	Antal Fanger.	Antal Fangedage.	Gjennemsnitligt Antal Dage paa hver Fange.
1886	1463	16801	11,48	410	14579	35,56
1885	1551	18207	11,74	485	17004	35,06

Blandt Varetægtsfangerne er medregnet 1 Mand, der i Aalesunds Distriktsfængsel har hensiddet i Gjældsarrest i 15 Dage, samt 386 Fanger — 332 Mænd og 54 Kvinder —, der under Transport til vedkommende Bestemmelsessted midlertidig har været indsatte i Distriktsfængslerne i tilsammen 777 Dage.

Bortset fra disse har de egentlige Varetægtsfangers Tal udgjort ialt 2 690 (2 377 Mænd og 313 Kvinder) med 37 085 Fangedage (32 586 faldende paa Mænd og 4499 paa Kvinder). Heraf falder paa Christiania Distriktsfængsel 870 Personer (740 Mænd og 130 Kvinder) med 12 550 (henholdsvis 11 209 og 1 341) Dage, og paa Bergens Distriktsfængsel 209 Personer (181 Mænd og 28 Kvinder) med 2 521 Fangedage (henholdsvis 2 241 og 280).

Følgende Opgave viser Fængselstidens Længde for de egentlige Varetægtsfanger for 1886 sammenstillet med Aaret 1885:

	Antal Fanger.	Antal Fangedage.	Gjennemsnitligt Antal Dage paa hver Fange.
1886	2 690	37 085	13,78
1885	2 949	37 835	12,49

Antallet af Fanger, som i Aaret 1886 har hensiddet i Distriktsfængslerne forholder sig til Rigets antagne Folkemængde den 31te December 1885: 1 959 000 omtrent som 1: 213; Straffangerne forholde sig til samme Folkemængde som 1: 321, og Varetægtsfangerne som 1: 637.

Procentvis beregnet og sammenstillet med forrige Beretningsaar sees dette Forhold at stille sig saaledes:

	Straffanger.		Varetægtsfanger.		Tilsammen.	
	Antal Fanger.	Procent af den antagne hjemmehørende Folkemængde 31 Decbr. 1885.	Antal Fanger.	Procent af den antagne hjemmehørende Folkemængde 31 Decbr. 1885.	Antal Fanger.	Procent af den antagne hjemmehørende Folkemængde 31 Decbr. 1885.
1886	6 100	0,31	3 077	0,16	9 177	0,47
1885	6 376	0,33	2 949	0,15	9 325	0,48

Opgaver over det gjennemsnitlige daglige Belæg og det høieste Belæg paa samme Tid i hvert af Rigets Distriktsfængsler i Aaret 1886 meddeles i Tabel 3 b og Oplysninger om Fangernes Alder i samme Aar i Tabel 4 b.

Af førstnævnte Tabel frengaar, at der gjennemsnitlig hver Dag har hensiddet i Distriktsfængslerne omtrent 227 Fanger, og særskilt beregnet for Straf- og Varetægtsfanger henholdsvis omtrent 123 og 104. I Christiania Distriktsfængsel var det daglige Gjennemsnitsbelæg 74,05, og i Bergens 18,70. I Holmestrands Distriktsfængsel var det gjennemsnitlig daglige Belæg 0,08.

Det høieste Belæg paa samme Tid — samme Dag — findes ligeledes ved Christiania Distriktsfængsel, hvor Belægget naaede til 106 Fanger. Dernæst viser Bergens Fængsel et Belæg af 37. I et Fængsel, nemlig Breviks har Belægget i Aarets Løb aldrig overskredet 1 Fange paa samme Tid.

Af Alderstabelen fremgaar, at af det hele Fangeantal i Aarets Løb 608 Personer, deraf 564 af Mandkjøn og 44 af Kvindekjøn, var under de fulde 18 Aar. Disse har hensiddet i tilsammen 14 108 Fangedage, hvoraf 13 234 falder paa Mands- og 874 paa Kvindefangerne. Af det nævnte Antal var igjen 90 Fanger, 85 af Mandkjøn og 5 af Kvindekjøn under det fulde 15de Aar. Disse hensad i henholdsvis 1 579 og 85 eller tilsammen 1 664 Fangedage. For begge de nævnte Aldersklassers vedkommende er der saaledes baade i Henseende til Antal og til Fængselstidens Længde en betydelig Nedgang fra 1885 til 1886.

Med Hensyn til disse unge Fangers Fordeling paa de enkelte af Rigets Distriktsfængsler vil følgende Sammenstilling vise Forholdet mellem de 2 vigtigste Fængsler indbyrdes og ligeoverfor de øvrige Fængsler underet:

	Under 15 Aar						15—18 Aar.					
	Antal Personer.			Antal Dage.			Antal Personer.			Antal Dage.		
	M	K	Tils.	M	K	Tils.	M	K	Tils.	M	K	Tils.
Christiania	49	1	40	770	30	800	215	17	232	4 543	267	4 810
Bergen	5	2	7	59	52	111	58	1	59	1 510	16	1 526
Rigets øvrige Distriktsfængsler . . .	41	2	43	750	3	753	206	21	227	5 602	506	6 108
Hele Riget	85	5	90	1579	85	1664	479	39	518	11 655	789	12 444

I Distriktsfængslerne er i Aarets Løb fuldbyrdet Risstraf paa 122 Gutter, hvoraf 44 i Christiania, 11 i Bergens og 11 i Trondhjems Fængsel.

I Aaret 1886 havde altsaa Christiania og Bergens Distriktsfængsler for disse 2 Aldersklassers Vedkommende noget over Halvparten af Rigets samlede Belæg, baade hvad Fangernes og Fangedagenes Antal angaar, medens de i 1885 havde omkring to Tredieparter.

Med Hensyn til statistiske Oplysninger forøvrigt om Fangerne, for Exempel om Arten af de af dem begaaede Forbrydelser og deres tidligere Livsstilling, Hjemsted og Nationalitet, maa man indskrænke sig til at henvise til de almindelige Oplysninger derom, der indeholdes i de af det statistiske Centralbureau aarligen udgivne Tabeller vedkommende Norges Kriminalstatistik.

D. Ordenen og Disciplinen.

(Régime disciplinaire).

Med Hensyn hertil er der for Aaret 1885 af Bestyreren for Christiania Distriktsfængsel meddelt, at der i Beretningsaaret paa et Antal af 50 af samtlige 1175 Fanger, Politiarrestanter medregnet, som i kortere eller længere Tid hensad i Fængslet, er anvendt 99 Korrektionsstraffe. 1 Fange er straffet 12 Gange, 1 Fange 6 Gange, 3 Fanger 5 Gange, 2 Fanger 4 Gange, 4 Fanger 3 Gange, 7 Fanger 2 Gange og 32 Fanger 1 Gang. Af Straffene faldt 73 paa Varetægtsfanger, 25 paa Straffanger (hvoraf 4 paa Vand og Brødstraf), samt 1 paa en Politiarrestant. Af de Straffede var 11 Mandfanger under 15 Aar, 3 Mand- og 1 Kvindefange i Alderen 15 til 18 Aar, og 52 Mand- og 4 Kvindefanger over 18 Aar. Enkelte Fanger blev derhos af Sikkerhedshensyn belagte med Jern, saaledes en for Mord hensiddende Varetægtsfange G. M. A. under hele hans Ophold i Fængslet, og en Fange, der havde gjort Forsøg paa at rømme, en større Del af Fangetiden. Endvidere er flere Fanger paa Grund af slet Forhold berøvede Adgang til Skrivematerialier eller forbedret Kost i længere eller kortere Tid. En Flerhed af Politiarrestanter er for Ustyrlighed uden Bestyrerens Mellekomst af Slutteren belagte med Jern. 313 Fanger er for mindre Uordener tildelte Advarsel. Bestyreren ytrer, at der paa Fangernes Opførsel og Forhold i det Hele taget ikke er saa meget at udsætte, som man efter ovenstaaende Straffestatistik skulde antage, ihvorvel vistnok kun de færreste Overtrædelser af Reglementets Forskrifter er paatalte. Den hyppigst forekommende Forseelse er Meddelelse til Medfange. Smaagutterne, tilføier Bestyreren, er især slemme til for sin Fornøielse at ridse sit Navn m. m. i Bliktøi, især i Dampkjøkkenets Madkopper, paa Murene og flere Steder.

Bestyreren antager, at Indførelsen af Arbeidstvang for alle Slags Fanger under Myndighedsalderen vilde være et godt Middel til at hæmme denne Lyst til al Slags utidig Skrivning og Ridsning, som ikke blot er en Frugt af Lediggang, men tillige en Afart af den naturlige Trang til Sysselsættelse.

Af grovere Brud paa Ordenen og Disciplinen er der i Christiania Fængsel i Aaret 1885 forefaldt 1 Tilfælde, der har medført justitiel Tiltale. Bestyreren oplyser derom følgende: E. R. J., 19 Aar gammel, blev som husvild indsat i Politiarresten den 18de November. Da han opførte sig meget støiende og var noget beruset, men ei saameget, at han ikke vidste, hvad han gjorde, besluttede den vagthavende Slutter sig til at flytte ham over i en sikrere Celle.

Herunder stangede Angjældende uventet til Slutteren under det ene Øie, saa denne faldt baglænds mod Asfaltgulvet og forslog sig i den Grad, at han en Tid svævede mellem Liv og Død; han havde faaet en Hjernerystelse, og var i længere Tid syg. Angjældende, der var meget angergiven og paa-stod, at ingen af hans tidligere Forbrydelser — han er nemlig flere Gange tyvsdømt — har gaaet ham saa nær til Hjerte, som dette Overfald, blev herfor ved Christiania Byretsdom af 5te Januar 1887 idømt 1 Aar og 6 Maa-neders Strafarbeide. Som Grund for sin Ugjerning anførte Angjældende, at han pludselig var bleven betagen af heftig Vrede over, at Slutteren havde taget ham haardt i Armen.

3 Rømninger har i Aarets Løb fundet Sted i dette Fængsel. Ved to af disse Tilfælde, der begge forefaldt under Transport fra Politikammer eller Retssted tilbage til Fængslet, blev de Angjældende saagodtsom strax igjen paagrebne og indsatte i Fængslet, hvor de tildeltes henholdsvis 10 Rap Rotting og 3 Dages dunkel Celle for Rømning. I det tredie Tilfælde foregik Rømningen fra en Celle og skyldtes dels en Mangel ved Cellelaasen, dels Uagt-agtsomhed hos vedkommende Slutter, som derfor tildeltes en alvorlig Advarsel. Ogsaa Fangen slap med Advarsel, da han den 8de Oktober næstefter blev paagrebet og atter indsat i Fængslet, idet det forekom Bestyreren meget undskyldeligt, at en Fange rømmer, naar han, som her var Tilfældet, saagodtsom uhindret kan gjøre det.

En Fange K. M. H., 19 Aar gammel, anføres i 1885 at have gjort 4 Rømningsforsøg eller Forberedelser dertil.

Med Hensyn til den som ovenfor nævnt 12 Gange afstraffede Fange (en 19 Aar gammel Gut) oplyser Bestyreren, at han hensad i Fængslet fra $\frac{4}{12}84$ — $\frac{19}{2}85$, fra $\frac{3}{3}$ — $\frac{7}{3}$, fra $\frac{28}{3}$ — $\frac{30}{3}$, fra $\frac{8}{5}$ — $\frac{9}{5}$ og fra $\frac{29}{7}85$ — $\frac{23}{1}86$ eller i det Hele 268 Dage, hvoraf i 1885 218 Dage. Angjældende, der var en træg og doven Fange samt sløv for Paavirkning, havde det især med at ridse sit Navn og sit Opnavn paa alt hvad han kunde komme nær, hvorhos han skreg høit i Luftegaarden.

Om den ovennævnte Fange G. M. A., der indbragtes i Fængslet fra Akershus Strafanstalt for Mord paa en af denne Anstalts Vagtmestere, ytrer Bestyreren, at han var en skummel og trist Fange, som syntes sløv for al Paa-virkning, og overhovedet var meget vanskelig at behandle.

Ved Bergens Distriktsfængsel har i Aaret 1885 Ordenen og Disciplinen i det Hele taget været tilfredsstillende. Korrektionsstraffe har her været anvendt paa 5 Fanger, idet nemlig 1 for Uartighed mod Vagtmester og Slutter blev straffet med mørk Celle i 3 Dage, 1 for Benyttelse af Varmeledningen til Kommunikation med Medfange samt Besudling af Inventar ilagdes samme Straf i 2 Dage, og 2 for forsætlig Beskadigelse af Inventarium hver fik 4 Slag Ris, hvorhos der paa en Fange, der rømte, men blev paagrebet samme Dag, som Korrektionsstraf anvendtes 2 Dages mørk Celle.

Da denne Rømning for en Del muligjordes ved Mangel paa Agtpaagiven-

hed af Vagtmester og Slutter, blev begge tildelte en Irettesættelse af Stiftamtmanden.

I Trondhjems Bys Distriktsfængsel har Korrektionsstraf ikke været anvendt paa andre Fanger end en Kvindefange (Varetægtsfange), som for et Rømningsforsøg blev indsat i dunkel Celle i 2 Dage.

Den 22de December undveg en Straffange fra Kjælderen i Distriktsfængslet i Skedsmo, men blev senere paagreben og indsat i Fængslet igjen den 12te Januar næsteften til Udholdelse af den resterende Straf. I Anledning af Undvigelsen blev Angjældende efter Straffetidens Udløb indsat i dunkel Celle i 24 Timer.

I 1885 forefaldt der en Undvigelse fra Sandefjords Distriktsfængsel. Angjældende blev imidlertid igjen fakkert samme Dag; han blev ikke tildelt nogen Korrektionsstraf i Anledning af det passerede.

I Stavanger Amts Distriktsfængsel forefaldt der i Beretningsaaret en Rømning, der imidlertid ikke foranledigede nogen Korrektionsstraf. En for Falsk tiltalt Varetægtsfange undveg nemlig den 9de Juli, men blev fakkert et Par Dage efter paa sit Hjemsted i Nærstrand. Under Tilbagetransporten til Stavanger rømte han fra Dampskibet og blev først paagrebet i Haugesund og derefter atter indsat i Stavanger Fængsel.

Fra Søndre Trondhjems Amts Distriktsfængsel paa Vollan fik en Varetægtsfange Anledning til at undvige den 19de November, men blev den paafølgende Nat igjen paagreben i Hommelvig i Strinden af Trondhjems Politi, til hvilket Undvigelsen var anmeldt. I denne Anledning er Fængslets Slutter, ved hvis Ugatsomhed Undvigelsen var foranlediget, bleven tildelt en Irettesættelse, ligesom han har maattet refundere Delinkventfondet Udgifterne ved Angjældendes Paagribelse og Transport. Angjældende revsedes ved Berøvelse af Adgang til Sysselsættelse i 2 Dage.

Endelig er der gjort et Rømningsforsøg i Moss Distriktsfængsel og et i Fredrikstads Distriktsfængsel. I ingen af disse Tilfælde fandtes der tilstrækkelig Grund til at anvende Korrektionsstraf.

Bestyreren af Tromsø Distriktsfængsel bemærker, at det er vanskeligt at hindre Meddelelser mellem Fangerne. Dog synes dette Forhold at have bedret sig ikke ubetydeligt, siden man er begyndt ved Indsættelsen af Fanger at tage Hensyn hertil ved deres Anbringelse i Forhold til hverandre. En Fange i dette Fængsel J. J. 14 Aar gammel var en Tid brydsom, idet han trods gjentagne Advarsler brugte gemene og uanstændige Udtryk til Medfanger, hvorhos han sang og skreg, naar han troede Betjeningen fjernet. Han blev derfor af Vagtmesteren i Bestyrerens og et Vidnes Overvær tildelt 6 Slag med Spanskrør. Efter dette og en skarp Advarsel, bedrede han sig for Resten af Straffetiden.

I Rigets øvrige Distriktsfængsler har Fangernes Opførsel og Forhold i det Hele taget været god og upaaklagelig, saa at der ikke har været Anledning til at anvende Korrektionsstraffe eller Revselse.

Det vil af foranførte sees, at Forseelserne mod Ordenen og Disciplinen i Beretningsaaret i Almindelighed har bestaaet i: Korrespondance eller Meddelelse til Medfange, Beskadigelse af Inventarium, uanstændig Opførsel og Uartighed samt Rømninger eller Rømningsforsøg (i det Hele 15), medens de Revselsler, der er anvendte, foruden Advarsel og Irettesættelse har været: Hensættelse i dunkel Celle, Slag af Rotting, Spanskrør eller Ris, Belæggelse med Jern samt Berøvelse af Midler til Sysselsættelse m. v.

For Aaret **1886** er af Bestyreren for Christiania Distriktsfængsel anført, at der paa et Antal af 27 af samtlige 10 552 Fanger, Politiarrestanter medregnet, som i kortere eller længere Tid hensad i Fængslet, er anvendt idethele 38 Korrektionsstraffe. 1 Fange er straffet 5 Gange, 2 Fanger 3 Gange, 3 Fanger 2 Gange og 21 Fanger 1 Gang. Af Straffene faldt 26 paa Varetægtsfanger og 12 paa Straffanger (hvoraf 3 paa Vand og Brødfanger). Paa Politiarrestanterne faldt der i 1886 ingen Korrektionsstraf. — Af de straffede var 7 Fanger under 15 Aar, 12 i Alderen mellem 15 og 18 Aar og 19 over 18 Aar. Straffene falder paa 1 Kvindefange og 37 Mandfanger. Kun 1 Fange (Varetægtsfange) er i Aarets Løb bleven belagt med Jern og Tvangstrøje, hvorimod en Flerhed af Politiarrestanterne uden Bestyrerens Mellekomst af Slutteren for Ustyrlighed og af Sikkerhedshensyn er bleven belagte med Jern. Enkelte Fanger er paa Grund af slet Forhold berøvede Adgang til Skrivematerialier eller forbedret Kost, ligesom idethele 133 Fanger for disciplinære Forseelser er irettesatte med Advarsel. Angaaende Fangernes Forhold og Disciplinen idetheletaget henholder Bestyreren sig til sine Udtalelser for Aaret 1885. Den hyppigste Forseelse var ogsaa i 1886 Meddelelse til Medfange.

Af Brud paa Disciplinen af en saadan Art, at det har draget justitiel Tiltale efter sig, er der i Aaret 1886 i Christiania Distriktsfængsel ikke forefaldt noget Tilfælde.

Et Rømningsforsøg fandt Sted i 1886, idet en Varetægtsfange, der allerede var straffet for Rømning fra Transportkarl, fandt Leilighed til at undløbe under Transport fra Retssted til Fængslet. Angjældende blev imidlertid strax efter paagrebet af Politiet og for sit Rømningsforsøg, der ansaaes begaaet under formildende Omstændigheder, belagt med Jern fra om Aftenen til den næste Dag samt med 3 Slag Rotting.

Om 2 Fanger bemærker Bestyreren særlig, at de under sin Hensiden var vanskelige at behandle, ligesom deres Forhold gjentagne Gange medførte Nødvendigheden af Afstraffelser.

I Bergens Distriktsfængsel har i Løbet af 1886 kun 1 Fange været afstraffet med 2 Dages mørk Celle for Forsøg paa at indsmugle Tobak.

Fra Hamar Distriktsfængsel undveg en Fange i Beretningsaaret. Rømlingen blev senere paagreben og gjenindsat i Fængslet, hvor han afstraffedes med 8 Slag Rotting.

Fra Kongsvinger Distriktsfængsel har ligeledes 1 Fange fundet Leilighed til at undvige, i hvilken Anledning Fængslets Slutten meddeltes en Tilrettevisning med Tilhold om for Eftertiden nøiagtigere at overholde sine Pligter.

I Gjøviks Distriktsfængsel gjorde 2 Varetægtsfanger et Rømningsforsøg, hvorunder det dog kun lykkedes dem at slippe ud i Fangegaarden. Her blev de strax fundne og udstod for sit Rømningsforsøg hver en Korrektionsstraf af 2 Dages dunkel Celle.

Fra Søndre Trondhjems Amts Distriktsfængsel paa Vollan fandt i Slutningen af Aaret 1886 en mandlig og en kvindelig Varetægtsfange en Nat Anledning til at undslippe. Begge Fanger blev imidlertid senere paagrebne og gjenindsatte i Varetægtsarrest. I Anledning af denne Rømning blev Fængslets Slutten, der var mistænkt for at have været behjælpelig ved Undvigelsen, afskediget, og flere Forhør blev afholdte over ham. Som Følge heraf blev tillige Rømlingernes Afstraffelse udsat*).

Fra Smedvigens (Kabelvaags) Distriktsfængsel rømte i 1886 en Varetægtsfange, der ikke senere blev paagreben. Saavel Vagtmester som Slutten blev i denne Anledning tildelte en Irettesættelse.

I Akershus Amts Distriktsfængsel i Skedsmo blev — som i Beretningen for 1885 nævnt — den i dette Aar fra Fængslets Kjælder rømte Fange i 1886 efter sin Gjenindsættelse afstraffet med 24 Timers dunkel Celle. Foruden i dette Tilfælde er samme Slags Straf, hver Gang i 24 Timer, anvendt paa 4 Fanger, 2 Varetægtsfanger og 2 Straffanger. 2 af disse blev straffede 2 Gange, den ene for respektstridig Opførsel, den anden for samme Forseelse samt for Beskadigelse af Inventarium. De 2 øvrige Fanger blev afstraffede den ene for respektstridigt Forhold og den anden for Forbindelse med Medfange.

I Kongsbergs Fængsel har Korrektionsstraf været fornøden for 2 Fanger, der i 1886 ved Brevskrivning søgte at sætte sig i indbyrdes Forbindelse. For dette sit Forhold blev de i 3 Dage berøvede alle Midler til Syselsættelse, hvorhos den ene af dem i de 2 af disse Dage hensad i dunkel Celle,

Bestyreren af Tromsø Distriktsfængsel udtaler, at han i Aaret 1886 mærkede mindre til det i forrige Beretning omtalte mislige Forhold. Af Fængslets Revselsesprotokol sees alene 1 Fange at være meddelt en skarpere Irettesættelse for Ødelæggelse af Celleinventar.

Medens samtlige ovenfor nævnte Tilfælde angik disciplinære Forseelser, der ikke har draget justitiel Tiltale tilfølgende for Forøverne, fandt der i Haugunds Distriktsfængsel den 23de Februar 1886 en alvorligere Tildragelse Sted. En der hensiddende, af Høiesteret for grovt Tyveri og Overfald til 6½

*) Slutteren er senere ved upaaanket Underrettsdom frikendt, og da de Angjældende dengang ikke længer hensad i Distriktsfængslet, idet den ene var overført til et andet Fængsel og den anden løsladt, blev der ikke truffet nogen videre Forføining i Anledning af Rømningen.

Aars Strafarbeide domfældt Varetægtsfange J. K. L., dræbte nemlig Slutteren og rømte derefter fra Fængslet. Han blev kort efter igjen paagreben.

Under den mod ham anlagte Justitssag har han om den begaaede Misgerning i det væsentligse forklaret følgende:

Da Slutteren den nævnte Dags Aften Klokken cirka 8 havde bragt Angjældende Aftensmaden, vilde han fjerne sig efter et kort Ophold i Cellen. Der opstod da hos Angjældende den Tanke, at han skulde give Slutteren et bedøvende Slag af en Hammer — denne var Angjældende udlaant til hans Arbeide i Cellen —, for derefter ved Hjælp af Slutterens Nøgler at undvige fra Fængslet. I samme Øieblik som denne Tanke opstod hos ham, udførte han den ogsaa, idet han gav Slutteren, som netop var beskjæftiget med at samle op nogle Fliser af Cellegulvet og saaledes bøiede sig forover, med Hammeren et Slag i Baghovedet. Slutteren reiste sig imidlertid efter Slaget og begyndte at skribe, hvorefter Angjældende, som, paastod han, ikke tænkte over Følgerne, gav ham Slag paa Slag, dels i Ansigtet dels i Baghovedet, dels med den spidse, dels med den butte Ende af Hammeren, indtil Slutteren stupte. Angjældende bemægtigede sig derefter Slutterens Nøgler, trak hans Støvler af ham, satte sig i Slutterværelset i Besiddelse af hans Ur, Jakke, Vest og Benklæder og tog derefter Flugten. Slutteren blev af Vagtmesteren omkring Kl. 10 samme Aften fundet som Lig i Cellen, og Distriktslægen, der bor nær ved og uden Ophold blev hentet, erklærede, at hans Liv var udslukket for et Par Timer siden. — Angjældende forklarede endelig, at Forholdet mellem ham og den afdøde altid havde været godt, at denne altid havde været venlig og hjælpsom og ikke paa nogen Maade havde foranlediget Overfaldet. Ved den afholdte Obduktionsforretning blev det godtgjort, at Slutteren, der ved sin Død var 47 Aar gammel, var tilføiet en Mangfoldighed af dræbende Slag.

Angjældende, der for det forøvede Drab paa Slutteren ved Høiesteretsdom af 26de November 1886 blev tilfunden Strafarbeide paa Livstid, indsattes til Udholdelse af sin Straf i Akershus Strafanstalt*).

Den dræbte Slutters Enke blev af Statskassen tilstaaet en aarlig Pension paa 320 Kroner. (Sth. Prp. No. 51, Indst. S. No. 118, 1886).

Af foranstaaende Fremstilling sees, at de almindeligste Forseelser mod Orden og Disciplin i Aaret 1886 — ligesom det foregaaende Aar — bestod i Meddelelse til eller Forbindelse med Medfange, Beskadigelse af Inventarium, respektstridigt Forhold og Urolighed samt Rømning eller Forsøg herpaa, idet hele 7 saadanne, forøvede af 9 forskjellige Personer. De Revselsler, der er anvendte, har foruden Advarsel og Irettesættelse væsentlig været Hensættelse i dunkel Celle, legemlig Revselse, Belæggelse med Jern samt Berøvelse af Midler til Sysselsættelse.

*) Her afgik han den 17de September 1887 ved Døden af Tæring.

E. Sjælepleien og Undervisningen.

(Religion et instruction).

Den geistlige Omsorg ved Distriktsfængslerne paahviler som Regel i Embeds Medfør Præsten i det Distrikt, hvor vedkommende Fængsel er beliggende.

Derom findes i en Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til Rigets Biskoper af 29de Oktober 1881 de fornødne nærmere Forskrifter. Skrivelsen er trykt som Bilag 6.

I Tilslutning til denne Kirkedepartementets Rundskrivelse anmodede Justitsdepartementet under 21de November samme Aar Amtmændene om at give Vagtmestrene ved Distriktsfængslerne Tilhold om ved Indsættelse i Fængslet af nogen Fange, som kan paaregnes at skulde forblive der længere Tid end 5 Døgn, snarest muligt at gjøre Indberetning derom til vedkommende Præst.

Det var forøvrigt ikke Kirkedepartementets Mening, at de i dets Rundskrivelse givne Forskrifter skulde gjælde Distriktsfængslerne i Christiania, Bergen og Trondhjem, idet der i disse Fængsler antoges at tiltrænges en fuldstændigere geistlig Betjening og et hyppigere Tilsyn end i de øvrige Fængsler. Idet Kirkedepartementet bemærkede, at medens man kunde gaa ud fra, at saadant fuldstændigere Tilsyn blev ydet Fangerne i Bergens og Trondhjems Bys Distriktsfængsler, hvor den geistlige Omsorg var overdraget de ved Strafanstalterne i disse Byer ansatte Præster, fandtes derimod den daværende Ordning ved Christiania Fængsel, hvorefter Tilsynet var henlagt til Trediepræsten ved den store Trefoldigheds Menighed, utilfredsstillende.

Da Justitsdepartementet var enig heri, foranledigede det forslagsvis opført i den kongelige Proposition til Statsbudget for Terminen 1883--84 en Bevilgning af Delinkventfondet, stor Kr. 1 600,00 til Aflønning af en Præst, til hvem den geislige Betjening ved Christiania Distriktsfængsel skulde blive at overdrage. Forslaget blev imidlertid ikke vedtaget af Stortinget i 1883, ligesaa lidt som, efter fornyet Fremsættelse, af Stortinget i 1884, der derimod „til forøget geistlig Omsorg“ ved Fængslet bevilgede et Beløb af indtil 800 Kroner. Medens det af Departementet havde været tilsigtet at erholde bevilget et passende Beløb til Aflønning af en særskilt Præst, der skulde afløse Trediepræsten ved Trefoldigheds Menighed i hans Funktion som Sjælesørger ved Fængslet, maatte Forholdet nu ordnes paa den Maade, at der ansattes en

ordineret Præst som Medhjælper for Trediepræsten i hans Gjerning ved Distriktsfængslet; Forretningerne mellem dem blev fordelt saaledes, at Trediepræsten ved Siden af at lede, anordne og kontrollere den geistlige Virksomhed og Undervisningen i Fængslet, navnlig beholdt Tilsynet med de kvindelige Fanger, medens Omsorgen for Mandsfangerne blev overladt til Medhjælperen, der tillige havde at holde Gudstjeneste eller Bibellæsning hver Søndag, om saa forlangtes*).

Med Hensyn til Undervisning af de i Distriktsfængslerne hensiddende Fanger, var det oprindeligt saa, at Departementets Samtykke i ethvert specielt Tilfælde paa Forhaand maatte erhverves, for at de dermed forbundne ulovbestemte Udgifter kunne udredes af Delinkventfondet.

Efterat det ved Slutningsbestemmelsen i Kapitel 2 § 38 af den reviderede Straffelov af 3die Juni 1874 var paabudt, at alle Straffanger under 15 Aar, forsaavidt Omstændighederne maatte tilstede det, skal gives Skoleundervisning, blev Spørgsmaalet om Undervisningen i Distriktsfængslerne ordnet ved en Rundskrivelse fra Justitsdepartementet af 30te Juli 1877, der bestemmer følgende:

„Saavel i de i Kriminallovens Kap. 2 § 38 omhandlede Tilfælde som ellers hvor det paa Grund af en Fanges Alder, forsømte Opdragelse, Varigheden af Fængselstiden og deslige maatte ansees ønskeligt at skaffe Fangen yderligere Undervisning end den vedkommende Præst under sine Besøg i Fængslet kan give; samtykker Departementet i, at der af Distriktsfængslets Bestyrer i Forening med vedkommende Præst træffes Forføining til, at saadan Undervisning ydes af en dertil antagen Lærer, der herfor bliver at tilstaae en efter Hr. Amtmandens Bestemmelse passende Godtgjørelse pr. Time.

Aflønningen til Lærerne formenes at burde udredes af Delinkventfondet, medens Udgiften til de fornødne Bøger, der maa henføres til Inventarium (cfr. Kongl. Resol. af 29de Oktober 1859 §§ 10 og 11), antages at burde bæres af Fængselsdistriktet (Fængselslovens § 12).

Ved Udgangen af hvert Aar ønsker Departementet afgivet og gennem Hr. Amtmanden hertil indsendt en Beretning fra vedkommende Præst og Bestyrer ved Distriktsfængslet om den i Aarets Løb meddelte Undervisning med tilføiet Oplysning om Størrelsen af de derved forvoldte Udgifter“.

I § 21 i Reglementet af 1885, hvori foranførte Bestemmelser er optagne, er der yderligere tilføiet, at Undervisningen i Regelen skal gives Fangerne enkeltvis, hvorhos under enhver Omstændighed Fanger, der kun skal holdes fængslede i en Tid af indtil 5 Dage, er undtagne fra Undervisningen, om hvil-

*) Af Stortinget i 1877 bevilgedes for Aaret 1887—1888 et Beløb af Kr. 2000,00 til forøget geistlig Betjening ved Christiania Distriktsfængsel, hvorefter der af Biskoppen er ansat en egen Præst ved dette. Herom vil Forklaring blive givet i Beretningen for 1887.

ken det forøvrigt er overladt til vedkommende Præst efter Samraad med Bestyreren at give de nærmere almindelige Forskrifter.

Undtagelse fra Bestemmelsen om enkeltvis Undervisning er blot gjort ved Christiania Distriktsfængsel, hvor den store Mængde, navnlig unge Fanger, som trænger Skoleundervisning, har nødvendiggjort en anden Ordning. I dette Fængsel har man derfor et eget, med Boxer forsynet Skolelokale, hvor Undervisningen kan foregaa partivis, og som giver Plads for 7 Elever paa en Gang. Forøvrigt har, siden denne Ordning traadte i Kraft, under den nuværende Bestyrer Undervisningen været drevet dels partivis, dels paa Cellerne, saaledes at Læreren i Regelen har undervist 1 Time daglig i Skolelokalet og 1 Time i Cellerne, hvor altsaa Undervisningen er bleven meddelt Fangerne enkeltvis.

Departementet har i Anledning af en Forespørgsel angaaende Adgang til at give Kvindefanger Undervisning i Haandarbeide, i en Rundskrivelse af 24de April 1883 udtalt: „Det vilde være meget ønskeligt, om der i særlige Tilfælde kunde være Anledning til at meddele yngre Fruentimmer, der indsættes i Fængslet for længere Tid, Undervisning i Haandarbeide. Man antager imidlertid, at de hermed forbundne Udgifter maa blive at afholde af Fængselsdistriktet i Henhold til Fængselslovens § 7, forsaavidt der er Spørgsmaal om Personer over 15 Aar.

Naar Amtmanden derimod i særlige Tilfælde maatte finde Grund til at lade Piger under 15 Aar faa Undervisning i Haandarbeide, formenes Udgifterne derved i Henhold til Slutningsbestemmelsen i Straffelovens Kapitel 2 § 38 at kunne udbetales af Delinkventfondet“.

Til Afbenyttelse for Fangerne skal der efter Bestemmelsen i § 10 i den Kongelige Resolution af 29de Oktober 1859 i enhver enkelt Celle forefindes et nyt Testamente, en Salmebog og en Bønebog. Ved Siden heraf haves der ved en hel Del Fængsler ogsaa en liden Samling af Bøger af almenyttigt Indhold, til Udlaan til Fangerne. Jfr. Departementets Rundskrivelse af 3die Oktober 1882.

I Aaret 1885 er der med Hensyn til den geistlige Betjening af Bergens Distriktsfængsel, der, som før antydet, tidligere besørgetes af Præsten ved Bergens Strafanstalt, foregaaet den Forandring, at Tilsynet ved Fængslet — efterat Strafanstalten Høsten 1885 var bleven nedlagt og Præsteembedet ved Anstalten som Følge deraf inddraget — er overdraget til den residerende Kapellan ved Domkirkens Menighed, inden hvilken Fængslet er beliggende.

Gudstjeneste har været afholdt i Christiania Distriktsfængsel af den geistlige Medhjælper ialt 20 Gange, idet der efter Bestyrerens Bestemmelse i Overensstemmelse med tidligere Praxis hver 3die Søndag holdtes regelmæssig Gudstjeneste.

I Bergens Fængsel har der i Regelen hver Uge været forrettet Andagt. Medens der ogsaa i Drammens Fængsel paa de store Høitidsdage og i Vadsø Fængsel endel Gange har været afholdt Prædikener, har derimod med Undtagelse af en i Smedvigens Fængsel om Nytaarsaftenen foretagen Bibel-læsning saadanne Forretninger ikke fundet Sted i de øvrige Distriktsfængsler.

Alterens Sakramente er i 1885 tildelt 2 Fanger, hvoraf den ene hensat i Bergens Distriktsfængsel og den anden i Sems Distriktsfængsel.

Efter de afgivne Beretninger for 1885 har der i 29 Distriktsfængslet ikke været fundet Grund til at meddele nogen Fange Undervisning i Aarets Løb. Derimod har der i de øvrige Fængsler været undervist ialt 852 Personer i et Antal af 2910 Timer.

Fraregnes det nedenfor angivne Antal Elever og Undervisningstimer i Christiania Distriktsfængsel, hvor saadan Beregning paa Grund af den før nævnte forskjelligartede Undervisningsplan bliver mindre hensigtsmæssig, viser det sig, at der i Rigets øvrige Distriktsfængsler paa hver undervist Fange falder gennemsnitligt noget over 4 Timers Undervisning.

Efter vedkommende Lærers Beretning har i Christiania Distriktsfængsel 280 mandlige og 51 kvindelige, tilsammen 331 Fanger modtaget Undervisning. Med Hensyn til Alderen fordeler disse sig saaledes:

Under 15 Aar	67	Gutter,	9	Piger
Mellem 15 og 17 Aar	92	—	10	—
Over 17 Aar	121	—	32	—
	<hr/>			
	280	Gutter,	51	Piger.

33 Gutter og 3 Piger under 15 Aar, 1 Gut mellem 15 og 17 Aar og 6 Gutter over 17 Aar var ikke konfirmerede.

I Aaret er læst 741 Timer.

Foruden sin egentlige Lærervirksomhed har desuden Læreren ved Christiania Distriktsfængsel lige siden sin Ansættelse i Aaret 1876 stadig foretaget Besøg i Fangernes Hjem. Disse Husbesøg, der forøvrigt ogsaa havde til Hensigt at yde Veiledning ligeoverfor en eventuel Støtte af Fængselselskabet, har kun i de færreste Tilfælde angaaet de allerede løsladte Fanger, medens Læreren har lagt Hovedvægten paa ved Undersøgelse i Hjemmene af de Livsvilkaar, hvorunder den enkelte Fange har levet, at skaffe sig et sikkert Udgangspunkt i sin Behandling af Fangen under Skolevirksomheden, der væsentlig har været af religiøs Karakter. Efter hvad Læreren oplyser, har han i Regelen været velkommen overalt.

I Aarets Løb er i Bergens Distriktsfængsel undervist 355 Fanger i 710 Timer. Af disse var 42 under 15 Aar, 114 fra 15 til 20, 107 fra 20—30, 45 fra 30—40 og 47 over 40 Aar.

Vedkommende Læreres Godtgjørelse for Undervisningen har været af forskjellig Størrelse, — fra Kr. 0,60 til 1,50, i Regelen dog Kr. 1,00 pr. Time.

Der har fornemmelig været undervist i Religion, og ved Siden deraf i Læsning, Skrivning og Regning.

I Aaret 1886 har den geistlige Omsorg ved Distriktsfængslerne været ydet væsentlig paa samme Maade som det foregaaende Aar.

I Christiania Distriktsfængsel har Gudstjeneste som Regel været afholdt hver 3die Søn- og Helligdag for Fængslets samlede Belæg, idet den dog 3 Gange i Aarets Løb har været afløst af Bibellæsninger, holdte af Fængslets Lærer.

Fra Slutningen af 1885 har nogle Damer, der tilhører en særskilt Kreds af Christiania „Forening til Fremme af Sædelighed“, været givne Adgang til at virke blandt de kvindelige Fanger, særlig de usædelige, hvem de da senere efter deres Løsladelse søge at tage sig af. Som Regel har hver af disse Damer kun besøgt 1 Fange af Gangen paa Celler og efter Anvisning af Præsten. Besøgene har, efter Præstens Udtalelse, utvivlsomt baaret meget gode Frugter, ligesom de saagodtsom altid har været modtagne med Glæde af Fangerne.

I Bergens Distriktsfængsel har Andagt været afholdt 1—2 Gange ugentlig.

Foruden i disse to Fængsler har ingen Gudstjeneste fundet Sted i Beretningsaaret, ligesom ingen Nadvershandling er foretaget i Aarets Løb.

Undervisning har i Aaret 1886 været meddelt i 25 Distriktsfængsler, medens det i de øvrige 30 ikke har været nogen Trang dertil. Den meddelte Undervisning har ialt medtaget 2 873 Timer, fordelte paa 742 Personer. Heraf falder paa Distriktsfængslerne udenfor Christiania 2 083 Timer, fordelte paa 378 Personer, d. v. s. vel 5½ Time paa hver undervist Fange.

I Christiania Distriktsfængsel er i Aarets Løb undervist i 790 Timer, fordelte paa 364 Fanger, hvoraf 286 Gutter og 78 Piger. Undervisningen har været drevet paa den samme Maade som i 1885, idet Læreren har havt fra 4 til 6 Partier, hvert paa i Regelen 7 Personer, og hvoraf det ene Parti hele Aaret bestod af kvindelige Fanger. 1 Time ugentlig eller 50 à 60 Timer har omfattet Undervisning i Skrivning og Regning, medens de øvrige Timer har været anvendt til Religionsundervisning og 1 Times Bogudlaan Lørdag Eftermiddag.

Af de underviste Fanger har været:

under 15 Aar . . .	25	Gutter og	4	Piger,
mellem 15 og 17 Aar	47	— og	4	—
over 17 Aar . . .	214	— og	70	—

286 Gutter og 78 Piger.

25 Fanger under 15 Aar, 7 mellem 15 og 17 Aar samt 1 over 17 Aar var ikke konfirmerede.

Læreren har i Aaret 1886 fortsat sine Husbesøg som før og har derunder, efter hvad han oplyser, besøgt alle de Fangers Hjem, som han ikke tidligere kjendte.

I Bergens Distriktsfængsel har været undervist 702 Timer, fordelt paa 259 Fanger, af hvilke 7 var under 15 Aar, 88 fra 15—20, 93 fra 20—30, 38 fra 30—40 og 33 over 40 Aar gamle.

Idethele har Undervisningen foregaaet paa samme Maade i dette som i det foregaaende Aar.

De ved Fængslerne værende Bøger har i Aarets Løb jævnlig været benyttede, og forskjellige Udtalelser gaar ud paa, at Læse- og Lærelysten idetheletaget har været rosværdig blandt Fangerne.

F. Sundhedstilstanden.

(État sanitaire).

Tilsynet med syge Fanger i Distriktsfængslerne paaligger som Embeds-
pligt vedkommende Distriktslæge, uden at han herfor tilkommer nogen anden
Godtgjørelse end i Tilfælde af Reiser Skyds- og Diætgodtgjørelse.

I enkelte Byer besørger Lægetilsynet med Distriktsfængslet af vedkom-
mende Statsfysikus eller en Bylæge, ved endel andre Byer er der af særlige
Grunde ansat egne Fængselslæger med fast aarlig Aflønning af Delinkventfon-
det. Dette finder foruden ved Christiania Distriktsfængsel, hvor Lægetilsynet
paahviler Politilægen i Christiania (der aflønnes med Kr. 800,00 aarlig), Sted
ved Fængslerne i Fredrikstad (Løn Kr. 100,00), Hamar (Kr. 48,00), Arendal
(Kr. 120,00), Bergen (Kr. 240,00), samt ved søndre Trondhjems Amts Distrikts-
fængsel (Vollan) (Kr. 100,00).

Ved endel Fængsler, der ligger saa fjernt fra vedkommende Distriktslæges
Bolig, at denne ikke hensigtsmæssigen kan benyttes, tilkaldes i paakommende
Tilfælde en i Fængslets Nærhed boende Privatlæge, der i saa Fald honoreres
for hvert Besøg.

Om Sundhedstilstanden i Christiania Distriktsfængsel i Aaret
1885 har Fængslets Læge afgivet følgende Beretning:

„I 1885 har jeg haft 160 Sygdomstilfælde under Behandling hos

M æ n d:

Alkoholisme	5		Transp. 50
Benbetændelse	1	Forkjølelse	13
Bronchit, kronisk	8	Glandelhævelse	1
Bylder	8	Gonorrhoe	8
Betændelse i scrotum (epididy- mitis)	3	Hæmorrhoider	1
Contusioner	4	Hudsygdomme	10
Cardialgi	14	Hudbetændelse	1
Diarrhoe	1	Hypochondri	1
Delirium tremens	1	Hjertesygdom	1
Epilepsi	2	Hjerteklap (nervøs)	4
Forvridning	3	Halsbetændelse	1
	Tils. 50	Kolik	4
		Tils. 95	

	Transp. 95		Transp. 131
Mavebetændelse	2	Simulation	2
Morbus maculosus (Werlh.) . . .	1	Saar	8
Nervøsitet	5	Tæring	1
Nervesmerter	3	Tandpine	12
Negl, indgroet	1	Værkefinger	3
Obstruktion	6	Vulnus (skaaret og revet Saar) .	2
Rheumatisme og Gigt	13	Øienbetændelse (catarrhalsk) . .	1
Syphilis	2		Ialt 160
Søvnløshed	1	Ingen Sygdom (Klage over for-	
Sindssygdom	2	skjelligt, som ikke har givet	
Tils. 131		Anledning til Behandling) . .	20

Af de 160 syge blev 7 indlagte paa Hospitalet:

- 1 Mand lidende af Tæring i et meget fremrykket Stadium og meget daarlig.
- 1 Gut lidende af Morbus maculosus Werlhofii (Blødninger fra Næsen, Blod i Urinen, Blodudtrædelse under Huden, — idethele en Blodopløsning). Han havde kun i faa Dage været i Fængslet og var syg ved Indkomsten.
- 1 Mand lidende af Sindssygdom. Tilfældet var dog ikke klart, idet jeg først var tilbøielig til at tro, at han simulerede.
- 1 lidende af Delirium tremens (forhenværende Restauratør).
- 1 lidende af Benbetændelse (en mangeaarig Hoftesygdom med Fisteldannelse paa udvendige Side af Laaret og Afsondring fra Hoften gjennem denne), hvilken Sygdom tiltog i betænkelig Grad.
- 1 for Benbrud. Han havde kastet sig ud over Gelænderet paa Veien til Retssalen ned i Gaarden. Det viste sig efter nogle Dages Ophold paa Hospitalet, at han ikke havde brukket noget Ben og han blev snart indsat igjen i Fængslet.
- 1 for Nervesmerter.

7

Under Benævnelser Simulation har jeg opført 2 Mand. Den ene var en Tydsker, som hængte sig op i sine Buksesæler, idet Slutteren skulde se til ham. Endskjønt det syntes tydeligt at have været Selvmordsforsøg, maatte jeg dog efter gjentagende Examinationer tro, at han havde gjort det paa Skrømt. Den anden simulerede Sindssygdom flere Gange.

Under Benævnelser Nervøsitet er opført 4 Mand. Enkelte faar strax efter Indsættelsen, eller naar de vente Dommen, forskellige nervøse Tilfælde, Følge af Uro, Ængstelse og Samvittighedsnag.

Under Benævnelser ingen Sygdom har jeg opført 20 Mand. Det er hyppig Tilfældet, at Varetægtsfanger, især i de første Dage, og de som skal indsættes paa Vand og Brød, klager over forskellige Sygdomme, som giver Foranledning til Undersøgelse. Foruden disse har der været mange, som har klaget over Tilfælde, som var uden nogensomhelst Betydning.

Om 8 Mænd har jeg afgivet speciel Erklæring til Bestyreren eller Byretten.

Hos Kvinder har der været behandlet 34 Sygdomstilfælde:

Alkoholisme	1	Mavebetændelse	1
Blegsot	1	Melkefeber	1
Cardialgi	8	Nervøsitet	2
Forkjølelse	4	Rheumatisme	3
Forvridning	1	Simulation	1
Hovedpine	1	Syphilis	1
Hudsygdom	2	Tandpine	3
Kolik	2	Ørebetændelse	1
Leucorrhoe	1		<u>34</u>

Af disse blev indlagt 2, den ene for Mavebetændelse, den anden for Forvridning. (Rigshospitalet).

Under Benævnelsen Simulation er opført 1, som skulde have Vand- og Brødstraf, og som vilde benægte sit begyndende Svangerskab for at faa ved denne Straf en kortere Fængselstid.

2 Spædbørn har været under Behandling, det ene for en stærk Forkjølelse, det andet for en Hudsygdom.

Der er saaledes opført i Sygejournalen i det Hele 196 Tilfælde.

Vand- og Brødstraffanger:

Af de nævnte Sygdomstilfælde er følgende noteret hos dem, som er idømt Vand- og Brødstraf:

Mænd:			
Bylder	3	Hudsygdom	3
Bronchit (kronisk)	4	Kolik	4
Epilepsi	1	Obstruktion	1
Cardialgi	3	Rheumatisme	7
Forkjølelse	1	Stød (Kontusion)	3
Forvridning	1	Saar, gamle	3
Forsnevring af Urinrøret	1	Do., friske (vulnus)	3
Gonorrhoe	1	Tandpine	3
Hæmorrhoider	1	Værkefinger	1
Hvorhos 4 er opført under Benævnelsen ingen Sygdom			<u>4</u>
			48

Kvinder:

Simulation af Svangerskab	1
Ingen Sygdom	<u>1</u>
	2

Der er desuden undersøgt Mange, om hvilke der kunde være Spørgsmaal, om de kunde udholde denne Straf.

Med Hensyn til ovennævnte Tilfælde skal jeg bemærke følgende:

Epilepsi: Der var Tvivl, om den Mand, som er opført herfor, ogsaa virkelig led deraf. Han fik Celle sammen med en anden. Epilepsi er forøvrigt ingen Sygdom, som hindrer, at en deraf lidende kan tage denne Straf under almindelige Omstændigheder. Sygdommens Beskaffenhed i det Hele og Straffens Langvarighed maa herved tages i Betragtning.

Kolik: Der var ikke Grund til at tro, at de 4 Fanger, som er opført at have lidt deraf, har faaet disse Mavesmerter paa Grund af den særegne Kost. Det er meget almindeligt, at nyankomne, Varetægtsfanger og andre, klager derover, men de blive ikke opførte blandt de syge. Paa Grund af den Opmærksomhed, man maa anvende ved ethvert Spørgsmaal om Sygdom hos Vand- og Brødfanger, opfører jeg saadanne forøvrigt betydningsløse Aftektioner som Sygdomme. Der er ingen af disse Fanger, som jeg paa Grund af nogensomhelst Sygdom, hvorover de har klaget, har anseet det nødvendigt at anbefale til Overførelse til Fangekost.

Ingen af Vand- og Brødfanger har lidt af Alkoholisme i nogen fremtrædende Grad eller af dens mere akutte Former af nogen Betydning. Drukkenbolte faar undertiden, naar de har paabegyndt denne Straf, Syns- og Hørehallucinationer eller bliver noget urolige, lider af Søvnløshed eller Frygt for at være alene. Men disse Symptomer paa en mere akut Alkoholsygdom forsvinder atter efter nogle Dage, uden at der optræder noget nyt Symptom. Som det sees, er heller ikke nogen opført som lidende af Alkoholisme, idet der ikke har været Grund til at tage nogen under Behandling herfor. Man har kun i nogle Tilfælde anseet det tilstrækkeligt at lade saadanne dele Celle med andre, som er underkastede samme Straf, og man ser da ialmindelighed efter nogle Dage, at der indtræder et bedre Almenbefindende, og god Søvn, hvorhos ligeledes den hos Alkoholister sædvanlige Tørst aftager. Der har hos disse ikke indfundet sig noget videre Tegn til Delirium tremens.

Hos enkelte optræder i Regelen efter den første Mellefristdag Sugen og Graven for Brystet, formentlig paa Grund af den forandrede Kost; men dette Symptom forsvinder næsten altid atter efter et Par Dages Forløb. Naar Straffen varer længere, optræder det atter, og da i Almindelighed omkring den 20de Dag, dog uden at være af nogen Betydning.

Jeg har ofte havt min Opmærksomhed henvendt paa disse Fangers Udseende, da man antager, at Straffen foraarsager en daarligere Ansigtssfarve og et mere mat Blik, end man finder hos andre Fanger. Mine Undersøgelser i denne Retning har vist, at Straffen ikke har nogen saadan Virkning.

Det har i det Hele altid forekommet mig, at denne Straf ikke har den skadelige Virkning, som man vil tillægge den; men det er nok muligt, at den, som har udholdt den i 10 Dage eller mere, kan efter at være kommet ud lide af gastriske Besværigheder ved umiddelbar paafølgende Uforsigtighed i Diæten eller ved Alkoholnydelse. Man glemmer let at tage i Betragtning Mellefristdagene, i hvilke disse Fanger har fuld Kost med en meget forskjelligartet Næ-

ring, hvilken paa samme Tid virker heldigt paa Fordøielser. Foranstaende Tabel viser derfor ogsaa, at kun 1 har lidt af Obstruktion, medens ingen er anført at have havt Diarrhoe, hvorhos, som anført, der ikke var Grund til at tro, at de 4, som er noterede som lidende af Kolik, har faaet denne paa Grund af den særegne Kost.

For at komme til et sikkert Resultat med Hensyn til Spørgsmaalet, om Vand- og Brødstraffen i nogen væsentlig Grad formindsker Ernæringen og dermed Legemskraften, fremsatte jeg i 1882 den Anmodning, at de Fanger, som havde denne Straf i 5 Dage og derover, skulde veies ved Indsættelsen og senere hver 5te Dag. Jeg ansaa det utvivlsomt, at de, som havde denne Straf i kortere Tid, ikke kunde have noget som helst Men deraf, og en saadan Straf i 2 Dage ved enhver at være uden Betydning. Fængslets Bestyrer, som villig gik ind paa dette Forslag, hvilket vilde være forbundet med stort Bryderi, og som har paa seet dets fuldstændige, nøiagtige Gjennemførelse, har meddelt Hovedresultatet for 1883 og 1884, hvilket jeg gjengiver, i Forbindelse med Resultaterne for 1885.

1883.

188 Straffanger paa Vand og Brød, der har hensiddet i Fængslet en Tid af 5 Dage og mere, er veiede ved Indkomsten og Løsladelsen. Af disse har 9 Fanger hverken vundet eller tabt i Vægt. 42 Fanger har tabt under 1 Kg. i Vægt. 26 Fanger har vundet i Vægt, hvoraf 11 over 1 Kg. Af disse 26 Fanger har 21 udholdt indtil 10 Dages Fængsel, 2 Fanger 15 Dage og 1 Fange 25 Dage. 111 Fanger har tabt 1 Kg. og derover i Vægt.

1884.

231 Fanger, der har hensiddet i Fængsel paa Vand og Brød en Tid af over 5 Dage, er veiede efterhvert som de har udholdt 5 Dage Vand og Brød, samt ved Løsladelsen. For disse Fangers Vedkommende stiller Forholdet i Vægttab sig ved Løsladelsen saaledes:

	Intet Tab		Under 1 Kg.		1—2 Kg.		2—3 Kg.		3—4 Kg.		4—5 Kg.		5—6 Kg.		
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	
6—10 Dage	5	4.9	73	62.4	25	21.3	12	10.3	2	1.7	—	—	—	—	117
11—15 do.	1	1.9	19	36.6	16	30.8	10	19.2	3	5.8	2	3.9	1	1.9	52
16—20 do.	1	2.9	7	20.0	10	23.6	13	37.0	2	5.7	2	5.7	—	—	35
21—25 do.	—	—	—	—	5	22.7	8	36.4	4	18.2	4	18.2	1	4.5	22
26—30 do.	—	—	—	—	1	20.0	2	40.0	1	20.0	—	—	1	20.0	5
	7	3.03	99	42.86	57	24.68	45	19.48	12	5.19	8	3.46	3	1.30	231

1885.

254 Fanger, der har hensiddet i Fængsel paa Vand og Brød en Tid af over 5 Dage, er veiede hver 5te Dag ligesom i forrige Aar.

Det kunde have nogen Interesse at give for hver enkelt Fange en Oversigt over, hvorledes Vægten har stillet sig ved hver Veining, for at kunde bedømme, hvilket Tidsrum af Straffen Vægttabet har været stærkest. Det er imidlertid ikke gjørligt at opstille nogen Tabel herover, omendskjønt Veiningen er foretaget med største Nøiagtighed. Det er nemlig umuligt at kontrollere, om Fangen ved hver Veining har aldeles den samme Paaklædning. Ved den første og sidste Veining kan man derimod aldeles nøiagtigt passe paa, at Fangen har de samme Klæder og intet Andet.

Man faar en Oversigt over, hvad hver Fange har tabt, i følgende Tabel. Forsaauidt nogen ved Løsladelsen har vundet i Vægt, er dette betegnet med et +.

M æ n d.

a. 104 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra
6—10 Dage.

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
0.8	0.0	1.0	0.1	0.2
0.2	0.2+	2.2	2.2	0.2+
0.1	2.1	0.1+	0.4	0.3
0.5	0.0	0.5	0.8	0.2
0.9	0.1	0.5	0.4	0.2
0.2	0.7	1.0	0.2	0.3
0.4	0.9	0.7	0.0	0.1
0.3	1.1	1.3	0.5	0.1
0.3+	1.0	0.5	0.0	0.3
0.5	0.2	0.8	0.0	0.5
0.2	0.3	0.5	0.4	0.1
1.5	0.7	0.8	1.2	0.2
1.5	1.8	0.2	0.3	0.3
0.3	0.0	0.2	0.0	0.5
0.0	1.0	0.1	0.0	0.2
0.4	1.0	0.7	0.4	0.2
0.5	1.0	0.4+	0.0	0.1
0.3	0.2+	0.4	0.1	0.2+
1.0	0.5	0.3	0.2+	0.1
0.0	0.3	0.3	0.7	0.4
	1.3	0.2	0.7	0.2
	0.8	0.3	0.7	0.2
			0.0	0.2
			0.1	104

8 har tiltaget i Vægt fra 0.1 Kg. til 0.4 Kg.
 12 har hverken vundet eller aftaget i Vægt.
 42 har aftaget i Vægt fra 0.1 Kg. til 0.4 Kg.
 26 — — — — 0.5 - - 0.9 —
 10 — — — — 1.0 - - 1.4 —
 3 — — — — 1.5 - - 1.9 —
 2 — — — — 2.0 - - 2.2 —

1: Vægten ikke noteret ved Løsladelsen.

b. 47 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra
 11—15 Dage;

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
0.5	1.0	0.8	1.2	1.0
0.3	1.5	1.5	0.5	0.5
1.7	1.5	0.4	0.3	0.7+
1.3	0.8	1.2	0.4	0.7
1.0	0.5	1.3	0.5	0.4
0.7	1.0	1.5	0.7	0.5
1.9	0.7	0.9	0.3	0.0
2.3	0.1	0.7	0.6	
0.3+	2.4	1.0	0.7	47
1.5	1.2	0.7	0.3	

2 har tiltaget i Vægt med 0.3 Kg. og 0.7 Kg.

7 har aftaget i Vægt fra 0.1 Kg. til 0.4 Kg.

18 — — — — 0.5 — - 0.9 —
 10 — — — — 1.0 — - 1.4 —
 7 — — — — 1.5 — - 1.9 —
 2 — — — — 2.0 — - 2.4 —

1: Vægten ved Løsladelsen ikke angivet.

c. 17 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra
 16—20 Dage

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
1.4	1.5	0.9	0.4	0.6+	1.2
0.0	1.9	0.9	0.5	0.8	0.8
2.2	0.2	0.0	0.8	0.0	17

1 har tiltaget i Vægt med 0.6 Kg.

3 har hverken vundet eller tabt i Vægt.

2 har aftaget i Vægt fra 0.1 til 0.4 Kg.

6 — — — — 0.5 - 0.9 -
 2 — — — — 1.0 - 1.4 -
 2 — — — — 1.5 - 1.9 -
 1 — — — — med 2.2 -

d. 28 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra

21 — 25 Dage.

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
2.3	1.2	2.5	0.8+	0.8
0.2	0.8	2.5	1.0	1.3
3.7	1.6	3.0	2.2	0.1
0.8+	0.6	1.0	0.8+	1.9
4.0	0.7	1.8	0.6	0.7
				1.9
				1.3
				1.4
				28

3 har tiltaget i Vægt med 0.8 Kg.

2 har aftaget i Vægt fra 0.1 til 0.4 Kg.

6 — — — - 9.5 - 0.9 -

6 — — — - 1.0 - 1.4 -

4 — — — - 1.5 - 1.9 -

2 — — — med 2.3 Kg.

2 — — — — 2.5 —

1 — — — — 3.0 —

1 — — — — 3.7 —

e. 2 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra

26 — 30 Dage

Af disse har den ene hverken vundet eller aftaget. Den anden har aftaget i Vægt med 0.6 Kg.

K v i n d e r.

a. 35 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra

6 — 10 Dage.

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
1.3	1.0	0.0	0.5	0.3
0.5	0.2	1.2	0.7	0.5
0.0	0.1	0.5	0.6	0.1
1.1	0.5+	0.4	0.7	0.3
0.7	1.5	0.1	0.6	0.2+
0.1+	1.2	0.0	0.1	
0.5	0.3	0.1	0.2+	37
1.5	0.3	0.7	0.5	

4 har tiltaget i Vægt med 0.1 og 0.2, 0.2 og 0.5 Kg.

3 har hverken vundet eller aftaget i Vægt.

11 har aftaget i Vægt fra 0.1 Kg. til 0.4 Kg.

12 — — — - 0.5 - - 0.9 -

5 har aftaget i Vægt fra 1,0 Kg. til 1.4 Kg.

2 — — — — 1.5

b. 6 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra

11—15 Dage

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
0.7	1.5
0.7	0.5
1.3	0.8
	6

1 har aftaget i Vægt med 0.3 Kg.

4 — — — fra 0.5 til 0.9 Kg.

1 — — — med 1.5 Kg.

c. 8 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra

16—20 Dage

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
2.0	2.8
0.0	1.8
1.5	0.8
0.4	1.0
	8

1 har hverken vundet eller aftaget i Vægt.

1 har aftaget i Vægt med 0.4 Kg.

1 — — — — 0.8 -

1 — — — — 1.0 -

2 — — — fra 1.5 - til 1.9 Kg.

1 — — — med 2.3 -

1 — — — — 2.8 -

d. 5 Fanger har udholdt Vand- og Brødstraf fra

21—25 Dage.

Vundet eller tabt Kg.	Vundet eller tabt Kg.
3.6	0.4
0.6	0.7+
0.2	5

1 har tiltaget i Vægt med 0.7 Kg.

2 har aftaget i Vægt fra 0.2 til 0.5 Kg.

1 — — — med 0.6 Kg.

1 — — — — 3.6 -

e. 1 Fange har udholdt Vand- og Brødstraf i

30 Dage.

Denne Fange, en ung, usædelig Pige, vandt i Vægt 2 Kg.

S a m m e n s t i l l i n g

af, hvad de samtlige -- over 5 Dage -- hendsiddende Vand- og Brødfanger har tiltaget eller aftaget i Vægt ved Løsladelsen:

Straffetiden.	Tiltaget i Vægt.		Hverken tiltaget eller aftaget.		Aftaget i Vægt under 1 Kg.		Aftaget i Vægt mellem 1 og 2 Kg.		Aftaget i Vægt mellem 2 og 3 Kg.		Aftaget i Vægt mellem 3 og 4 Kg.		Aftaget i Vægt mellem 4 og 5 Kg.		Aftaget i Vægt mellem 5 og 6 Kg.		Antal.
	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	Ant.	Proc.	
6-10 Dage	12	8.57	15	10.71	91	65.00	20	14.29	2	1.43	—	—	—	—	—	—	140
11-15 do.	2	5.85	—	—	30	57.69	18	34.61	2	3.85	—	—	—	—	—	—	52
16-20 do.	1	3.84	4	15.39	10	38.46	7	26.92	4	15.39	—	—	—	—	—	—	26
21-25 do.	4	12.50	—	—	11	34.38	10	31.25	4	12.50	3	9.37	—	—	—	—	32
26-30 do.	1	33.33	1	33.33	1	33.33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Antal	20	7.91	20	7.91	143	56.52	55	21.77	12	4.74	3	1.18	—	—	—	—	253

For 2 er Vægten ikke angivet.“

Efter Opgave fra Bestyreren har i Beretningsaaet 249 Fanger erholdt Medicin for et samlet Beløb af Kr. 154,91.

Af naturlige Dødsfald indtraf intet, hvorimod der var 3 Tilfælde af Selvmord (foruden 4 Selvmordsforsøg, af hvilke i alle Fald de 3 ansaaes for simulerede). Om Selvmordene indeholder Bestyrerens Beretning følgende:

1. Varetægtsfange, Malersvend J. K., 27 Aar gammel, blev arresteret 9de Marts for Bedrageri og ulovlig Tjenestefravigelse. 18de Marts Kl. 5 Eftermiddag blev han bragt paa Forhør for Sorenskriveren i Aker; Kl. 6 kom han tilbage. Kl. 6 $\frac{1}{4}$ fik han Aftensmad, kort efter fik han efter Anmodning Skraatobak, Kl. 6 $\frac{1}{2}$, da Gassen skulde tændes, hang han død i sin Livrem. Forhør blev optaget.

2. I. P. P.s Selvmord er det sørgeligste Dødsfald. Han er forhen behandlet under Afsnittet om Disciplinen og i min Fængselsberetning for 1884. Jeg var fuldt opmærksom paa ham, og han var under speciel Observation paa Grund af hans mange forskjellige Skjeldsstykker. Han hensad denne Gang i Fængslet fra 9de Mai. Om Formiddagen 13de Mai havde han været paa Forhør og var her bleven overbevist om adskillige Tyvsforbrydelser. Han var aabenbart ræd for sig selv, idet han tiggede og bad Assessoren om at blive fri af Arresten og klyngede sig ved Tilbageførelsen til Fængslet fast til Retsskranken, saa han med Magt maatte føres hort. Under hans tidligere Hensiddende i Fængslet har han ogsaa flere Gange med Taarer anmodet om at blive fri Arresten, saa Betjentene fæstede sig ikke synderlig ved denne hans Opførsel, men man var dog opmærksom paa ham. Vagtmeesteren tilsaa ham saaledes Kl. 2. Lidt efter skiftede en Slutten Vand hos ham. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ ringede han paa og vilde tale med en af Byrettens Assessorer. Kort efter iagttoges han i Kighullet; han sad da rolig paa sin Bænk og læste. Kl. var omtrent 3, da man opdagede, at han havde hængt sig i sit Halstørklæde. Uagtet som sædvanlig anstillede Oplivningsforsøg var og blev han død. Forhør blev optaget.

3. Skomagersvend P. O. T., 59 Aar gammel, meldte sig selv paa Politikammeret 5te September Kl. 1 Middag og bad om at blive indsat i Arresten, da han som beruset ikke vilde gaa hjem. Kl. 6 $\frac{1}{4}$ blev en Kammerat, med hvem han sad sammen, løsladt, og Kl. 6 $\frac{1}{2}$, da Slutteren atter kom ind til ham, havde han hængt sig i sine Buksesæler. Forhør blev optaget.

Angaaende Vand- og Brødstraffen har Bestyreren udtalt følgende:

Med Hensyn til Vand- og Brødstraffens Virkning i det hele taget henholder jeg mig til Lægens Udtalelse. Af Samtaler med Fanger, som have udholdt denne Straf, har jeg faaet det Indtryk, at Fangerne i Almindelighed ikke anser denne Straf som saa stræng, og der har saavidt erindres indtil for nu ganske nylig intet Tilfælde forekommet, i allefald er det yderst faa, hvor nogen har forlangt eller anmodet om at erholde sædvanlig Fangekost istedenfor Vand og Brød. I denne Maaned (Marts 86) har man et Tilfælde herpaa. En for-

henværende Strafarbeidsfange skal afsone 30 Dages Fængsel paa Vand og Brød og har udholdt 20 Dage af Straffen. Han er veiet ved Indkomsten og efter hver 5te Dag, har nu efter 20 Dage kun tabt $\frac{1}{2}$ Kilogram i Vægt. Han kan ikke taale Straffen længer, siger han, har Sugning for Brystet og føler sig overbevist om, at han efter Løsladelsen vil blive syg, og da er det Fængslets og specielt Lægens Skyld, hvis ikke denne vil anbefale ham til at afsone Resten af Straffen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Hvis han skal sidde paa Vand og Brød, bliver han færdig 2den April, men faar han sædvanlig Fangekost bliver han siddende til 27de April, og denne Tid at komme ud paa, ligger det jo nær, kunde passe bedre end 2den April, da det endnu er en Smule surt og koldt. At det kun var hans Plan at faa Opholdet forlænget, følte baade Lægen og jeg os overbevist om, men Lægen troede dog at burde anbefale hans Andragende, hvorfor han ogsaa fik sin Villie igjennem. Dette er altsaa, saavidt erindres, det eneste Exempel i de sidste Aar paa, at Vand- og Brødstraffen af Helbredshensyn eller ifølge Angjældendes Begjæring er bleven konverteret til Fængsel paa sædvanlig Fangekost for et almindeligt sundt Menneskes Vedkommende. Jeg ser altsaa bort fra, at frugtsommelige og diende Kvinder, samt svagelige Personer har faaet sædvanlig Fangekost istedetfor Vand og Brød allerede fra Straffens Begyndelse af. I Januar Maaned d. A. havde man et lignende Tilfælde, idet en 60 Aar gammel Svenske, der blev arresteret for Overtrædelse af Plakaten af 19de April 1805 og idømt 30 Dages Fængsel paa Vand og Brød, forlangte at hensesættes paa sædvanlig Fangekost, da han slet ikke kunde taale Vand- og Brødstraffen. Men denne Udflugt var aabenbart paataget. Han var lei af den Slags Straf, som han gjentagne Gange havde udholdt for den samme Forseelse. Han fik ikke sin Villie igjennem, og han nævnte under Straffen intet om at han ikke taalte den. Efter 20 Dage havde han intet tabt i Vægt, men efter den 25de Dag havde han tabt 1 Kilogram. Ved en Forglemmelse er han ikke bleven veiet efter den 30te Dag.

Derimod er der flere Exempler paa, at Fanger, der har fyldt sit 18de Aar, har søgt om at udholde Fængsel paa Vand og Brød istedetfor den idømte Straf, Fængsel paa sædvanlig Fangekost, hvilket synes at tyde paa, at de anse Vand- og Brødstraffen, der er kortere, for mildere end Fangekoststraffen, der paa Grund af sin Længde føles strængere.

Efter min Formening er altsaa Straffen Fængsel paa Vand og Brød for sunde Mennesker ikke skadelig for Helbreden.

Om Sundhedstilstanden i Rigets øvrige Distriktsfængsler i Beretningsaaret skal man efter de afgivne Beretninger oplyse følgende:

Sygelighed har hos ialt 9 Fanger været til Hinder for Fuldbyrkelse af Fængsel paa Vand og Brød, saa at denne Straf enten helt eller delvis er konverteret til Fangekost. Af disse Fanger var en over 80 Aar og en anden over 64 Aar gammel, medens en 3die kun i nogen Tid paa Grund af Sygdom i Nakken har været hindret fra at udstaa nævnte Straf.

Paa Sygehus er fra Fængslerne i det Hele indlagt 10 Fanger, hvoriblandt en i Moss Fængsel hensiddende Kvindefange, der var frugtssommelig og skulde føde. Efter Barnets Fødsel blev hun igjen indsat i Varetægtsarrest, men maatte atter, da Barnet var sygt, indlægges paa Sygehuset. Ligeledes blev en Kvindefange i Aalesunds Fængsel, der skulde udstaa Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 25 Dage, syg, efterat hun havde hensiddet i saadan Straf i 20 Dage, og maatte indlægges paa Sygehus, hvor hun henlaa i cirka 14 Dage. Derpaa blev hun efter Lægens Raad og efter Indhentelse af Amtmandens Samtykke hjemsendt for at samle Kræfter, hvorefter hun efter cirka 3 Maaneders Forløb atter indfandt sig i Fængslet til Udstaaelse af den resterende Straf, der blev konverteret til Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

Af de øvrige 8 Fanger, som maatte indlægges paa Sygehus, led 2 af Sindssygd.

Intet ordinært Dødsfald er forefaldt i Aarets Løb. Derimod fik en Varetægtsfange i Stavanger Amts Distriktsfængsel Anledning til at begaa Selvmord (ved at hænge sig i Cellen), uagtet der blev gjort alt for at forhindre det, idet man blandt andet om Nætterne havde særskilt Vagt, der stadig havde ham under Øinene. I Hønefos Fængsel forsøgte en Fange at aflive sig ved Hængning, men det lykkedes imidlertid Vagtmesteren at faa ham nedskaaet saa betimelig, at Fangen af den tilkaldte Læge igjen blev bragt tillive.

Heller ikke i de udenfor Christiania beliggende Fængsler har man gjort den Erfaring, at Vand- og Brødstraffen i Almindelighed er farlig for Fangernes Helbred.

Af Udtalelser herom skal man anføre følgende:

Den ved Bergens Distriktsfængsel antagne Læge har ytret sig saaledes:

Med Hensyn til mine Iagttagelser angaaende Vand- og Brødstraffen har jeg i min Funktionstid meget sjelden mærket eller hørt nogen Fange klage over denne Strafs antagelige Strenghed; ingen direkte eller indirekte skadelig Følge paa Vedkommendes Helbredstilstand er iagttagne; tvertom har jeg gjort den bestemte Observation hos adskillige Fanger, at denne Straf snarere synes at have havt en gavnlige Indflydelse paa deres hele Udseende, at mulige tilstedeværende Uordener i Fordøielser er bedrede og at de har forladt Fængslet i en bedre Tilstand, end da de indkom. Til Forstaaelse af dette Forhold maa man vel tage i Betragtning, at de fleste Fanger ofte hensidder en længere Tid i Varetægtsarrest, før de begynder paa den egentlige Straf, og saaledes allerede har et godt Grundlag at begynde paa; da Kosten for Varetægtsfanger vel for de flestes Vedkommende er ganske anderledes nærende og rigelig, end største Delen af disse Personer er vant til i Frihed, hvor Livet tilbringes med Drik og Udsvævelser, i daarligt Logis og ussel Klædedragt, maa Opholdet i Fængslet, selv med Tabet af den personlige Frihed, paa Vand- og Brødstraf saalangt fra være til Skade for Helsen, at mine Erfaringer i al Fald taler for det Modsatte; for de Individuer, der i Frihed er vant til bedre Livsvilkaar, kan denne Straf nok være noget haard at udsone, men hos disse virker den

efter mit Skjøn ganske anderledes vækkende end hos den Del af Samfundet, som vel danner den største Kontingent af Fænglernes Belæg; Kjønnets synes ei at spille nogen Rolle ligeoverfor denne Straf, der taaes lige godt.

Det er min personlige Mening efter min Erfaring siden Oktober 1878, at Vand- og Brødstraffen ikke indebærer nogen Fare for Fangens Helse, saa man af rent humane Grunde skulde søge den afskaffet; heller ikke tror jeg, at den virker saa advarende og vækkende netop paa de Individuer, som mest kunde tiltrænge det.

Denne Udtalelse er tiltraadt af Fængslets Bestyrer.

Bestyreren af Hamar Distriktsfængsel bemærker, at Kvinder i Regelen synes at taale denne Straf bedre end Mænd, samt at saa lang Straffetid som 20 Dage og derover i Regelen synes at tage meget stærkt paa Fangerne, navnlig de mandlige.

Bestyreren af Kongsvinger Distriktsfængsel erklærer, at man ikke har gjort nogen særlig Erfaring om, at Vand- og Brødstraffen har havt nogen skadelig Virkning paa Fangernes Helbred. Nogen Mathed efter Exekutionen har vel hos enkelte vist sig, men ikke af synderlig Betydning. Enkelte Fanger, især de yngre, der hensidder i Fængsel paa Vand og Brød, klager over Sult i de første 10 Dage. Han oplyser derhos, at den anordnede Portion Brød, som Vand- og Brødstraffanger daglig skal have, tildeles dem i Almindelighed i 3 Maaltider, fordi de fleste Fanger, naar de erholder den bestemte Portion Brød for Dagen paa en Gang, er saa ufornuftige og graadige at fortære denne i et Maaltid eller inden en kortere Tid.

Bestyreren af Sells Distriktsfængsel anfører, at der af de 26 Personer, som i Aarets Løb har udholdt Fængsel paa Vand og Brød i dette Fængsel, har 18 hensiddet der i 5 Dage og derunder, 6 fra 8—10 Dage, 1 i 12 og 1 i 15 Dage, uden at der fra nogen af disse er fremkommet Klage over Straffens Haardhed, og han tror med Bestemthed at kunne udtale, at Straffen for ingen af dem har øvet nogen skadelig Indflydelse paa Helbredden. Saalænge ikke Straffen overstiger 15 á 20 Dage, er det nævnte Fængselsbestyrers Erfaring, at det som Regel ikke er til Skade for Helbredden. Angaaende Anvendelsen af denne Art af Fængselsstraf tror han at burde udtale, at den ikke bør idømmes Personer, der er naaede til en bestemt Alder, f. Ex. 60 Aar, og at Maximum af Straffen bør fastsættes til 15 á 20 Dage, idet en høiere Straffetid vist hos ikke saa faa føles som særdeles haard. Derimod antager han paa den anden Side, at det vilde være mindre rigtigt at sløife denne Straf aldeles, da det er vitterligt, at navnlig mange, der lever i fattige Kaar, ikke generes synderlig ved at sidde nogle Dage paa Vand og Brød, samt at ikke saa faa vilde finde Fængsel paa sædvanlig Fangekost at være jevngod med ingen Straf.

Bestyreren af Christianssands Distriktsfængsel udtaler, at han ikke har kunnet skjønne, at Vand- og Brødstraffen har havt nogen skadelig Indflydelse paa Helbredden, i ethvert Fald, naar Straffen har været kortvarig. Men selv naar Straffen er kommen op i 20 á 30 Dage, ved han ikke noget Exempe

paa, at vedkommende har taget Skade paa sin Helbred. Han tilføier, at heller ikke den nuværende Vagtmester, som har været ansat i saadan Egenskab i 27 Aar, kan paapege noget saadant Exempel. Fængselsbestyreren har ofte gjort saadanne Fanger Spørgsmaal, om de kunne mærke nogen speciel Virkning af Vand- og Brødstraffen, men har stadig faaet et benægtende Svar.

Bestyreren af Stavanger Amts Distriktsfængsel ytrer, at de Erfaringer, man ved dette Fængsel har gjort om Virkningen af den heromhandlede Straf, ikke gaa i den Retning, at den har havt nogen skadelig Indflydelse paa Fangernes Helbred. I de allerfleste Tilfælde er Fangerne ved Løsladelsen uden noget-somhelst Tegn til Ildebefindende; kun naar Straffen gaar op til 25 á 30 Dage, kan man hos enkelte i Slutningen af Straffetiden mærke, at Knærne giver noget efter, naar de gaar op og ned ad Trapperne.

Bestyreren af Tromsø Distriktsfængsel bemærker, at det efter de Iagttagelser, han har gjort, er overmaade vanskeligt at udtale nogen bestemt Dom om Vand- og Brødstraffens Indflydelse paa Helbreden. Straf af 5 Dage synes at være en forholdsvis let Straf, men naar den kommer over 10 og især 15 Dage, iagttages ofte stor Træthed og Slaphed. Dog er ogsaa dette forskjelligt. Bestyreren iagttager stedse, hvor han paa Grund af Straffens Længde eller Fangens mindre stærke Legemsbeskaffenhed frygter mulige slemme Følger, at bede Vagtmesteren ved indtrædende pludselig Svækkelse eller paafaldende Forandring hos Fangen, da at tilkalde Lægen, hvilket som Regel dog ikke viser sig nødvendigt. Han har heller aldrig hørt nogen Fange selv under Straffens Udstaaen eller efterpaa udtale nogen Frygt for varig Men deraf paa Helbreden. Men i Almindelighed er Fangerne rigtignok meget uvillige til at lade Vand- og Brødstraffen omsætte til den længere Fangekoststraf.

Om Sundhedstilstanden har Lægen ved Christiania Distriktsfængsel afgivet følgende Indberetning for Aaret 1886:

„I Christiania Distriktsfængsel har jeg i Aaret 1886 opført i min Sygejournal 144 Mænd fordelte paa 37 forskjellige Sygdomstilfælde, 31 Kvinder fordelte paa 16 Tilfælde og 4 Spædbørn.

4 Mænd og 3 Kvinder er indlagte paa Sygehus.

Desuden har jeg examineret et stort Antal Fanger, men som der ikke har været Grund til at opføre i Journalen.

M æ n d.

Alkoholisme	4	Bronkit, (kronisk)	1
Aarebetændelse	1	Brandsaar	1
Brok	1	Cardialgi	10
Blodmangel	2	Epilepsi	2
Bylder	4	Fordøielsesaffekt	
Blodbrækning	1	(Diarrhoe 3, Obstruktion 2) . . .	5

Forkjølelse (Hoste)	5	Simulationer og }	22
Forvridning	1	uberettigede Klager	
Hofteledsbetændelse	1	Svindel	3
Hovedpine	3	Saar, gamle	4
Hoftegigt	1	Saar, Stik- og Hug-	2
Hudløshed	3	Sjælsuro	1
Kolik	6	Sindssygdom	2
Nervesmerter	1	Tandsmerter	6
Nervøsitet	3	Tæring	1
Ormsygdom	1	Udslet af forskjellig Aarsag	5
Rheumatiske Aff.	7	Vand i Knæet	1
Skab	2	Værkefinger	1
Stød	1	Veneriske Aff.	16
		Øienbetændelse	1

Kvinder:

Asthma	1	Nervøsitet	1
Byld	1	Rheumatisme	4
Blodmangel	1	Sindssygdom	1
Fordøielssaff.	5	Simulation og uberettigede Klager	5
Fødsel	1	Svangerskabssygdomme	2
Hysteri	1	Tandsmerter	2
Hovedpine	1	Veneriske Aff.	2
Mavesaar	1	Øresygdom	1

Spædbørn:

Forkjølelse	4	Fordøielssaff.	3
-----------------------	---	------------------------	---

Indlagte paa Sygehus:

Mænd.		Kvinder.	
Delirium tremens	1	Mavesaar	1
Syphilis	1	Syphilis (chancker)	1
Hofteledsbetændelse	1	Barselfeber (?)	1
Blodbrækning	1		

Af ovenstaaende Antal Mænd og Kvinder har 32 Mænd med 17 Tilfælde og 7 Kvinder med 6 Tilfælde udstaaet Vand- og Brødstraf.

Naar der har været Spørgsmaal, om nogen, som har klaget over Sygdom, kunde udstaa Vand- og Brødstraf, har Undersøgelsens Resultat været paa-skrevet de mig oversendte Akter.

Mænd paa Vand- og Brødstraf.

Brandsaar	1	Hudløshed	2
Bylder	3	Hoftegigt	1
Cardialgi	1	Kolik	1
Forvridning	1	Rheumatisme	3

Simulation og ikke berettigede	}	11	Tandpine	1
Klager			Udslet af forskellige Aarsager	1
Sjelsuro		1	Vand i Knæet	1
Stød		1	Øienbetændelse	1
Saar, gamle		1		
Syphilis		1	17	32

Kvinder paa Vand- og Brødstraf.

Asthma	}	1	Rheumatisme	1
Bylder			Simulation og ikke berettigede	}
Cardialgi		2	Klager	
Hovedpine		1	6	7

De, som har havt Vand- og Brødstraf, er veiede hver 5te Dag.

Deres Alder og Resultatet af Veiningen sees af nedenstaaende Tal.

Fanger mellem 18 og 20 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 40.

5—10 Dages Straf.

5 har hverken aftaget eller tiltaget i Vægt.

12 har aftaget 0.1 Kg.

3 — — 0.2 —

2 — — 0.3 —

2 — — 0.4 —

1 — — 0.5 —

1 — — 0.7 —

26

11—15 Dages Straf.

1 har hverken aftaget eller vundet i Vægt

1 — aftaget 0.1 Kg.

1 — — 0.2 —

1 — — 0.3 —

2 — — 0.4 —

1 — — 0.5 —

1 — — 0.6 —

1 — — 0.7 —

1 — — 1.4 —

10

16—20 Dages Straf,

1 har aftaget 0.5 Kg.

1 — — 0.8 —

2

Jeg har kun anført Vægten ved Indkomsten og Udskrivningen. Vægten hver 5te Dag er kun til Hjælp for Lægen i paakommende Spørgsmaal. Det kan naturligvis hændes, at en ved Udskrivningen kan have andet Tøi paa sig.

end det ved Indkomsten; men den Slutten, som er beordret at have med Veiningen at gjøre (altid den samme Slutten), er stadig opmærksom paa, at den Veiede begge Gange har samme Tøi paa sig, saavidt det kan ske.

21—25 Dages Straf.

1 har aftaget 2.4 Kg.

26—30 Dages Straf.

1 har aftaget 1.5 Kg.

b. Kvinder. Antal 10.

5--10 Dages Straf.

2 har hverken aftaget eller vundet i Vægt.

1 — aftaget 0.1 Kg.

1 — — 0.3 —

1 — — 0.5 —

1 — tiltaget 0.3 —

11—15 Dages Straf.

1 har aftaget 0.2 Kg.

1 — — 0.7 —

1 — — 1.5 —

21—25 Dages Straf.

1 har tiltaget 0.2 Kg.

Fanger mellem 21 og 25 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 24.

5—10 Dages Straf.

1 har hverken aftaget eller tiltaget i Vægt.

1 har aftaget 0.1 Kg.

3 — — 0.2 —

2 — — 0.3 —

1 — — 0.4 —

1 — — 0.5 —

2 — — 0.7 —

1 har tiltaget 0.1 —

12

11—15 Dages Straf.

2 har aftaget 0.3 Kg.

1 — — 0.4 —

1 — — 0.5 —

1 — — 0.6 —

1 har tiltaget 0.1 —

16—20 Dages Straf.

1 har aftaget 0,5 Kg.
 1 — — 0.7 —
 1 — — 1.0 —

21—25 Dages Straf.

1 har aftaget 1.2 Kg,
 1 — — 1.5 —
 1 — — 2.0 —

b. Kvinder. Antal 13.

5—10 Dages Straf.

2 har hverken aftaget eller tiltaget i Vægt.
 1 — aftaget 0.1 Kg.
 1 — — 0.2 —
 1 — — 0.3 —
 1 — — 0.4 —
 1 — tiltaget 0.1 —

16—20 Dages Straf.

1 har aftaget 0.4 Kg.
 1 — — 0.8 —
 1 — — 1.0 —
 1 — — 2.2 —
 1 — tiltaget 0.2 —

21—25 Dages Straf.

1 har aftaget 1.7 Kg.

Fanger mellem 26 og 30 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 32.

5—10 Dages Straf.

4 har aftaget 0.1 Kg.
 1 — — 0.2 —
 4 — — 0.3 —
 1 — — 0.4 —
 1 — — 0.5 —
 1 — — 0.6 —
 1 — — 0.8 —
 1 — — 0.2 —

11—15 Dages Straf.

2	har	aftaget	0.3	Kg.	
2	—	—	0.5	—	
1	—	—	1.0	—	
1	—	—	1.5	—	Veiede ved Indkomsten 87.7 Kg.

16—20 Dages Straf.

1	har	aftaget	0.2	Kg.
2	—	—	0.5	—
1	—	—	0.6	—
2	—	—	0.8	—

21—25 Dages Straf.

2	har	aftaget	1.0	Kg.	
2	—	—	1.2	—	Den ene veiede ved Indkomsten 91,8 Kg.
1	—	—	1.3	—	Efter 5 Dage aftaget 0.2 Kg.
1	—	—	1.8	—	— 10 — — 0.1 -
					— 15 Dage havde han tiltaget med 0.3 Kg., altsaa veiede som ved Indkomsten.
					Efter 20 Dage aftaget med 0.7 Kg.
					— 25 — fremdeles 0.5 -

b. Kvinder. Antal 10.

5—10 Dages Straf.

1	havde	aftaget	0.1	Kg.
1	—	—	0.4	—
3	—	—	0.5	—
1	—	tiltaget	0.2	—

11—15 Dages Straf.

1	havde	aftaget	0.5	Kg.
---	-------	---------	-----	-----

16—20 Dages Straf.

1	havde	aftaget	0.5	Kg.
1	—	—	1.0	—

21—25 Dages Straf.

1	havde	aftaget	0.5	Kg.
---	-------	---------	-----	-----

Fanger mellem 31 og 35 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 18.

5—10 Dages Straf.

3	havde	hverken	aftaget	eller	tiltaget	i	Vægt.
2	havde	aftaget	0.1	Kg.			
3	—	—	0.2	—			
1	—	—	0.3	—			
1	—	—	0.5	—			
2	—	—	0.7	—			
1	—	tiltaget	0.2	—			

11—15 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.5 Kg.
1 — — 0.7 —

16—20 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.8 Kg.
1 — — 1.1 —

26—30 Dages Straf.

1 havde aftaget 1.7 Kg.

b. Kvinder. Antal 3.

5—10 Dages Straf.

1 havde hverken tiltaget eller aftaget i Vægt.

11—15 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.4 Kg.

16—20 Dages Straf.

1 havde tiltaget 0.2 Kg.

Fanger mellem 36 og 40 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 14.

5—10 Dages Straf.

3 havde hverken tiltaget eller aftaget i Vægt.

2 havde aftaget 0.1 Kg.

1 — — 0.2 —

1 — — 0.4 —

1 — — 0.5 —

11—15 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.3 Kg.

1 — — 0.4 —

16—20 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.3 Kg.

1 — — 1.0 —

1 — tiltaget 0.2 —

Han veiede ved Indkomsten 64.05 Kg.

Efter 5 Dage aftaget 0.1 -

„ 10 — tiltaget 0.1 -

„ 15 — fremdeles 0.2 -

og aftog ikke senere.

21--25 Dages Straf.

1 havde tiltaget 0.3 Kg.

Han veiede ved Indkomsten 71.2 Kg.

Efter 5 Dage samme Vægt,

„ 10 — tiltaget 0.1 Kg.

„ 15 — fremdeles 0.2 -

„ 20 — do. 0.5 -

„ 25 — aftaget 0.5 -

b. Kvinder. Antal 6.

5—10 Dages Straf.

- 1 havde aftaget 0.1 Kg.
 1 — — 0.3 —
 1 gik efter 2 Dage over til Fangekost ($\frac{20}{4}$).

16—20 Dages Straf.

- 1 havde aftaget 0.4 Kg.
 1 — — 0.6 —

21—25 Dages Straf.

- 1 havde aftaget 1.2 Kg.

Fanger mellem 41 og 45 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 9.

5—10 Dages Straf.

- 1 havde hverken aftaget eller tiltaget i Vægt.
 2 havde aftaget 0.1 Kg.
 1 — — 0.6 —

11—15 Dages Straf.

- 1 havde aftaget 0.2 Kg.
 1 — — 0.8 —
 1 — — 1.5 —

16—20 Dages Straf.

1 havde aftaget 4.6 Kg.	Veiede ved Indkomsten	115.2 Kg.
	Efter 5 Dage aftaget	2.0 -
	- 10 — —	1.0 -
	- 15 — —	0.6 -
	- 20 — —	1.0 -

21—25 Dages Straf.

- 1 havde aftaget 0.6 Kg.
 1 — — 1.2 —

b. Kvinder. Antal 3.

5—10 Dages Straf.

- 1 havde hverken aftaget eller tiltaget i Vægt.
 1 havde aftaget 0.3 Kg.

16—20 Dages Straf.

- 1 havde aftaget 0.4 Kg.

Fanger mellem 46 og 50 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 2.

5—10 Dages Straf.

- 1 aftaget 0.5 Kg. Veiede ved Indkomsten 83.7 Kg.

21—25 Dages Straf.

1 havde tiltaget 0.1 Kg.

b. Kvinder. Antal 2.

5—10 Dages Straf.

1 havde hverken aftaget eller tiltaget i Vægt.

16—20 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.2 Kg.

Fanger mellem 51 og 55 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 3.

5—10 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.3 Kg.

1 — — 0.4 —

11—15 Dages Straf.

1 havde tiltaget 0.2 Kg.

b. Kvinder. Antal 1.

16—20 Dages Straf.

1 havde aftaget 1.5 Kg. Veiede ved Indkomsten 83.0 Kg.

Efter 5 Dage aftaget 0.7 -

" 10 — — 0.3 -

" 15 — — 0.4 -

" 20 — — 0.1 -

Fanger mellem 55 og 60 Aar inkl.

a. Mænd. Antal 7.

(Egentlig 6, idet den samme var der 2 Gange).

5—10 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.1 Kg.

1 — — 0.3 —

1 — — 0.4 —

1 — — 0.6 — Veiede ved Indkomsten 79.5.

11—15 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.2 Kg.

26—30 Dages Straf.

Den samme havde udholdt Straffen

1 Gang med Vægttab 1.4 Kg.

1 — — — 1.9 -

Den 3die Gang forandret til Fangekost.

b. Kvinder. Antal 1.

16—20 Dages Straf.

1 havde aftaget 0.2 Kg.

Man ser af ovenstaaende Tabel, at de, som har udstaaet Vand- og Brødstraf, i det hele kun har lidt ringe Vægttab.

Fortegnelsen over Sygdomstilfælde hos disse Fanger viser, at ingen af dem paa Grund af Sygdom har maattet afbryde Straffen, eller at noget Sygdomstilfælde kan ansees at skyldes denne. Jeg har under Betegnelsen Simulation og uberettigede Klager opført 11 (10?), idet jeg efter Undersøgelser og Eksamination ikke kunde finde nogen Grund til at tage Hensyn til Klagerne over Sygdom. En saadan Undersøgelse og Eksamination har i enkelte Tilfælde maattet foretages paany, fordi Vand- og Brødfangerne, næsten uden Undtagelse, er meget bange for at skulle gaa over til Fangekost, da de derved maa forblive saameget længere Tid i Fængslet.

For at faa et fuldstændigt Kjendskab til den Virkning, som denne Straf har paa Legemet, vilde det være nødvendigt at iagttage den løsladte Fange i nogen Tid, men hertil har jeg ikke havt Anledning. Jeg har derimod oftere talt med Folk, som har udholdt denne Straf, uden at jeg har faaet Indtryk af, at den har virket i nogensomhelt Grad skadelig paa dem.

Jeg maa derfor henholde mig til den Formening, jeg ytrede i min Beretning for foregaaende Aar.“

Hertil har Bestyreren knyttet følgende Oplysninger:

„Tre Fanger har paa Grund af Sygelighed erholdt Straffen Fængsel paa Vand og Brød konverteret til Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Den 1ste af disse Fanger var idømt 30 Dages Fængsel paa Vand og Brød for Falsk og for kvalificeret Betleri og havde allerede udholdt 20 Dage, da han følte sig mat og havde Sugen under Brystet; han androg derfor om Konversion af den resterende Del af Straffen, idet han følte sig sikker paa, at hans Helbred vilde tage Skade, om han skulde udholde mere Fængsel paa Vand og Brød. Uagtet Lægen ikke kunde finde, at Fangen var legemlig syg, turde han dog ei andet end anbefale Andragendet, da Fangen græd og havde et sindsdeprimeret Udseende. Den anden af disse Fanger var for Tyveri idømt 15 Dages Fængsel paa Vand og Brød og var afkræftet af syphilitiske Sygdomme, hvorfor Lægen anbefalede ham til istedetfor Vand og Brød at erholde Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Den 3die Fange skulde blot afsone 5 Kroners Bøder, men da han havde Tæring, blev Vand- og Brødstraffen konverteret til sædvanlig Fangekost.

Nogle faa Fanger androg i Aaret om at maatte faa sin Vand- og Brødstraf konverteret til sædvanlig Fangekoststraf, men Lægen fandt for disse ingen Grund til at anbefale deres Andragende.

Exekution af Straffen har paa Grund af vedkommendes Sygelighed i ikke faa Tilfælde maattet udsættes.

Ingen Fange er i det forløbne Aar afgaaet ved Døden; kun en Politiarrestant gjorde et mislykket Forsøg paa at hænge sig.

Med Hensyn til Virkningen af Vand- og Brødstraffen henholder jeg mig til, hvad der udtaltes i forrige Aars Beretning“.

Om Sundhedstilstanden ved Rigets øvrige Distriktsfængsler meddeles efter de specielle Beretninger følgende Oplysninger:

Sygelighed har hos ialt 7 Fanger været til Hinder for Udholdelse af Fængsel paa Vand og Brød, hvorfor denne Straf enten fra først af eller under Straffetiden er bleven konverteret til Fængsel paa almindelig Fangekost. Af disse Fanger led den ene af Brystsvaghed forbundet med Blodspytning. 2 Fanger med Straffetid af henholdsvis 20 og 25 Dages Vand og Brød fik Straffen konverteret efter 3 og 20 Dages Forløb, for den førstes Vedkommende af Helbredshensyn og for den andens paa Grund af usselt Udseende og smaa Kræfter. En ganske ung Fange, der blev indsat paa Vand og Brød, blev strax efter Indsættelsen syg og efter Lægens Ordre anbragt i sit Hjem, uden at Angjældende senere kom til at udholde sin Straf, idet denne ifølge Ansøgning blev eftergivet ved Benaadning.

Paa Sygehus er i Aarets Løb indlagt ialt 11 Fanger, deriblandt 2, som anbragtes i Sindssygeasyl.

Af Dødsfald er kun et forefaldt i 1886, idet i Eidsbergs Fængsel en Varetægtsfange afgik ved Døden paa Grund af Alderdomssvaghed og Afkræftelse. I Stavanger Amts Distriktsfængsel maatte man i længere Tid anvende leiet Nattevagt til en Varetægtsfange, fordi hans Opførsel lod formode, at han omgikkes med Selvmordstanker.

Hellerikke i dette Beretningsaar har man i noget af Rigets Distriktsfængsler bragt i Erfaring, at Fangernes Helbred lider ved Udholdelsen af Fængsel paa Vand og Brød.

Blandt Udtalelser herom i de indkomne Beretninger skal man meddele følgende 2de:

Bestyreren af Næmsos Distriktsfængsel tilføier efter en almindelig Bemærkning i den anførte Retning, at det i saa Maade er karakteristisk at høre enkeltes Ytring om, at det ikke stod paa, naar de ellers altid kunde have saapas at spise.

Lægen ved Vik Distriktsfængsel i Sogn udtaler i sin Aarsberetning blandt Andet følgende:

Med Hensyn til Vand- og Brødstraffens Virkning paa Fangernes Helbred er jeg under en 18aarig Virksomhed i Fængslet kommen til den Erfaring, at den ingen skadelig Indvirkning har havt; tværtimod er jeg af den Formening, at den ofte virker gavnlig paa en Mavesæk, som i aarevis er bleven overanstrengt med altfor tungt fordøielig Kost.

G. Fangernes Beskæftigelse.

(Occupations des prisonniers).

Efter Straffelovens Kapitel 2 § 24 jfr. Fængselslovens § 7 og Reglementets § 20 er voxne Fanger i Distriktsfængslerne ikke underkastede nogen Arbeidspligt, men de skal, hvis de ønsker at sysselsættes med Arbeide, saavidt muligt dertil gives Anledning. Straffanger under 15 Aar er derimod arbejdspligtige, idet de efter Bestemmelsen i Straffelovens Kapitel 2 § 38 skal i Fængslet gives en for deres Alder og Kræfter passende Sysselsættelse.

Da en uvirksom Hensidde i Cellerne selvfølgelig i flere Henseender er skadelig for Fangerne og i mange Tilfælde vil kunne modvirke det tilsigtede Resultat af Straffen, har jevnlig saavel Justitsdepartementet som de, der paa dettes Vegne inspicerer Fængslerne, fremholdt for Fængselsbestyrelserne Vigtigheden af, at der stadig have Anledning til at sysselsætte Fangerne med passende Arbeider.

Imidlertid kan der i de fleste af Distriktsfængslerne vanskelig blive Spørgsmaal om nogen ordnet Arbeidsdrift i Lighed med den, der finder Sted i Strafanstalterne, da Fængslerne dertil er for smaa, og Fangebelægget derhos er stadig vexlende saavel i Størrelse som med Hensyn til Fangernes Alder, Duelighed m. V., ligesom Fangerne i Regelen hendsidder i Fængslerne i for kort Tid til at kunne oplæres eller opøves i nogen Gjærning. Til en mere udviklet Arbeidsdrift vilde der ogsaa udkræves større Bevilgninger til Redskaber og Materialier, end der i Regelen kan erholdes af Fængselsdistrikterne.

Man er saaledes som oftest henvist til at søge Fangerne beskæftigede med saadant Arbeide, som lader sig tilveiebringe uden noget synderligt Udlæg, og som ikke forudsætter nogen særlig Kyndighed hos Fangerne.

De Arbeider, hvormed man har kunnet sysselsætte Fangerne, har navnlig været:

Drevplukning,
Spikning af Øxeskafter, River, Blomsterpinder, Pøsepinder, Legetøi
og forskjelligt mindre Husgeraad,
forskjelligt Haandværksarbeide,
Garnbinding,
Klistring af Konvolutter og Fyrstikæsker,
Vedskjæring (for Varetægtsfanger) og andet Arbeide for Fængslet,

Reparation af egne Klæder samt Søm, Strikning og Spinding for Kvindefanger.

Ifølge Fængselslovens § 7, 2det Punktum, kan Fangerne, naar de beskæftiges for Fængslets Regning — hvad der er det almindelige — af Fængselsbestyrelsen tilstaaes nogen Arbeidsgodtgjørelse. Herom bliver der imidlertid af de samme Grunde, der træder hindrende i Veien for nogen ordnet Arbeidsdrift, sjelden Spørgsmaal.

I de Tilfælde, hvor Godtgjørelse kan være givet, har denne bestaaet i, at vedkommende Fange af Salgsudbyttet har faaet enten det hele eller en Del, eller i at det har været Fangen tilladt ved Løsladelsen at medtage de forarbejdede Gjenstande, ligesom der til Varetægtsfanger ogsaa er givet nogen Godtgjørelse extra i Tobak, Snus eller Mad.

Angaaende Fangernes Beskæftigelse i Christiania Distriktsfængsel i Aaret 1885 har Fængslets Bestyrer anført følgende:

931 Fanger har været beskæftigede med Arbejde. De øvrige Fanger, der for Størstedelen kun har hensiddet i Fængslet en kort Tid, har ikke villet have Arbejde. De Arbejder, hvormed Fangerne har været beskæftigede er:

	Varetægtsfanger.	Straffanger.	Sum.
Æskearbejde	257	161	418
Drevpilling	88	225	313
Murstensrivning	2	1	3
Skomagerarbejde	7	7	14
Skrædderarbejde	4	3	7
Strømpestrikning	29	39	68
Sadelmagerarbejde	7	3	10
Snedkerarbejde	10	6	16
Træskjærerarbejde	1	-	1
Trætøffelararbejde	2	-	2
Spikkearbejde	2	-	2
Dreierarbejde	1	-	1
Blikkenslagerarbejde	3	1	4
Arbejde med Fiskerødskeer	6	6	12
Revisjon af Bøger	4	3	7
Malerarbejde	3	1	4
Vedsaging og Vedhugging	2	-	2
Lappearbejde	7	3	10
Skrivning af Kalendere (til Brug i Cellerne)	1	-	1
Arbejde for sig selv	2	34	36
	438	493	931

Derhos har flere Fanger været beskæftigede med Rengjøring og andet Arbejde for Fængslets Regning.

Nogen bestemt Arbeidsgodtgjørelse er kun undtagelsesvis lovet og ydet;

naar saa er skeet, er der i Regelen tilstaaet Fangerne en Trediedel af Bruttoindtægten. Fra det nye Aars Begyndelse er Arbeidsformanden paalagt at holde Regnskab over enhver Fanges Arbeide.

Af Arbeidsredskaber er i Aaret indkjøbt 112 Meter randet Strie fra Strafanstalten for Kvinder til et Beløb af Kr. 90.42, hvoraf er forarbejdet Forklæder til Brug for arbejdende Fanger, specielt de, som klistrer Fyrstikæsker.

Aarets Regnskab stiller sig saaledes:

	Indtægt.		Udgift.	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Solgt Fabrikat	2544	53		
Kassebeholdning fra forrige Aar	458	88		
Indvundne Renter	21	02		
Indkjøb af Materiel og Arbeidsredskaber			1004	33
Løn til Arbeidsassistance			990	00
Godtgjørelse til Fanger			84	77
Kassebeholdning 31te December			945	33
	3024	43	3024	43

Derhos er udført forskjelligt Arbeide for Fængslet og Arbeidsdriften, hvorfor ingen Betaling er ydet, til et Beløb af Kr. 112.50.

Efter anstillet Optælling 31te December havdes af usolgt Fabrikat og indkjøbt Materiel en Beholdning til omtrentlig Værdi Kr. 476.07.

Tages denne Post med, vil Arbeidsdriftens Midler ved Udgangen af Aaret 1885 beløbe sig til Kr. 1421.40.

Trækkes Beholdningen i Kassen og Lageret ved Aarets Begyndelse fra dette Beløb, skulde Aarets Nettoudbytte af Arbeidsdriften blive Kr. 825.15.

Af Beretningerne for de øvrige Fængsler, hvor Fangerne, forsaavidt de ønsker det, stadig skaffes passende Sysselsættelse, hidsættes følgende Bemærkninger om dette Punkt af Bestyreren for Distriktsfængslet i Kongsvinger:

Enhver Fange, der har været indsat i Fængslet og som skulde hensidde der i nogle Dage, er ved Indsættelsen bleven tilspurgt, om han vil arbeide. Det er sjelden, ialfald ikke i 1885, hændt, at nogen har nægtet at udføre Arbeide, og forsaavidt det en enkelt Gang er indtruffet, har Vedkommende efter nogen Betænkning selv fremsat Ønske om Arbeide. Arbeidet i 1885, saavel som tidligere, har bestaaet, foruden af Vedsaging og Vedhugning nede i Fængslets tætsluttede og gjenlaasede Kjælder, hvortil selvfølgelig kun Vare-tægtsfanger har været anvendte, og forsaavidt Omstændighederne iøvrigt har tilladt det, — fornemmelig af Snedker- og Dreierarbeide, samt Fletning af Dørmatter, ligesom der ogsaa er forfærdiget en Del andre Smaasager, saasom Pølsepinde, Træskeer, diverse Legetøi, Halmmatter, Halmsko m. m. En Del

af dette Arbeide udfører Fangerne inde i Cellerne, navnlig er dette Tilfældet med Straffanger. Naar der forfærdiges større Arbeider og hvortil der skulde benyttes Dreierstol, har et større Arbeidsrum været benyttet (en af Fællescellerne) hvis Dør og Vindu er forsynet med Stænger og Stængsler i Lighed med de andre Celler, og hvilket Arbeidsrum selvfølgelig er aflaaet, naar nogen Fange deri opholder sig. Enhver Fange har i Almindelighed været givet det Arbeide af ovennævnte Beskaffenhed, hvortil han har vist Lyst, og hvori det har været antaget, at han har havt nogen Færdighed. Fangerne har hidtil aldrig været tilstaaet nogen Godtgjørelse i Penge for Arbeidet, men af og til har de under særegne Forholde, f. Ex. naar et Arbeide er udført med særdeles Dygtighed og Flid, eller Arbeidet skal udføres i en forholdsvis kort Tid, været tilstaaet nogen Godtgjørelse extra i Tobak, Snus eller Mad, dog kun forsaavidt Vedkommende har været Varetagtsfange. Denne Arbeidsvirksomhed i Fængslet har fundet Sted, lige fra det i Aaret 1863 toges i Brug, og omendskjøndt den ikke har været af nogen videre Betydning i og for sig, har den dog vist sig at være gavnlig for Fangerne.

I Aaret 1886 har der i 16 Distriktsfængsler ikke været Anledning til nogen Arbeidsdrift.

I de øvrige 39 Fængsler har Fangerne, forsaavidt de derom har ytret Ønske og man har kunnet skaffe dem passende Arbeide, stadig været sysselsatte med saadant. I 10 af disse Fængsler har Udbyttet af Arbeidsdriften udelukkende tilfaldt Fangerne selv, medens der i de 29 har været arbeidet til Indtægt for Fængslet, idet dog Fangerne har oppebaaret en større eller mindre Andel af Fortjenesten, i enkelte specielle Tilfælde den hele.

Med Hensyn til Arbeidsdriften i Christiania Distriktsfængsel har Bestyreren meddelt følgende:

525 Mænd og 83 Kvinder, tilsammen 608 Fanger har været beskæftigede med følgende Arbeider:

	Varetagtsfanger.	Straffanger.	Sum.
Æskearbeide	241	155	396
Drevpilling	18	70	88
Murstensrivning	2	-	2
Skomagerarbeide	11	7	18
Skrædderarbeide	3	3	6
Strømpestriking	21	23	44
Sadelmagerarbeide	5	3	8
Snedkerarbeide	5	1	6
Trætøffelarbeide	2	1	3
Spikkearbeide	1	1	2
Blikkenslagerarbeide	1	1	2
Malerarbeide	1	-	1

Bogbinderarbeide	1	-	1
Lappe- og Stoppearbeide	7	3	10
Revisjon af udlaante Bøger fra Bibliotheket	2	2	4
Arbeide for sig selv	1	16	17
	322	286	608

Derhos har flere Fanger været beskjæftigede med Rengjøring og andet Arbeide for Fængslet. Ingen større Arbeidsredskaber er indkjøbte til Arbeidsdriften i Aarets Løb.

A a r e t s R e g n s k a b .

	Indtægt.	Udgift.
Solgt Fabrikat	Kr. 2157.19	
Kassebeholdning fra forrige Aar	- 945.33	
Indvundne Renter	- 25.55	
Indkjøb af Materiel og Redskaber		Kr. 689.45
Arbeidsassistance		- 1031.13
Revisjon af Regnskabet i 1884 og 1885		- 40.00
Arbeidsgodtgjørelse til 148 Fanger		- 274.03
Kassebeholdning		- 1093.46
	Kr. 3128.07.	Kr. 3128.07

Efter anstillet Optælling 31te December havdes af usolgt Fabrikat og indkjøbt Materiel en Beholdning til omtrentlig Værdi Kr. 500.14. Tages denne Post med, vil Arbeidsdriftens Midler ved Udgangen af 1886 beløbe sig til Kr. 1593.60.

Trækkes Beholdningerne i Kassen og Lageret ved Aarets Begyndelse fra dette Beløb, bliver Aarets Nettoudbytte af Arbeidsdriften Kr. 172.20 (mod Kr. 825.15 i 1885 og Kr. 789.80 i 1884).

At Arbeidsdriften er gaaet tilbage i det forløbne Aar i Sammenligning med de foregaaende Aar kommer af, at der er udbetalt noget mere i Arbeidsgodtgjørelse til de arbejdende Fanger, men væsentlig af, at Arbeidsforstanderen tillige har udført 1ste Sluttertjeneste ude i Fængslet, hvorved en betydelig Del af hans Tid er gaaet tabt for Arbeidsdriften*).

I Skedsmo Distriktsfængsel har Arbeidet — foruden Tjenestegjøren i Fængslet — for enkelte Mandsfangers Vedkommende bestaaet i Skomager- og Blikkenslagerarbeide og for enkelte Kvindefanger i Spindearbeide. Men ved Siden heraf har de Fanger, der har havt længere Ophold i Fængslet, og som dertil fandtes skikkede, været sysselsatte med Fabrikation af Konvolutter, hvoraf der er arbeidet henved 84000 Stykker, og af Papirposer til Smaamynt, hvoraf der er forfærdiget 4400 Stykker.

*) Fra Begyndelsen af 1887 er dette Forhold forandret saaledes, at Arbeidsforstanderen nu intet andet har at varetage end at bistaa ved Fangernes Arbeide. Enhver Fange faar sig ogsaa nu som Regel godtgjort for sit Arbeide, forsaavidt dette ikke bestaar i Beskjæftigelse i Fængslets Tjeneste (Rengjøring o. a. desl.)

H. Forpleining og Beklædning.

(Nourriture et habillement.)

Ifølge Fængselslovens § 5, jfr. Reglementets § 7 a, fastsættes de specielle Spisereglementer for hvert enkelt Fængsel af Amtmanden med særligt Hensyn til det i Egnen sædvanlige Kosthold. Efter disse forpleies saavel de Fanger, som skal udholde Fængsel paa sædvanlig Fangekost, som alle de Varetægtsfanger, der ikke vil eller kan forskafe sig selv Underholdning, samt Vand- og Brødsfangerne i Mellefristdagene. Udenfor Mellefristdagene gives sidstnævnte Slags Fanger kun det bestemte Kvantum Brød og rent friskt Vand samt det fornødne Salt. De udfærdigede Spisereglementer er fælles for Mænd og Kvinder, hvorhos de alle fastsætter 3 Maaltider daglig for Fangerne, nemlig Morgen, Middag og Aften.

Efter Reglementerne for Christiania og Bergens Fængsler hentes her Middagsmaden til Fangerne fra de i disse Byer værende Dampkjøkkener.

Forpleiningen sker i alle Distriktsfængsler ved vedkommende Vagtmester undtagen ved Fængslet i Fredrikshald, hvor den er overdraget til Slutteren. Ifølge de modtagne Beretninger har Forpleiningen i det Hele taget været god; der er i Beretningsaarene kun fremkommet grundet Klage over Kosten i et Fængsel nemlig Skiens Distriktsfængsel, hvor en Varetægtsfange førte Anke over, at Kosten ikke var tilstrækkelig nærende. I Anledning heraf er der af Amtmanden i Bratsbergs Amt udfærdiget et nyt Spisereglement for Amtets Fængsler.

Fangerne skal under Opholdet i Fængslet i Regelen benytte sine egne Klæder, men der skal dog ved ethvert Fængsel for det Offentliges Regning have og vedligeholdes en passende Beholdning af Inventarieklæder til Brug for Fangerne under deres Hensiden i Fængslet, naar det undtagelsesvis maatte findes nødvendigt at laane dem Klædningsstykker. (Regl. § 8 a).

Saadanne Beholdninger forefindes derfor nu ved Fængslerne, og er i Regelen opgivne at være tilstrækkelige for Behovet.

Ved Løsladelsen af Distriktsfængslerne skal Fangerne efter Regl. § 28 d i Trangtilfælde for det Offentliges Regning forsynes med fornødne Klædningsstykker.

I 1885 er i det Hele i dette Øiemed anvendt et Beløb af vel 2 454 Kroner til ialt 391 Fanger, hvoraf i Christiania Distriktsfængsel til 229 Fanger et Beløb af vel 1 207 Kroner.

I 1886 er ved Løsladelsen ialt 394 Fanger blevne understøttede med de nødvendige Klædningsstykker med en Bekostning af 2 856 Kroner. Heraf falder paa Christiania Distriktsfængsel 215 saaledes understøttede Personer og en Udgift af 1 140 Kroner.

I. Udgifter.

(Frais).

Udenfor det under „Almindelige Bemærkninger“ omtalte, i Henhold til Fængselslovens § 19 ydede Tilskud til Distriktsfængslernes Opførelse paalægger Fængselsloven ikke Statskassen nogen Forpligtelse med Hensyn til Fængselsbygningerne, og Udgifterne ved disses Vedligeholdelse og Udbedring udredes derfor af Fængselsdistrikterne.

Med Hensyn til de øvrige Udgifter ved Distriktsfængslernes Benyttelse har Loven anordnet en Deling, idet den efter i § 12 at have opregnet en Del forskellige Udgifter, som skal bæres af Fængselsdistrikterne, i § 13 i sin Almindelighed udtaler, at Statskassen udreder de Omkostninger, som ikke i Medhold af Loven paaligger noget Fængselsdistrikt. Hvad der saaledes paahviler Fængselsdistrikterne, — ved Siden af Omkostningerne ved Bygningernes Vedligeholdelse og desl. — er efter Fængselslovens § 12 Udgifterne ved Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventarium, Fængselsbetjentenes Lønning, Straf- og Varetægtsfangernes Forpleining (jfr. dog § 31) og i paakommende Tilfælde deres Belæg med Jern eller andet Tvangsredskab samt endelig Lys, Varme, Vask og Renholdelse i Fængslet. Desuden udreder Fængselsdistriktet efter § 30 den Tilsynsmændene tilkommende Erstatning i Tilfælde af Reiser.

Af de Statskassen paahvilende Omkostninger findes de fleste omhandlede i Fængselsloven selv. Saaledes i § 24 Løn til Fængselsbestyreren, forsaavidt han ikke er en af de i samme § ovenfor nævnte Embedsmænd, i § 31 Omkostningerne ved Lægetilsyn og Lægemidlers Anskaffelse og ved geistlig Omsorg, samt endvidere Erstatning til Fængselsdistrikterne for Varetægts- og Underholdningspenge (80 Øre daglig pr. Fange), og endelig i § 34 Omkostningerne ved Straf- og Varetægtsfangers Forsyning med de uundværlige Gangklæder.

Som ovenfor under „Almindelige Bemærkninger“ forklaret er det for Tiden kun ved Kristiania Distriktsfængsel, at der udredes Løn til Bestyreren. Under Afsnittet om Sjølepleien og Undervisningen er givet nærmere Oplysning med Hensyn til Udgifterne ved geistlig Omsorg og Undervisning; under „Sundhedstilstanden“ er behandlet det Forhold, Fængselslægerne staar i til det Offentlige, og i Afsnittet om Forpleining og Beklædning er meddelt Forklaring om, paa hvilken Maade Lovens Bud i § 34 (jfr. Fængselsreglementets § 8 litr. a og § 28 litr. d) er efterkommet.

Foruden de nævnte Udgifter ved Distriktsfængslerne udreder Statskassen

endvidere Godtgjørelse til Bestyrerne i Anledning af Reiser samt Understøttelse til trængende Fanger ved deres Løsladelse. Førstnævnte Udgift er alene en Anvendelse af den almindelige Regel om offentlige Tjenestemænd Erstatning for Skyds og Diæt (L. 3die Juni 1874). Understøttelsen til løsladte Fanger, der ydes dels i Beklædning, dels i Penge til Hjemreise, sker for at forebygge, at trængende Fanger ved at løslades uden de nødvendigste Midler til at søge Beskæftigelse eller til at vende tilbage til sit Hjemsted, igjen skal falde i Fristelse til at begaa Forbrydelser, ikke derimod som en Overtagelse fra Statens Side af nogen Del af den Angjældendes Hjemstavnskommune paa hvilende Forsørgelsespligt. Dette findes ogsaa udtalt i Justitsdepartementets Cirkulære af 31te August 1868, der gav den første almindelige Hjemmel til en udover Fængselslovens § 34 gaaende Understøttelse, og findes gjentaget i Reglementets § 28 litr. d og e.

Tabel 5 a og 5 b viser Statskassens og Fængselsdistrikternes forskellige Udgifter i Aarene 1885 og 1886. For begge Tabellers Vedkommende er Summerne afrundede til det nærmeste Beløb i hele Kroner.

a) Statskassens Udgifter har ifølge Tabel 5 a i 1885 udgjort et samlet Beløb af 82 366 Kroner og ifølge Tabel 5 b i 1886 ialt 82 029 Kroner. Statens Udgifter har saaledes holdt sig næsten ganske uforandrede fra det ene Aar til det andet.

Af den samlede Udgift falder paa Christiania Distriktsfængsel for Aaret 1885: 31 473 Kroner eller omkring to Femteparter og for Aaret 1886: 28 636 Kroner eller noget over en Trediedel. Nedgangen i sidstnævnte Aar har sin Grund i det ovenfor i Afsnittet om Fangeantallet omtalte ringere Belæg ved Fængslet og det deraf flydende mindre Beløb i Varetægts- og Underholdningspenge.

Følgende Sammenstilling viser Forholdet mellem de enkelte Poster af Statskassens Udgifter for hele Riget i begge Aar:

	Vare- tægts- og Under- hold- nings- penge.	Inven- tarie- klæder.	Sygeudgifter.		Understøttelse ved Løsladelsen.		Under- visning.	Geistlig Om- sorg*).	Godt- gjørelse til Besty- rer*).	Tilsam- men af Stats- kassen.
			Læge- tilsyn.	Læge- midler.	Be- klæd- ning.	Anden Under- støt- telse.				
1885 . . .	69 191	847	1 672	295	2 454	906	3 281	1 614	2 106	82 366
1886 . . .	67 086	1 792	1 627	250	2 866	1 294	3 360	2 472	2 282	82 029

*) Herunder Skyds- og Diætgodtgjørelse til vedkommende Embedsmænd.

Foretaget alene for Christiania Distriktsfængsel giver Sammenstillingen følgende Resultat:

	Vare- tægts- og Under- hold- nings- penge.	Inven- tarie- klæder.	Sygeudgifter.		Understøttelse ved Løsladelsen.		Under- visning.	Geistlig Om- sorg.	Godt- gjørelse til Be- styrer.	Tilsam- men af Stats- kassen.
			Læge- tilsyn.	Læge- midler.	Be- klæd- ning.	Anden Under- støt- telse.				
1885 . . .	25 350	449	800	155	1 207	—	1 112	800	1 600	31 473
1886 . . .	22 493	409	800	77	1 140	102	1 185	830	1 600	28 636

Næst Christiania medførte Bergens Distriktsfængsel den største Udgift for Statskassen, nemlig 6 622 Kroner i 1885 og 6 537 Kroner i 1886.

Med Hensyn til de enkelte Poster af Statskassens Udgifter bemærkes, at den betydelige Stigning — fra 847 til 1 792 Kroner — under Rubriken „Inventarieklæder“ skriver sig fra, at flere Distriktsfængsler ved Afgivelsen af Beretningen for 1885 saaes at være utilstrækkelig forsynede med saadanne og derfor efter Paalæg overensstemmende med Reglementets § 8 litr. a foretog den fornødne Anskaffelse i 1886. — De i Rubriken „Godtgjørelse til Bestyrer“ opførte Beløb udgjør, udenfor Lønnen til Bestyreren af Christiania Distriktsfængsel, alene Skyds- og Diætgodtgjørelse til de Fængselsbestyrere, som ikke har sin Bolig i Fængslets umiddelbare Nærhed.

b) Fængselsdistrikternes Udgifter udgjorde efter Tabel 5 a i Aaret 1885: 143 085 Kroner og efter Tabel 5 b i 1886: 137 773 Kroner.

Paa Christiania Distriktsfængsel faldt der af disse Beløb i 1885: 28 218 Kroner og i 1886: 26 853 Kroner.

I Fængselsdistrikternes Udgifter, viser der sig fra 1885 til 1886 en Nedgang af i det hele 6 582 Kroner*), eller 4.91 %. For Christiania Fængsels Vedkommende var Nedgangen 1 365 Kroner eller 4.84 %. Dette Fængsels heromhandlede Udgifter udgjorde for begge Aar omtrent en Femtedel af det samlede Beløb for hele Riget.

Nedenstaaende Sammenstillinger viser Forholdet mellem de enkelte Poster af Fængselsdistrikternes Udgifter for det ene Aar og de tilsvarende i det andet, — for hele Riget:

*) Til Differencen mellem de i Tabellerne under B opførte Hovedsummer (5 312 Kroner) maa nemlig lægges et Beløb af Kr. 1 270, der — som nedenfor nærmere forklaret — i 1886, men ikke i 1885, er opført som Anslagssum for Udgifter til Belysning og Brændsel ved tre Fængsler, hvor Udgifterne derved ikke direkte udredes af Fængselsdistriktets Kasse.

	Lønninger.	Belysning og Brændsel.	Vedligeholdelse og Inventarium.	Andre Udgifter.	Tilsammen af Fængsels- distriktet.
1885	71 691	31 384	21 384	15 626	143 085
1886	72 245	32 893	17 169	15 466	137 773

og særskilt for Christiania Distriktsfængsel:

	Lønninger.	Belysning og Brændsel.	Vedligeholdelse og Inventarium.	Andre Udgifter.	Tilsammen af Fængsels- distriktet.
1885	15 336	6 950	2 199	3 733	28 218
1886	16 086	5 860	3 228	1 669	26 853

Næst Christiania havde Bergens Fængselsdistrikt i begge Aar det højeste Udgiftsbeløb med ialt 9 216 Kroner i 1885 og 10 020 Kroner i 1886*). Den væsentligste Forøgelse — 693 Kroner — falder ved dette Fængsel paa Rubriken „Vedligeholdelse og Inventarium“.

Ved de enkelte Poster af disse Udgifter for Aarene 1885 og 1886 bemærkes følgende:

Ved et Fængsel, Breviks Distriktsfængsel, findes ikke opført nogen Sum under Rubriken „Lønninger“, idet den her ansatte Vagtmester — der tillige er Politibetjent — for sin Tjeneste i Fængslet alene aflønnes med fri Familiebolig.

Ved Hortens, Skiens og Kragerø Distriktsfængsler findes under Rubriken „Belysning og Brændsel“ ingen Sum opført for Aaret 1885. Ved disse Fængsler oppebærer nemlig Vagtmesteren, der besørger Fangernes Forpleining, samtlige de af Statskassen efter Fængselslovens § 31 udbetalte 80 Øre pr. Fangedag mod foruden Forpleiningen tillige at levere Lys og Ved til Fængslet. — For 1886 er ved disse Fængsler under den heromhandlede Rubrik opført skjønsmæssige Anslagssummer — tilsammen til Beløb 1 270 Kr.

Forskjellige Byfængsler afholder Udgifterne til Belysning og Brændsel, Vedligeholdelse og Inventarium eller samtlige disse Poster ved Fængslerne sammen med de tilsvarende Udgifter ved Byens Raadhus, hvormed Fængslet er forenet. For samtlige disse Fængslers Vedkommende er derfor disse Udgifter opførte med den Del af de medgaaede fælles Beløb, der skjønsmæssigen er antagne at falde paa Fængslet.

Under „Andre Udgifter“ er ved Skedsmo Distriktsfængsel i 1885 medtaget Bekostningerne ved Anlæg af Vandledning og ved en større Murre-

*) Heraf har imidlertid Søndre Bergenhus Amt, som efter hvad der foran S. 7 er forklaret, benytter en Del af Fængslet, udredet i begge disse Aar som „Udgifter ved Fængslets Drift“ mellem 1 300 og 1 400 Kroner.

paration. Ved Skiens Distriktsfængsel er samme Aar medregnet 480 Kroner, der betales til Kommunen for Leie af Raadhusbygningens 1ste Etage, som blandt Andet indeholdt Bolig for Vagtmesteren.

c) Som „Samlet Udgift“ er i Tabellen opført Summen af Statskassens og Fængselsdistriktets Udgifter, der efter Tabel 5 a for Aaret 1885 sees at have udgjort 225 451 Kroner og efter Tabel 5 b for Aaret 1886: 219 802 Kroner.

Disse Summer er imidlertid ikke et korrekt Udtryk for den samlede Udgift, som Underholdelsen af Rigets Distriktsfængsler har paaført Stat og Kommune. Medens nemlig de under a ovenfor omtalte og i Tabellerne opførte Statskassen vedkommende Udgifter virkelig fuldt ud er komne denne tillast, er dette derimod ikke i alle Tilfælde saa for de Udgiftssummers Vedkommende, der findes anførte som Fængselsdistrikternes.

Som tidligere bemærket udreder Statskassen efter Fængselslovens § 31 i. f. til vedkommende Fængselsdistrikt for hver Fange 80 Øre daglig (istedetfor de tidligere „Varetægts- og Underholdningspenge“). Dette Statskassens Tilskud, der altsaa er ment at skulle holde Fængselsdistrikterne skadesløse for de tidligere oppebaarne Varetægtspenge ($4\frac{2}{7}$ Skilling pr. Fangedag) samt for Udgifterne ved Fangernes Bespising, tilflyder Distrikterne uden noget Forbehold om udelukkende Anvendelse i det ene eller det andet Øiemed og uden Hensyn til, hvormeget Fangernes Forpleining koster.

I Almindelighed, og navnlig naar der hensidder forholdsvis mange Vand- og Brødfanger i Fængslerne, vil vistnok dette Statskassens Tilskud være mere end tilstrækkeligt til Dækkelse af de nævnte Udgifter.

Overskudet tilfalder imidlertid ved de fleste Fængsler Vagtmesteren — hvem Fangernes Forpleining som ovenfor forklaret, saagodtsom overalt er overladt — enten til en liden Forhøielse af den ham af Fængselsdistriktet bevilgede Løn eller til Dækkelse af Udgifterne ved forskellige Præstationer, som ved en Del Fængsler er ham paalagte, saaledes i nogle Belysning og Brændsel, i andre Vask og Renhold o. s. v.

Ved ikke saa faa Fængsler — og det tildels de største — oppebærer imidlertid Vagtmesteren for Fangernes Forpleining ikke de fulde af Statskassen udbetalte 80 Øre pr. Fangedag, men et ved Overenskomst bestemt mindre Beløb. I disse Tilfælde tages Differencen ligefrem til Indtægt for Fængselsdistrikternes Kasse, og disses virkelige Udgifter til Fængselvæsenet bliver følgelig ikke saa store, som Udgiftsopgaverne (Tab. 5) viser; Fradrag maa gjøres for, hvad Distrikterne har oppebaaret af Statskassens Underholdningspenge.

Hvor stort Fradrag der af denne Grund skulde gjøres i de i Tabellerne opførte Summer lader sig med de nu foreliggende Materialier ikke med nogen Nøiagtighed beregne. Man tror imidlertid ikke at fjerne sig betydelig fra det rette, naar man anslaaer Fængselsdistrikternes virkelige (Netto-) Udgifter til Distriktsfængslerne i de heromhandlede 2 Aar til gennemsnitlig omkring

125 000 Kroner aarlig. Efter dette skulde — da Statskassens Udgifter gennemsnitlig var ca 82 000 Kroner — de samlede Udgifter af alle Slags til Distriktsfængslerne i disse 2 Aar i Gjennemsnit være omkring 207 000 Kroner aarlig, hvilket fordelt paa de (gennemsnitlig) 84 764 Fangedage gjør Kr. 2.44 pr. Fangedag. — (Efter „Beretning om Rigets Strafarbejdsanstalter“ for Aaret 1885—1886 var ved Strafanstalterne den samlede virkelige Udgift pr. Fange — bortset fra Udgifter til Materialier m. v. til Arbejdsdriften samt fra ekstraordinære Udgifter — i Aaret 1884—85 gennemsnitlig Kr. 1.65 og i 1885—86 Kr. 1.71). —

K. Fængselsselskaber.

(Sociétés de patronage pour les libérés).

Selskaber, som yder Understøttelse til Fanger, som løslades fra Distriktsfængslerne, findes i Byerne Christiania, Fredrikstad, Drammen, Arendal, Bergen og Trondhjem. Bergens Fængselsselskab har fornemmelig til Formaal at hjælpe Fanger, der løslades fra Rigets Strafanstalter og er hjemmehørende i Bergens Stift, og Trondhjems Fængselsselskabs væsentlige Virksomhed gjælder Fanger, der løslades fra Trondhjems Strafanstalt; men begge Selskaber antager sig ogsaa Fanger, der udgaa af de i disse Byer liggende Distriktsfængsler. (I Christiania er der et eget Selskab til Understøttelse af de fra Christiania Strafanstalter løsladte Forbrydere).

Af Fængselsselskaberne nyder de 3, nemlig Christiania, Bergens og Trondhjems, Understøttelse af Statskassen.

Som oplyst i Beretningen om Rigets Strafarbejdsanstalter for 1885—1886 bevilgede nemlig Storthinget i 1885 istedetfor det tidligere sædvanlige Bidrag af Kr. 2400.00 til „Foreninger for Understøttelse af løsladte Strafarbejdsfanger“ for Budgetterminen 1885—1886 et Bidrag af Kr. 3600.00 til „Foreninger for Understøttelse af løsladte Straffanger“, Herved aabnedes der Justitsdepartementet Adgang til at yde Understøttelse ogsaa til de Selskaber, der har til Formaal at tage sig af de fra Distriktsfængslerne løsladte Fanger.

Det samme Bidrag bevilgedes for Budgetterminen 1886—1887.

For hver af de nævnte Budgetterminer er Bidraget af Justitsdepartementet fordelt saaledes:

Til „Foreningen til Forsorg for de fra Christiania Strafarbejdsanstalter løsladte Forbrydere“	Kr. 1600.00.
— „Christiania Fængselsselskab“	- 900.00.
— „Bergens Fængselsselskab“	- 200.00.
— „Trondhjems Fængselsselskab“	- 900.00.

Af det Christiania Fængselsselskab tilstaaede Bidrag er for begge de nævnte Budgetaar efter Foranledning af Departementet et Beløb af Kr. 300.00 udbetalt til det i Christiania værende Hjem eller Asyl for løsladte kvindelige Straffanger („Ebenezér“). Desuden er der for 1886 af Selskabets Midler bevilget et Beløb af Kr. 50.00 til et af en Dame i Christiania oprettet Hjem for værnløse Kvinder.

Med Hensyn til den af de enkelte Fængselsselskaber øvede Virksomhed

skal man indskrænke sig til at bemærke, at Understøttelse i Regelen ydes ved Hjælp til Hjemreise, til Klæder, til Værktøi eller ved Naturalydelser, dels ogsaa ved kontante Penge.

I Laurvik blev der i 1878 oprettet et Fængselselskab. Da dette Selskab opløstes i 1884, blev Fængselsbestyreren samtidig bemyndiget til efter bedste Skjøn at anvende, saavidt fornødiges til Understøttelse af løsladte Fanger, Renterne af Selskabets Kapital, der udgjorde Kr. 630 00.

I Byerne Hamar og Christianssund har der tidligere været Fængselselskaber, der imidlertid nu er gaaede ind. Paa sidstnævnte Sted agtes et saadant Selskab, efter hvad vedkommende Fængselsbestyrer har bemærket, igjen oprettet.

I Christianssand, hvor der ikke er Fængselselskab, har derimod det derværende Brændevinssamlag paa Andragende fra Fængselsbestyrelsen sammesteds, hvert af Aarene 1884 og 1885 bevilget Kr. 200.00 og i 1886 Kr. 400.00 til Fængselsbestyrerens Disposition i det heromhandlede Øiemed.

TABELLER.

Tabel 1. Antallet af Celler

Amt.	Fængsel.	Almindelige Enkeltceller. (Fængselsl. § 15, Resol. 1859 §§ 1 og 3, 1 P.)	Fællesrum. (Resol. 1859 §§ 1 og 5, 3 P.)	Straf-arrestrum. (Resol. 1859 § 5, 2 P.)	Gjælds-arrestrum. (Fængselsl. § 17 og Resol. 1859 § 5, 4 P.)	Tilsammen Fangerum.
Christiania	Christiania	92	7	-	-	99
Akershus	Skedsmo	35	1	1	-	37
Smaalenene	Eidsberg	8	3	-	1	12
	Moss	8	1	-	1	10
	Fredriksstad	8	1	-	1	10
	Sarpsborg	8	1	-	1	10
	Fredrikshald	12	1	-	-	13
Hedemarken	Hamar	24	4	-	2	30
	Kongsvinger	18	2	-	2	22
Christians	Gjøvik	21	3	-	3	27
	Sell	20	2	-	-	22
Buskerud	Nordre Aurdal	13	2	-	-	15
	Haugsand	16	2	2	-	20
	Hønefos	9	1	-	-	10
	Næs	8	1	-	-	9
	Kongsberg	8	2	-	1	11
Jarlsberg og Laurvik	Drammen	10	2	-	-	12
	Laurvik	10	1	-	1	12
	Sande	9	1	-	1	11
	Sem	8	2	1	-	11
	Horten	11	1	-	1	13
	Holmestrand	5	-	-	1	6
	Tønsberg	7	1	-	1	9
	Sandefjord	4	1	-	1	6
	Skien	12	1	-	1	14
	Brevik	1	1	-	1	3
Bratsberg	Porsgrund	1	1	-	1	3
	Kragerø	4	1	-	1	6
	Stathelle	2	1	-	-	3
	Langesund	3	1	-	1	5
	Arendal	16	2	-	1	19
	Hordnæs	4	1	-	-	5
Lister og Mandal	Mandal	4	1	-	1	6
	Flekkefjord	2	1	-	1	4
	Christianssand	15	2	-	2	19
Stavanger	Stavanger Amts	12	1	-	2	15
	Stavanger	7	1	1	1	10
Søndre Bergenhus	Lervik	10	1	-	-	11
	Vossevangen	10	1	-	-	11
Bergen	Bergen	31	3	-	7	41
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	12	1	-	-	13
Romsdal	Aalesund	10	1	-	1	12
	Molde	7	1	-	1	9
	Christianssund	12	1	-	1	14
Søndre Trondhjem	Vollan (i Trondhjem)	18	2	-	1	21
	Trondhjem	12	1	-	1	14
Nordre Trondhjem	Levanger	8	2	-	-	10
	Stenkjær	8	1	1	1	11
Nordland	Namsos	8	1	1	-	10
	Sannæs	8	1	-	1	10
	Bodø	7	1	-	1	9
	Smedvigen (Kabelvaag)	8	1	-	1	10
Tromsø	Tromsø	11	1	-	1	13
Finmarken	Hammerfest	6	1	-	2	9
	Vadsø	8	1	-	1	10
<i>Hele Riget</i>		649	80	7	51	787

og andre Rum i Fængslerne.

Særskilte Natarrester.	Rum for Sluttere.	Anmærkninger.	Fængsel.
12	7 Værelser, 6 Kjøkkener.		Christiania.
-	1		Skedsmo.
-	1	1 Celle benyttes til Natarrest.	Eidsberg.
-	1	1 Celle benyttes til Natarrest.	Moss.
1	1		Fredriksstad.
2 i Kjælderen.	1		Sarpsborg.
3 i Do.	2		Fredrikshald.
3 hvoraf 2 i Kjælderen.	-	1 Celle benyttes til Slutter.	Hamar.
-	-	3 Celler til Natarrest, Bad og Slutter.	Kongsvinger.
1 i Kjælderen.	-	1 Gjældsarrest bruges af Slutter.	Gjøvik.
-	2		Sell.
-	1		Nordre Aurdal.
-	1		Haugund.
-	1	Arrestrummet bruges til Natarrest.	Hønefos.
-	1	1 Celle bruges til Natarrest.	Næs.
-	1	1 Celle bruges til Natarrest.	Kongsberg.
2	1 Værelse, 1 Kjøkken.		Drammen.
2	2 Værelser, 1 Do.		Laurvik.
-	2		Sande.
-	1		Sem.
1	1		Horten.
3	-		Holmestrand.
2 i Kjælderen.	-		Tønsberg.
1 i Udhusbygning.	-		Sandefjord.
6 i en særskilt Bygning.	1	Yderligere 2 Enkeltceller i en særskilt Bygning.	Skien.
-	1		Brevik.
1	-		Porsgrund.
-	1		Kragerø.
1	1		Stathelle.
-	1		Langesund.
-	-	1 Celle bruges af Slutter.	Arendal.
-	2		Hordnæs.
-	-	1 Celle bruges til Natarrest.	Mandal.
-	1		Flekkefjord.
2	1		Christianssand.
-	-		Stavanger Amts.
1 i Kjælderen.	1		Stavanger.
-	-		Lervik.
-	-		Vossevangen.
2 i Kjælderen.	2		Bergen.
-	1		Vik (i Sogn).
2	1		Aalesund.
-	-	2 C. bruges til Slutter og Natarrest.	Molde.
-	1	2 Celler bruges til Natarrest.	Christiansund.
-	1		Vollan (i Trondhjem).
4 i Kjælderen.	1		Trondhjem.
1 i Do.	1		Levanger.
1 i Do.	1	1 Celle bruges til Natarrest.	Stenkjær.
-	1		Namsos.
-	1		Sannæs.
1	-	1 Celle bruges af Slutter.	Bodø.
-	1		Smedvigen (Kabelvaag).
2	1		Tromsø.
-	3	1 Celle bruges til Natarrest.	Hammerfest.
2 i Kjælderen.	-		Vadsø.
59	61		Hele Riget.

Tabel 2 a. Fangeantallet og de forskellige

A mt.	F æ n g s e l.	Straf-							
		a) til Udholdelse af							
		Arrest.				Fængsel paa sædvanlig Fangekost.			
		Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.		Antal Dage.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
Christiania	Christiania	1	-	1	-	100	16	4 462	744
Akershus	Skedsmo	-	-	-	-	11	12	465	424
Smaalenene	Eidsberg	3	-	13	-	5	4	150	66
	Moss	1	-	2	-	5	2	116	120
	Fredriksstad	-	-	-	-	1	1	40	60
	Sarpsborg	1	-	5	-	1	3	36	116
	Fredrikshald	1	-	2	-	3	-	66	-
Hedemarken	Hamar	-	-	-	-	12	15	417	461
	Kongsvinger	2	-	12	-	3	6	112	151
	Gjøvik	7	-	36	-	8	10	227	300
Christians	Sell	-	-	-	-	-	3	-	117
	Nordre Aurdal	-	-	-	-	-	1	-	32
	Haugund	-	-	-	-	2	1	44	40
	Hønefos	4	-	18	-	-	2	-	52
	Næs	-	-	-	-	-	-	-	-
Buskerud	Kongsberg	1	-	2	-	-	1	-	20
	Drammen	1	-	3	-	10	-	316	-
	Laurvik	1	-	15	-	2	2	120	36
	Sande	-	-	-	-	4	-	76	-
	Sem	1	-	3	-	1	3	40	212
Jarlsberg og Laurvik	Horten	-	-	-	-	1	1	24	28
	Holmestrand	2	-	7	-	-	-	-	-
	Tønsberg	1	-	2	-	1	2	120	64
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bratsberg	1	-	10	-	6	3	272	148
	Brevik	-	-	-	-	2	-	40	-
	Porsgrund	-	-	-	-	3	-	30	-
Nedenæs	Kragerø	-	-	-	-	4	-	170	-
	Stathelle	-	-	-	-	-	1	-	20
	Langesund	-	-	-	-	-	-	-	-
	Arendal	-	-	-	-	7	4	283	164
	Hordnæs	-	-	-	-	1	-	18	-
Lister og Mandal	Mandal	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	-	-	-	-	1	1	30	32
	Christianssand	-	-	-	-	9	1	210	20
Stavanger	Stavanger Amts	2	-	9	-	3	1	80	32
	Stavanger	1	-	8	-	9	1	414	20
	Lervik	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	Vossevangen	-	-	-	-	4	1	97	32
	Bergen	-	-	-	-	62	9	1 877	232
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	-	-	-	-	8	1	264	28
Romsdal	Aalesund	-	-	-	-	3	3	101	72
	Molde	-	-	-	-	1	2	40	40
	Christianssund	1	-	3	-	11	6	285	185
Søndre Trondhjem	Vollan (i Trondhjem)	-	-	-	-	8	5	302	125
	Trondhjem	-	-	-	-	5	-	100	-
Nordre Trondhjem	Levanger	-	-	-	-	1	6	32	255
	Stenkjær	2	-	2	-	3	4	54	76
	Namsos	-	-	-	-	6	3	230	120
	Sannæs	-	-	-	-	1	3	12	84
Nordland	Bodø	1	-	6	-	3	-	76	-
	Smedvigen (Kabelvaag)	-	-	-	-	1	1	40	40
	Tromsø	-	-	-	-	8	1	224	24
Finmarken	Hammerfest	-	-	-	-	2	1	80	20
	Vadsø	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Hele Riget</i>		35	-	159	-	342	143	12 192	4 812

Slags Fanger. Fangedagenes Antal.

fanger:												Fængsel.
Fængselsstraf.				b) til Afsoning af Bøder.								
Fængsel paa Vand og Brød.				Fængsel paa sædvanlig Fangekost.				Fængsel paa Vand og Brød.				
Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.		Antal Dage.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
214	65	3 272	908	24	3	255	32	2 413	281	6 451	809	Christiania.
47	12	517	155	4	1	78	6	43	4	152	21	Skedsmo.
24	3	325	50	2	2	32	20	11	-	47	-	Eidsberg.
20	4	208	53	2	-	20	-	24	1	79	3	Moss.
32	1	483	39	2	-	20	-	153	1	552	5	Fredriksstad.
13	3	190	35	7	-	56	-	70	8	169	111	Sarpsborg.
15	2	151	15	1	-	12	-	49	5	130	23	Fredrikshald,
53	15	617	136	4	-	52	-	33	7	135	19	Hamar.
29	3	333	65	2	2	24	18	13	3	34	10	Kongsvinger.
43	4	458	30	4	2	44	36	29	10	113	34	Gjøvik.
9	2	93	13	-	-	-	-	15	-	46	-	Sell.
3	1	34	8	1	-	44	-	2	-	7	-	Nordre Aurdal.
17	4	139	30	-	-	-	-	19	2	76	7	Haugsumd.
7	1	61	9	-	-	-	-	10	1	27	4	Hønefos.
5	-	41	-	-	-	-	-	2	-	6	-	Næs.
3	-	23	-	-	-	-	-	5	-	11	-	Kongsberg.
27	7	337	74	3	-	62	-	74	3	238	10	Drammen.
19	4	219	72	-	1	-	12	38	3	131	14	Laurvik.
9	2	35	8	-	-	-	-	10	-	58	-	Sande.
10	3	116	27	-	-	-	-	1	1	9	3	Sem.
13	2	129	28	-	1	-	16	19	2	45	7	Horten.
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	11	-	Holmestrand.
8	3	65	32	-	-	-	-	37	-	103	-	Tønsberg.
2	1	18	26	-	-	-	-	1	1	2	3	Sandefjord.
39	-	312	-	-	-	-	-	37	2	102	14	Skien.
-	-	-	-	1	-	12	-	2	-	5	-	Brevik.
22	-	125	-	-	-	-	-	14	1	48	3	Porsgrund.
35	5	316	81	-	-	-	-	13	-	39	-	Kragerø.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Stathelle.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Langesund.
23	11	286	107	1	2	5	60	80	15	296	70	Arendal.
3	-	26	-	-	-	-	-	2	-	14	-	Hordnæs.
8	1	103	10	-	-	-	-	5	-	14	-	Mandal.
4	1	42	24	-	-	-	-	-	-	-	-	Flekkefjord.
23	1	249	10	1	-	8	-	36	4	113	15	Christianssand.
18	7	186	44	1	-	8	-	13	2	50	11	Stavanger Amts.
18	10	165	66	2	-	16	-	53	1	169	11	Stavanger.
4	2	47	13	-	-	-	-	3	2	12	11	Lervik.
15	-	126	-	-	-	-	-	6	1	20	5	Vossevangen.
116	18	1 326	224	5	-	42	-	211	6	619	14	Bergen.
28	1	331	17	-	-	-	-	6	-	22	-	Vik (i Sogn).
24	5	259	67	-	-	-	-	14	-	44	-	Aalesund.
13	4	158	34	-	-	-	-	2	-	5	-	Molde.
24	16	164	96	-	2	-	24	29	2	102	6	Christianssund.
25	12	249	159	1	1	12	20	18	1	47	3	Vollan (i Trondhjem).
40	15	701	169	3	1	32	12	81	5	201	19	Trondhjem.
9	3	87	20	-	-	-	-	1	-	11	-	Levanger.
11	2	104	10	-	-	-	-	1	-	2	-	Stenkjær.
17	1	155	10	-	-	-	-	1	1	8	3	Namsos.
14	7	168	79	-	-	-	-	9	-	28	-	Sannæs.
9	4	141	32	-	-	-	-	5	1	20	3	Bodø.
23	10	296	105	-	-	-	-	2	1	12	6	Smedvigen(Kabelvaag).
38	6	422	53	-	-	-	-	31	2	141	14	Tromsø.
24	3	346	20	-	-	-	-	16	1	56	5	Hammerfest.
12	3	145	45	-	-	-	-	66	4	285	17	Vadø.
1 261	290	14 899	3 308	71	18	834	256	3 831	385	11 117	1 313	<i>Hele Riget</i>

Tabel 2 a (Forts.). Fangeantallet og de forskjellige

Amt.	Fængsel.	Varetægtsfanger.				Transportfanger.			
		Antal		Antal		Antal		Antal	
		Personer.		Dage.		Personer.		Dage.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Christiania	Christiania	794	128	13 045	1 467	46	8	570	68
Akershus	Skedsmo	12	7	235	451	-	-	-	-
Smaalenene	Eidsberg	9	-	147	-	-	-	-	-
	Moss	45	7	657	61	9	1	22	8
	Fredriksstad	85	7	946	120	18	1	21	2
	Sarpsborg	28	3	547	62	-	-	-	-
	Fredrikshald	24	2	159	9	9	3	10	3
Hedemarken	Hamar	35	3	526	61	6	1	16	1
	Kongsvinger	23	1	96	2	42	7	42	8
Christians	Gjøvik	32	1	408	22	6	-	9	-
	Sell	2	-	39	-	-	-	-	-
	Nordre Aurdal	5	-	409	-	-	-	-	-
Buskerud	Haugund	7	1	207	28	-	-	-	-
	Hønefos	5	-	144	-	-	1	-	2
	Næs	3	-	41	-	-	-	-	-
	Kongsberg	12	1	83	39	-	-	-	-
	Drammen	97	8	1 205	88	3	-	3	-
Jarlsberg og Laurvik	Laurvik	41	2	393	52	7	-	8	-
	Sande	15	-	435	-	-	-	-	-
	Sem	3	3	77	69	1	-	1	-
	Horten	35	2	342	23	1	1	1	1
	Holmestrand	5	-	246	-	5	-	5	-
	Tønsberg	46	5	286	5	5	-	5	-
	Sandefjord	4	1	35	13	-	-	-	-
Bratsberg	Skien	39	5	626	16	3	1	3	4
	Brevik	6	-	78	-	-	-	-	-
	Porsgrund	19	-	72	-	1	-	1	-
	Kragerø	37	2	403	30	-	-	-	-
	Stathelle	8	-	185	-	-	-	-	-
	Langesund	2	-	29	-	1	-	1	-
Nedenæs	Arendal	87	15	684	114	5	1	10	1
	Hordnæs	3	-	111	-	-	-	-	-
Lister og Mandal	Mandal	19	1	258	1	4	-	6	-
	Flekkefjord	5	-	165	-	4	-	8	-
	Christianssand	60	18	655	40	25	2	37	12
Stavanger	Stavanger Amts	23	2	412	34	6	1	13	1
	Stavanger	47	9	372	29	6	1	7	2
Søndre Bergenhus	Lervik	8	5	69	51	-	-	-	-
	Vossevangen	11	2	97	7	-	-	-	-
Bergen	Bergen	211	17	2 296	159	71	12	190	43
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	23	2	251	13	-	-	-	-
Romsdal	Aalesund	20	1	310	10	2	1	3	1
	Molde	8	-	153	-	-	-	-	-
	Christianssund	10	1	248	4	6	1	7	5
Søndre Trondhjem	Vollan (i Trondhjem)	32	6	418	61	-	-	-	-
	Trondhjem	45	9	957	150	49	9	87	24
Nordre Trondhjem	Levanger	11	2	499	115	-	-	-	-
	Stenkjær	3	1	111	17	-	-	-	-
	Namsos	11	2	649	36	4	-	6	-
Nordland	Sannæs	14	-	405	-	-	-	-	-
	Bodø	19	3	424	49	-	-	-	-
	Smedvigen (Kabelvaag)	21	3	456	65	1	-	3	-
Tromsø	Tromsø	34	11	274	103	3	1	1	1
Finmarken	Hammerfest	13	1	105	2	11	-	26	-
	Vadsø	13	5	315	50	-	-	-	-
<i>Hele Riget</i>		2 229	305	32 795	3 728	360	53	1 122	187

Slags Fanger. Fangedagenes Antal.

Gjældsarrestanter.				Samlet Belæg.						Fængsel.
Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.			Antal Dage.			
M.	K.	M.	K.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
1	1	1	2	3 593	502	4 095	28 057	4 030	32 087	Christiania.
-	-	-	-	117	36	153	1 447	1 057	2 504	Skedsmo.
-	-	-	-	54	9	63	714	136	850	Eidsberg.
-	-	-	-	106	15	121	1 104	245	1 349	Moss.
-	-	-	-	291	11	302	2 062	226	2 288	Fredriksstad.
-	-	-	-	120	17	137	1 003	324	1 327	Sarpsborg.
-	-	-	-	102	12	114	530	50	580	Fredrikshald.
-	-	-	-	143	41	184	1 763	678	2 441	Hamar.
-	-	-	-	114	22	136	653	254	907	Kongsvinger.
-	-	-	-	129	27	156	1 295	422	1 717	Gjøvik.
-	-	-	-	26	5	31	178	130	308	Sell.
-	-	-	-	11	2	13	494	40	534	Nordre Aurdal.
-	-	-	-	45	8	53	466	105	571	Haugsvund.
-	-	-	-	26	5	31	250	67	317	Hønefos.
-	-	-	-	10	-	10	88	-	88	Næs.
-	-	-	-	21	2	23	119	59	178	Kongsberg.
-	-	-	-	215	18	233	2 164	172	2 336	Drammen.
-	-	-	-	108	42	120	886	186	1 072	Laurvik.
-	-	-	-	38	2	40	604	8	612	Sande.
-	-	-	-	17	10	27	246	311	557	Sem.
-	-	-	-	69	9	78	541	103	644	Horten.
-	-	-	-	15	-	15	269	-	269	Holmestrand.
-	-	-	-	98	10	108	581	101	682	Tønsberg.
-	-	-	-	7	3	10	55	42	97	Sandefjord.
-	-	-	-	125	11	136	1 325	182	1 507	Skien.
-	-	-	-	11	-	11	135	-	135	Brevik.
-	-	-	-	59	1	60	276	3	279	Porsgrund.
-	-	-	-	89	7	96	928	111	1 039	Kragerø.
-	-	-	-	8	1	9	185	20	205	Stathelle.
-	-	-	-	3	-	3	30	-	30	Langesund.
-	-	-	-	203	48	251	1 564	516	2 080	Arendal.
-	-	-	-	9	-	9	169	-	169	Hordnæs.
-	-	-	-	36	2	38	381	11	392	Mandal.
-	-	-	-	14	2	16	245	56	301	Flekkefjord.
-	-	-	-	154	26	180	1 272	97	1 369	Christianssand.
-	-	-	-	66	13	79	758	122	880	Stavanger Amts.
-	-	-	-	136	22	158	1 151	128	1 279	Stavanger.
-	-	-	-	15	9	24	128	75	203	Lervik.
-	-	-	-	36	4	40	340	44	384	Vossevangen.
-	-	-	-	676	62	738	6 350	672	7 022	Bergen.
-	-	-	-	65	4	69	868	58	926	Vik (i Sogn).
-	-	-	-	63	10	73	717	150	867	Aalesund.
-	-	-	-	24	6	30	356	74	430	Molde.
-	-	-	-	81	28	109	809	320	1 129	Christianssund.
-	-	-	-	84	25	109	1 028	368	1 396	Vollan (i Trondhjem).
-	-	-	-	223	39	262	2 078	374	2 452	Trondhjem.
-	-	-	-	22	11	33	629	390	1 019	Levanger.
-	-	-	-	20	7	27	273	103	373	Stenkjær.
-	-	-	-	39	7	46	1 048	169	1 217	Namsos.
-	-	-	-	38	10	48	613	163	776	Sannæs.
-	-	-	-	37	8	45	667	84	751	Bodø.
-	-	-	-	48	15	63	807	216	1 023	Smedvigen (Kabelvaag).
-	-	-	-	114	21	135	1 062	195	1 257	Tromsø.
-	-	-	-	66	6	72	613	47	660	Hammerfest.
-	-	-	-	91	12	103	745	112	857	Vadss.
1	1	1	2	8 130	1 195	9 325	73 119	13 606	86 725	<i>Hele Riget.</i>

Tabel 3 a. Det gjennemsnitlige daglige Belæg af de forskjellige

A m t.	F æ n g s e l.	Straffanger.		
		Antal Fangedage.	Gjennemsnitlig dagligt Belæg.	
Christiania	Christiania	16 934	46.39	
Akershus	Skedsmo	1 818	4.98	
Smaalenene	Eidsberg	703	1.93	
	Moss	601	1.65	
	Fredriksstad	1 199	3.29	
	Sarpsborg	718	1.97	
	Fredrikshald	399	1.09	
Hedemarken	Hamar	1 837	5.03	
	Kongsvinger	759	2.08	
Christians	Gjøvik	1 278	3.25	
	Sell	269	0.74	
Buskerud	Nordre Aurdal	125	0.34	
	Haugsving	336	0.92	
	Hønefos	171	0.47	
	Næs	47	0.13	
	Kongsberg	56	0.15	
Jarlsberg og Laurvik	Drammen	1 040	2.85	
	Laurvik	619	1.70	
	Sande	177	0.49	
	Sem	410	1.12	
	Horten	277	0.76	
	Holmestrand	18	0.05	
	Tønsberg	386	1.06	
	Sandefjord	48	0.13	
	Bratsberg	Skien	358	2.35
		Brevik	57	0.16
Porsgrund		206	0.57	
Kragerø		606	1.66	
Stathelle		20	0.05	
Langesund		-	-	
Nedenæs	Arendal	1 271	3.48	
	Hordnæs	58	0.16	
Lister og Mandal	Mandal	127	0.35	
	Flekkefjord	128	0.35	
	Christianssand	625	1.71	
Stavanger	Stavanger Amts	420	1.15	
	Stavanger	369	2.38	
Søndre Bergenhus	Lervik	83	0.23	
	Vossevangen	280	0.77	
Bergen	Bergen	4 334	11.87	
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	662	1.81	
Romsdal	Aalesund	543	1.49	
	Molde	277	0.76	
	Christianssund	865	2.37	
Søndre Trondhjem	Vollan (i Trondhjem)	917	2.51	
	Trondhjem	1 234	3.38	
Nordre Trondhjem	Levanger	405	1.11	
	Stenkjær	248	0.68	
	Namsos	526	1.44	
Nordland	Sannæs	371	1.02	
	Bodø	278	0.76	
	Smedvigen (Kabelvaag)	499	1.37	
Tromsø	Tromsø	878	2.40	
Finmarken	Hammerfest	527	1.44	
	Vadsø	492	1.35	
<i>Hele Riget</i>		48 889	133.94	

Slags Fangør. Det høieste Fangebelæg paa samme Tid.

Varettøgtfanger (derunder indbefattet Transportfanger og Gjældsarrestanter).		Tilsammen.		Høieste Belæg	Fængsel.
Antal Fangedage.	Gjennemsnitlig dagligt Belæg.	Samlet Antal Fangedage.	Gjennemsnitlig dagligt Belæg.	paa samme Tid.	
15 153	41.52	32 087	37.91	122	Christiania.
686	1.88	2 504	6.86	18	Skedsmo.
147	0.40	850	2.33	9	Eidsberg.
748	2.05	1 349	3.70	13	Moss.
1 089	2.98	2 288	6.27	15	Fredriksstad.
609	1.67	1 327	3.64	7	Sarpsborg.
181	0.50	580	1.59	7	Fredrikshald.
604	1.65	2 441	6.68	16	Hamar.
148	0.40	907	2.48	7	Kongsvinger.
439	1.20	1 717	4.70	14	Gjøvik.
39	0.10	308	0.84	4	Sell.
409	1.12	534	1.46	5	Nordre Aurdal.
235	0.64	571	1.56	5	Haugsvund.
146	0.40	317	0.87	4	Hønefos.
41	0.11	88	0.24	2	Næs.
122	0.33	178	0.48	3	Kongsberg.
1 296	3.55	2 336	6.40	14	Drammen.
453	1.24	1 072	2.94	6	Laurvik.
435	1.19	612	1.68	7	Sande.
147	0.40	557	1.52	3	Sem.
367	1.00	644	1.76	6	Horten.
251	0.69	269	0.74	4	Holmestrand.
296	0.81	682	1.87	5	Tønsberg.
49	0.13	97	0.26	1	Sandefjord.
649	1.78	1 507	4.13	14	Skien.
78	0.21	135	0.37	2	Brevik.
73	0.20	279	0.76	4	Porsgrund.
433	1.19	1 039	2.85	8	Kragerø.
185	0.51	205	0.56	5	Stathelle.
30	0.08	30	0.08	1	Langesund.
809	2.22	2 080	5.70	16	Arendal.
111	0.30	169	0.46	2	Hordnæs.
265	0.72	392	1.07	4	Mandal.
173	0.47	301	0.82	4	Flekkelfjord.
744	2.04	1 369	3.75	11	Christianssand.
460	1.26	880	2.41	6	Stavanger Amts.
410	1.12	1 279	3.50	12	Stavanger.
120	0.33	203	0.56	4	Lervik.
104	0.28	384	1.05	8	Vossevangen.
2 688	7.36	7 022	19.23	30	Bergen.
264	0.72	926	2.53	8	Vik (i Sogn).
324	0.89	867	2.38	6	Aalesund.
153	0.42	430	1.18	4	Molde.
264	0.72	1 129	3.09	9	Christianssand.
479	1.31	1 396	3.82	12	Vollan (i Trondhjem).
1 218	3.34	2 452	6.72	13	Trondhjem.
614	1.68	1 019	2.79	6	Levanger.
128	0.35	376	1.03	4	Stenkjær.
691	1.89	1 217	3.33	7	Namsos.
405	1.11	776	2.13	6	Sannæs.
473	1.30	751	2.06	5	Bodø.
524	1.43	1 023	2.80	8	Smedvigen (Kabelvaag).
379	1.04	1 257	3.44	9	Tromsø.
133	0.36	660	1.80	7	Hammerfest.
365	1.00	857	2.35	9	Vadsø.
37 836	103.66	86 725	237 60		<i>Hele Riget</i>

Tabel 4 a. Fanger-

A m t.	Under 15 Aar.						15—18 Aar.					
	Antal Personer.			Antal Dage.			Antal Personer.			Antal Dage.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Christiania	62	3	65	1 243	81	1 324	320	32	352	7 672	575	8 247
Akershus*)	-	-	-	-	-	-	30	3	33	521	85	606
Smaalenene	2	-	2	27	-	27	24	-	24	599	-	599
Christians	2	-	2	60	-	60	5	2	7	98	52	150
Buskerud	-	-	-	-	-	-	6	1	7	120	20	140
Jarlsberg og Laurvik	-	-	-	-	-	-	10	3	13	359	97	456
Bratsberg	5	-	5	73	-	73	10	-	10	285	-	285
Nedenæs	5	-	5	65	-	65	10	1	11	256	32	288
Lister og Mandal	5	-	5	74	-	74	10	-	10	214	-	214
Stavanger	18	-	18	352	-	352	19	3	22	298	22	320
Søndre Bergenhus	-	-	-	-	-	-	4	2	6	97	34	131
Bergen	29	8	37	412	102	514	90	1	91	1 756	60	1 816
Nordre Bergenhus	-	-	-	-	-	-	11	-	11	303	-	303
Romsdal	1	1	2	21	8	29	15	1	16	376	28	404
Søndre Trondhjem	3	-	3	88	-	88	17	1	18	423	15	438
Nordre Trondhjem	2	-	2	2	-	2	9	1	10	332	40	372
Nordland	1	-	1	1	-	1	7	1	8	227	40	267
Tromsø	-	-	-	-	-	-	8	1	9	224	24	248
Finmarken	-	-	-	-	-	-	2	-	2	80	-	80
<i>Hele Riget*)</i>	135	12	147	2 418	191	2 609	607	53	660	14 240	1 124	15 364

*) Ved Akershus Amts Distriktsfængsel indeholdt Protokollerne ikke Oplysning om de forskellige kerne for de forskellige Aldersklasser, men har maattet indskrænke sig til at opføre dette Fængsels hele Riget beregnede Aldersklasser og Rigets samlede Belæg.

nes Alder.

Over 18 Aar.						I alt.						A m t.
Antal Personer.			Antal Dage.			Antal Personer.			Antal Dage.			
M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
3 211	467	3 678	19 142	3 374	22 516	3 593	502	4 095	28 057	4 030	32 087	Christiania.
						117	36	153	1 447	1 057	2 504	Akershus.
643	61	704	4 892	896	5 788	673	64	737	5 413	981	6 394	Smaalenene.
231	63	294	1 790	932	2 722	257	63	320	2 416	932	3 348	Hedemarken.
159	32	191	1 809	540	2 349	166	34	200	1 967	592	2 559	Christians.
311	32	343	2 967	383	3 350	317	33	350	3 087	403	3 490	Buskerud.
342	43	385	2 823	654	3 477	352	46	398	3 182	751	3 933	Jarlsberg og Laurvik.
280	20	300	2 521	316	2 837	295	20	315	2 879	316	3 195	Bratsberg.
197	47	244	1 412	484	1 896	212	48	260	1 733	516	2 249	Nedenæs.
189	30	219	1 610	164	1 774	204	30	234	1 898	164	2 062	Lister og Mandal.
165	32	197	1 259	228	1 487	202	35	237	1 909	250	2 159	Stavanger.
47	11	58	371	85	456	51	13	64	468	119	587	Søndre Bergenhus.
557	53	610	4 182	510	4 692	676	62	738	6 350	672	7 022	Bergen.
54	4	58	565	58	623	65	4	69	868	58	926	Nordre Bergenhus.
152	42	194	1 485	508	1 993	168	44	212	1 882	544	2 426	Romsdal.
287	63	350	2 595	727	3 322	307	64	371	3 106	742	3 848	Søndre Trondhjem.
70	24	94	1 616	622	2 238	81	25	106	1 950	662	2 612	Nordre Trondhjem.
115	32	147	1 859	423	2 282	123	33	156	2 087	463	2 550	Nordland.
106	20	126	838	171	1 009	114	21	135	1 062	195	1 257	Tromsø.
155	18	173	1 278	159	1 437	157	18	175	1 358	159	1 517	Finmarken.
7 271	1 094	8 365	55 014	11 234	66 248	8 130	1 195	9 325	73 119	13 606	86 725	<i>Hele Riget.</i>

Aldersklasser. Man har derfor ikke kunnet tilvejebringe de fornødne Oplysninger til Udfyldelse af Rubri samlede Fangebelæg under sidste Rubrik. Dette medfører en Uoverensstemmelse mellem Summen af de fo

Tabel 5 a.

A m t.	F æ n g s e l.	A. Af Statskas-					
		Varetægts- og Underholdningspenge til Fængselsdistriktet (jfr. Fængselslovens § 31).	Inventarier-klæder.	Sygeudgifter.		Understøttelse ved Løsladelsen.	
				Læge-tilsyn.	Læge-midler.	Be-klæd-ning.	Anden Under-støt-telse.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Christiania	Christiania	25 350	449	800	155	1 207	-
Akershus	Skedsmo	2 089	16	18	6	39	50
Smaalenene	Eidsberg	683	17	-	-	4	20
	Moss	1 079	102	-	1	43	4
	Fredriksstad	1 822	-	100	11	77	-
	Sarpsborg	1 063	-	-	-	-	10
	Fredrikshald	464	-	-	-	4	-
Hedemarken	Hamar	1 953	-	48	-	19	82
	Kongsvinger	726	-	-	4	13	15
Christians	Gjøvik	1 538	-	81	4	237	100
	Sell	246	-	67	-	11	26
Buskerud	Nordre Aurdal	427	-	-	-	-	6
	Haugsvund	457	10	-	8	74	28
	Hønefos	231	-	-	8	5	3
	Næs	70	-	-	-	-	-
	Kongsberg	137	-	-	-	-	-
Jarlsberg og Laurvik	Drammen	1 869	-	-	-	-	-
	Laurvik	899	28	-	2	52	2
	Sande	490	-	67	15	-	2
	Sem	444	-	-	-	-	-
	Horten	515	-	4	-	45	9
	Holmestrand	215	-	-	-	-	-
	Tønsberg	546	-	-	-	3	-
	Sandefjord	78	-	-	-	-	-
	Skien	1 373	21	-	-	-	-
Bratsberg	Brevik	108	-	-	-	2	-
	Porsgrund	183	-	8	1	12	1
	Kragerø	832	-	-	-	34	-
	Stathelle	164	-	1	-	12	-
	Langesund	24	-	-	-	-	-
	Arendal	1 664	3	120	7	89	-
Nedenæs	Hordnæs	135	-	-	-	4	-
	Mandal	314	-	6	5	40	4
	Flekkefjord	242	-	-	-	-	4
Stavanger	Christianssand	1 122	-	-	3	85	19
	Stavanger Amts	704	-	-	2	-	36
	Stavanger	1 023	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	Lervik	162	12	-	-	7	10
	Vossevangen	344	-	-	-	-	11
Bergen	Bergen	5 618	-	240	2	27	25
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	741	-	-	-	-	148
Romsdal	Aalesund	693	-	-	5	-	41
	Molde	222	-	-	-	-	2
	Christianssund	903	-	-	21	-	5
	Vollan (i Trondhjem)	1 117	1	112	11	18	53
Søndre Trondhjem	Trondhjem	1 962	46	-	13	36	5
	Levanger	815	-	-	-	15	4
	Stenkjær	89	27	-	-	4	8
Nordland	Namsos	957	1	-	-	11	16
	Sannæs	622	-	-	-	-	25
	Bodø	601	-	-	4	27	25
	Smedvigen (Kabelvaag)	818	-	-	1	28	37
Tromsø	Tromsø	1 006	-	-	6	-	-
Finmarken	Hammerfest	556	-	-	-	115	70
	Vadsø	686	114	-	-	55	-
<i>Hele Riget</i>		69 191	847	1 672	295	2 454	906

Udgifter.

sen.				B. Af Fængselsdistriktet.					Samlet Udgift.	Fængsel.
Under- visning.	Geistlig Om- sorg.	Godt- gjørelse til Be- styrrer.	Til- sammen af Stats- kassen.	Løn- ninger.	Belys- ning og Brænd- sel.	Ved- ligehol- delse og Inven- tarium.	Andre Ud- gifter.	Til- sammen af Fæng- sels- distrik- tet.		
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1 112	800	1 600	31 473	15 336	6 950	2 199	3 733	28 218	59 691	Christiania.
168	151	29	2 566	1 520	592	491	3 760	6 363	8 929	Skedsmo.
33	125	175	1 057	1 200	430	507	65	2 202	3 259	Eidsberg.
-	-	-	1 229	1 480	288	729	-	2 497	3 726	Moss.
-	-	-	2 010	1 220	250	346	67	1 883	3 893	Fredrikstad.
-	-	-	1 073	1 080	200	150	-	1 430	2 503	Sarpsborg.
-	-	-	468	1 032	700	150	-	1 882	2 350	Fredrikshald.
249	-	-	2 351	1 580	896	1 173	290	3 939	6 290	Hamar.
18	-	-	776	1 950	476	148	234	2 808	3 584	Kongsvinger.
47	194	-	2 201	1 400	1 267	738	223	3 628	5 829	Gjøvik.
126	228	180	884	800	1 059	200	50	2 109	2 993	Sell.
-	77	58	568	720	362	107	-	1 189	1 757	Nordre Aurdal.
57	-	-	634	1 142	751	306	133	2 332	2 966	Haugsumd.
-	-	-	247	700	492	136	259	1 587	1 834	Hønefos.
-	-	-	70	610	163	18	35	826	896	Næs.
-	-	-	137	580	226	8	-	314	951	Kongsberg.
-	-	-	1 869	1 480	600	201	-	2 281	4 150	Drammen.
-	-	-	983	1 848	346	663	469	3 326	4 309	Laurvik.
-	-	6	580	800	351	377	-	1 528	2 108	Sande.
-	-	16	460	960	320	491	25	1 796	2 256	Sem.
-	-	-	573	815	-	310	-	1 125	1 698	Horten.
-	-	-	215	200	64	-	-	264	479	Holmestrand.
-	-	-	549	800	800	440	44	2 084	2 633	Tønsberg.
-	-	-	78	200	12	33	8	253	331	Sandefjord.
23	-	-	1 417	1 560	-	82	678	2 320	3 737	Skien.
-	-	-	110	-	54	251	79	384	494	Brevik.
12	-	-	217	600	80	162	-	842	1 059	Porsgrund.
-	-	-	866	800	-	-	-	800	1 666	Kragerø.
-	14	18	209	200	59	25	156	440	649	Stathelle.
-	-	-	24	80	40	20	109	249	273	Langesund.
25	-	-	1 908	1 588	491	474	206	2 759	4 667	Arendal.
-	7	-	146	480	261	85	36	862	1 008	Hordnæs.
-	-	-	369	488	66	172	58	784	1 153	Mandal.
-	-	-	246	408	89	72	161	730	976	Flekkefjord.
26	-	-	1 255	800	630	156	78	1 664	2 919	Christianssand.
106	-	-	848	880	30	170	307	1 387	2 235	Stavanger Amts.
140	-	-	1 163	1 140	570	-	39	2 912	2 912	Stavanger.
-	-	24	215	760	459	172	257	1 648	1 863	Lervik.
-	-	-	355	1 040	422	464	32	1 958	2 313	Vossevangen.
710	-	-	6 622	4 756	2 331	1 070	1 059	9 216	15 838	Bergen.
19	-	-	908	1 056	433	78	957	2 524	3 432	Vik (i Sogn).
202	-	-	941	800	480	372	363	2 015	2 956	Aalesund.
-	-	-	224	800	488	28	534	1 850	2 074	Molde.
46	-	-	975	800	761	292	677	2 530	3 505	Christianssand.
-	-	-	1 312	1 704	694	246	270	2 914	4 226	Vollan (i Trondhjem).
25	-	-	2 087	2 950	907	633	143	4 633	6 720	Trondhjem.
-	-	-	834	772	284	185	273	1 514	2 348	Levanger.
6	-	-	134	760	151	519	521	1 951	2 085	Stenkjær.
7	-	-	992	780	468	159	260	1 667	2 659	Namsos.
-	-	-	647	1 120	515	2 107	-	3 742	4 389	Sannæs.
22	-	-	679	1 120	609	377	240	2 346	3 025	Bodø.
14	-	-	898	1 140	1 005	596	175	2 916	3 814	Smedvigen (Kabelvaag).
55	-	-	1 067	680	263	63	1 064	2 070	3 137	Tromsø.
33	-	-	774	1 136	806	1 128	78	3 148	3 922	Hammerfest.
-	18	-	873	1 040	343	1 305	421	3 109	3 982	Vadsø.
3 281	1 614	2 106	82 366	71 691	31 384	21 384	18 626	143 085	225 451	Hele Riget.

Tabel 2 b. Fangeantallet og de forskjellige

A m t.	F æ n g s e l.	Straf-							
		a) til Udholdelse af							
		Arrest.				Fængsel paa sædvanlig Fangekost.			
		Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.		Antal Dage.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Christiania	Christiania	4	-	72	-	87	15	3 317	591
Akershus	Skedsmo	3	-	13	-	13	5	407	185
Smaalenene	Eidsberg	3	-	11	-	5	8	161	197
	Moss	-	-	-	-	4	1	88	24
	Fredriksstad	-	-	-	-	9	-	640	-
	Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	1	-	1	-	2	1	82	32
Hedemarken	Hamar	1	-	1	-	6	19	224	615
	Kongsvinger	2	-	6	-	1	8	40	337
Christians	Gjøvik	3	-	10	-	8	6	303	264
	Sell	-	-	-	-	1	3	20	78
	Nordre Aurdal	6	-	24	-	1	-	2	-
Buskerud	Haugsvund	-	-	-	-	3	1	116	40
	Hønefos	2	-	16	-	-	-	-	-
	Næs	-	-	-	-	1	-	20	-
	Kongsberg	7	-	19	-	3	-	200	-
	Drammen	2	-	7	-	7	1	171	24
Jarlsberg og Laurvik	Laurvik	1	-	6	-	3	1	92	16
	Sande	-	-	-	-	1	-	16	-
	Sem	-	-	-	-	-	3	-	84
	Horten	-	-	-	-	5	1	132	32
	Holmestrand	1	-	2	-	-	-	-	-
	Tønsberg	2	-	4	-	1	-	16	-
	Sandefjord	1	-	3	-	2	-	32	-
Bratsberg	Skien	-	-	-	-	4	4	276	164
	Brevik	-	-	-	-	-	-	-	-
	Porsgrund	-	-	-	-	1	1	15	17
	Kragerø	-	-	-	-	2	-	36	-
	Stathelle	-	-	-	-	-	-	-	-
	Langesund	-	-	-	-	-	1	-	40
Nedenæs	Arendal	1	-	1	-	3	-	56	-
	Hordnæs	-	-	-	-	1	-	62	-
Lister og Mandal	Mandal	-	-	-	-	3	-	80	-
	Flekkefjord	-	-	-	-	1	1	30	20
	Christianssand	-	-	-	-	2	-	76	-
Stavanger	Stavanger Amts	1	-	8	-	9	-	203	-
	Stavanger	-	-	-	-	1	3	60	124
Søndre Bergenhus	Lervik	-	-	-	-	2	3	52	180
	Vossevangen	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	Bergen	-	-	-	-	32	6	1 283	172
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	-	-	-	-	10	3	301	132
Romsdal	Aalesund	1	-	15	-	6	-	235	-
	Molde	1	-	6	-	-	-	-	-
	Christianssund	-	-	-	-	12	3	478	102
Søndre Trondhjem	Vollan (i Trondhjem)	-	-	-	-	6	6	207	169
	Trondhjem	-	-	-	-	11	1	450	32
Nordre Trondhjem	Levanger	-	-	-	-	3	10	88	201
	Stenkjær	1	-	1	-	-	-	-	-
	Namsos	-	-	-	-	2	-	72	-
Nordland	Sannæs	-	-	-	-	5	-	126	-
	Bodø	-	-	-	-	3	-	80	-
	Smedvigen (Kabelvaag)	-	-	-	-	3	1	116	20
Tromsø	Tromsø	-	-	-	-	3	1	42	20
Finmarken	Hammerfest	-	-	-	-	-	1	-	16
	Vadsø	-	-	-	-	2	2	96	52
<i>Hele Riget</i>		44	-	226	-	290	120	10 599	3 980

Slags Fanger. Fangedagenes Antal.

fanger:												Fængsel.
Fængselsstraf.				b) til Afsoning af Bøder.								
Fængsel paa Vand og Brød.				Fængsel paa sædvanlig Fangekost.				Fængsel paa Vand og Brød.				
Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.		Antal Dage.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
216	61	3 118	855	31	4	367	60	2 112	226	5 444	620	Christiania.
46	9	537	101	1	-	8	-	41	6	122	20	Skedsmo.
31	8	389	53	3	1	64	20	15	-	49	-	Eidsberg.
8	1	69	4	1	-	12	-	26	2	85	12	Moss.
22	1	299	17	2	1	20	12	130	1	460	3	Fredriksstad.
7	-	103	-	3	2	24	80	93	1	257	2	Sarpsborg.
13	3	170	36	-	-	-	-	59	1	169	2	Fredrikshald.
35	10	549	58	-	1	-	12	34	1	138	3	Hamar.
19	4	151	22	-	-	-	-	16	2	53	5	Kongsvinger.
37	3	291	19	-	1	-	12	37	6	136	22	Gjøvik.
10	-	90	-	-	1	-	12	11	4	38	13	Sell.
7	-	56	-	-	-	-	-	3	-	25	-	Nordre Aurdal.
15	3	178	25	1	-	12	-	15	1	59	3	Haugesund.
6	2	85	28	-	1	-	12	11	1	28	3	Hønefos.
7	-	71	-	-	-	-	-	1	1	7	2	Nes.
7	1	60	17	-	-	-	-	11	-	30	-	Kongsberg.
30	1	321	11	4	-	36	-	107	3	372	9	Drammen.
28	7	248	62	-	1	-	16	33	4	105	15	Laurvik.
8	3	72	21	1	-	12	-	5	1	17	2	Sande.
4	5	73	33	-	-	-	-	4	1	27	4	Sem.
25	2	161	18	-	-	-	-	16	-	39	-	Horten.
1	1	11	9	-	-	-	-	2	1	4	2	Holmestrand.
7	1	64	24	1	-	12	-	34	1	95	7	Tønsberg.
4	1	63	9	-	-	-	-	6	-	14	-	Sandefjord.
25	2	274	20	-	1	-	20	56	2	150	13	Skien.
-	-	-	-	1	-	28	-	2	-	13	-	Brevik.
13	-	151	-	-	-	-	-	46	1	135	3	Porsgrund.
23	-	209	-	1	-	20	-	35	1	108	3	Kragerø.
2	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Stathelle.
4	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Langesund.
25	6	264	96	5	-	72	-	98	9	342	43	Arendal.
2	-	41	-	-	-	-	-	3	1	15	5	Hordnæs.
4	1	62	4	-	-	-	-	1	1	2	4	Mandal.
6	-	71	-	-	-	-	-	5	-	14	-	Flekkefjord.
23	2	283	16	1	1	8	12	45	3	194	11	Christianssand.
25	4	305	43	-	-	-	-	18	5	83	15	Stavanger Amts.
10	11	104	92	-	-	-	-	40	5	123	28	Stavanger.
7	2	74	28	-	1	-	20	6	1	29	5	Lervik.
13	-	198	-	-	-	-	-	15	-	71	-	Vossevangen.
100	29	1 287	309	11	1	132	28	157	29	722	66	Bergen.
33	8	416	42	-	-	-	-	6	-	32	-	Vik (i Sogn).
18	-	183	-	2	-	24	-	12	1	42	4	Aalesund.
13	3	107	21	-	-	-	-	12	1	33	3	Moldé.
25	5	161	36	-	1	-	12	27	3	97	10	Christianssund.
36	8	316	77	-	-	-	-	23	1	72	3	Vollan (i Trondhjem).
31	5	315	56	3	1	32	12	143	5	393	19	Trondhjem.
7	-	70	-	-	-	-	-	2	2	6	6	Levanger.
12	-	137	-	-	-	-	-	3	-	7	-	Stenkjær.
6	3	81	40	-	-	-	-	-	-	-	-	Namsos.
19	10	271	110	-	1	-	12	5	1	19	3	Sannæs.
16	4	213	24	-	-	-	-	16	2	42	4	Bodø.
27	8	278	43	-	-	-	-	4	3	30	23	Smedvigen(Kabelvaag).
48	9	500	100	-	-	-	-	23	2	86	11	Tromsø.
21	1	293	5	-	-	-	-	19	1	67	4	Hammerfest.
27	1	281	11	-	-	-	-	99	4	329	22	Vadsø.
1 214	249	14 206	2 595	72	20	883	352	3 743	348	11 029	1 057	Hele Riget.

Tabel 2 b (Forts.). Fangeantallet og de forskjellige

A m t.	F æ n g s e l.	Varetægtsfanger.				Transportfanger.			
		Antal		Antal		Antal		Antal	
		Personer.		Dage.		Personer.		Dage.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Christiania	Christiania	740	130	11 209	1 341	27	7	27	7
Akershus	Skedsmo	18	7	495	185	1	-	1	-
Smaalenene	Eidsberg	15	2	467	10	-	-	-	-
	Moss	34	4	401	33	7	1	8	1
	Fredriksstad	40	5	732	107	-	-	-	-
	Sarpsborg	19	-	113	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	35	3	490	137	13	7	14	7
Hedemarken	Hamar	30	3	723	8	9	3	9	3
	Kongsvinger	19	5	217	95	37	4	39	5
Christians	Gjøvik	37	-	540	-	6	-	9	-
	Sell	-	1	-	25	-	-	-	-
	Nordre Aurdal	10	-	189	-	-	-	-	-
Buskerud	Haugsvund	14	4	120	7	1	-	1	-
	Hønefos	14	-	158	-	1	1	1	1
	Næs	2	-	26	-	-	-	-	-
	Kongsberg	40	1	342	1	-	-	-	-
	Drammen	95	7	956	119	2	-	2	-
Jarlsberg og Laurvik	Laurvik	41	5	391	43	4	-	9	-
	Sande	21	3	242	194	-	-	-	-
	Sem	18	3	5	125	1	-	1	-
	Horten	48	2	548	12	-	-	-	-
	Holmestrand	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tønsberg	28	9	131	161	3	2	3	2
	Sandefjord	10	1	125	7	1	-	1	-
Bratsberg	Skien	46	10	606	42	1	-	1	-
	Brevik	5	-	74	-	-	-	-	-
	Porsgrund	34	3	519	10	5	-	5	-
	Kragerø	32	1	229	14	6	-	6	-
	Stathelle	6	1	175	13	-	-	-	-
	Langesund	1	-	7	-	1	-	1	-
Nedenæs	Arendal	64	4	633	19	2	-	32	-
	Hordnæs	4	1	28	12	-	-	-	-
Lister og Mandal	Mandal	29	2	223	18	1	-	2	-
	Flekkefjord	3	-	189	-	1	-	2	-
	Christianssand	88	5	823	13	14	1	18	1
Stavanger	Stavanger Amts	34	6	522	79	1	-	1	-
	Stavanger	38	5	388	10	1	-	1	-
Søndre Bergenhus	Lervik	8	4	158	69	3	-	6	-
	Vossevangen	18	-	212	-	-	-	-	-
	Bergen	181	28	2 241	280	92	9	291	16
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	7	-	129	-	-	-	-	-
Romsdal	Aalesund	12	-	313	-	7	2	16	9
	Molde	6	2	102	206	3	2	9	3
	Christianssund	18	3	310	100	10	1	19	1
Søndre Trondhjem	Vollan (i Trondhjem)	38	11	645	187	-	-	-	-
	Trondhjem	61	7	1 014	77	57	12	109	36
Nordre Trondhjem	Levanger	5	-	58	-	-	-	-	-
	Stenkjær	10	-	300	-	-	1	-	1
	Namsos	9	2	421	111	1	-	1	-
Nordland	Sannæs	14	5	332	68	-	-	-	-
	Bodø	118	9	446	26	5	-	15	-
	Smedvigen (Kabelvaag)	32	6	1 274	532	-	-	-	-
Tromsø	Tromsø	39	2	355	2	-	1	-	3
Finmarken	Hammerfest	65	-	202	-	8	-	21	-
	Vadsø	24	1	751	1	-	-	-	-
<i>Hele Riget</i>		2 377	313	32 586	4 499	332	54	681	96

Slags Fanger. Fangedagenes Antal.

Gjældsarrestanter.				Samlet Belæg.						Fængsel.
Antal Personer.		Antal Dage.		Antal Personer.			Antal Dage.			
M.	K.	M.	K.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
-	-	-	-	3 217.	443	3 660	23 554	3 474	27 028	Christiania.
-	-	-	-	123	27	150	1 583	491	2 074	Skedsmo.
-	-	-	-	72	19	91	1 141	280	1 421	Eidsberg.
-	-	-	-	80	9	89	663	74	737	Moss.
-	-	-	-	203	8	211	2 151	139	2 290	Fredriksstad.
-	-	-	-	122	3	125	497	82	579	Sarpsborg.
-	-	-	-	123	15	138	926	214	1 140	Fredrikshald.
-	-	-	-	115	37	152	1 644	699	2 343	Hamar.
-	-	-	-	94	23	117	506	464	970	Kongsvinger.
-	-	-	-	128	16	144	1 289	317	1 606	Gjøvik.
-	-	-	-	22	9	31	148	128	276	Sell.
-	-	-	-	27	-	27	296	-	296	Nordre Aurdal.
-	-	-	-	49	9	58	486	75	561	Haugsvund.
-	-	-	-	34	5	39	288	44	332	Hønefos.
-	-	-	-	11	1	12	124	2	126	Næs.
-	-	-	-	68	2	70	651	18	669	Kongsberg.
-	-	-	-	247	12	259	1 862	163	2 025	Drammen.
-	-	-	-	110	18	128	851	152	1 003	Laurvik.
-	-	-	-	36	7	43	359	217	576	Sande.
-	-	-	-	27	12	39	401	246	647	Sem.
-	-	-	-	94	5	99	880	62	942	Horten.
-	-	-	-	A	2	6	17	11	28	Holmestrand.
-	-	-	-	76	13	89	325	194	519	Tønsberg.
-	-	-	-	24	2	26	238	16	254	Sandefjord.
-	-	-	-	132	19	151	1 307	259	1 566	Skien.
-	-	-	-	8	-	8	115	-	115	Brevik.
-	-	-	-	99	5	104	825	30	855	Porsgrund.
-	-	-	-	99	2	101	608	17	625	Kragerø.
-	-	-	-	8	1	9	188	13	201	Stathelle.
-	-	-	-	6	1	7	27	40	67	Langesund.
-	-	-	-	198	19	217	1 400	158	1 558	Arendal.
-	-	-	-	10	2	12	146	17	163	Hordnæs.
-	-	-	-	38	4	42	369	26	395	Mandal.
-	-	-	-	16	1	17	306	20	326	Flekkefjord.
-	-	-	-	173	12	185	1 402	53	1 455	Christianssand.
-	-	-	-	88	15	103	1 122	137	1 259	Stavanger Amts.
-	-	-	-	90	24	114	676	254	930	Stavanger.
-	-	-	-	26	11	37	314	302	616	Lervik.
-	-	-	-	46	-	46	481	-	481	Vossevangen.
-	-	-	-	573	102	675	5 956	871	6 827	Bergen.
-	-	-	-	56	11	67	878	174	1 052	Vik (i Sogn).
1	-	15	-	59	3	62	843	13	856	Aalesund.
-	-	-	-	35	8	43	257	233	490	Molde.
-	-	-	-	92	16	108	1 065	261	1 326	Christianssand.
-	-	-	-	103	26	129	1 240	436	1 676	Vollan (i Trondhjem).
-	-	-	-	306	31	337	2 313	232	2 545	Trondhjem.
-	-	-	-	17	12	29	222	207	429	Levanger.
-	-	-	-	26	1	27	445	1	446	Stenkjær.
-	-	-	-	18	5	23	575	151	726	Namsos.
-	-	-	-	43	17	60	748	193	941	Sannæs.
-	-	-	-	158	15	173	796	54	850	Bodø.
-	-	-	-	66	18	84	1 698	618	2 316	Smedvigen (Kabelvaag).
-	-	-	-	113	15	128	983	136	1 119	Tromsø.
-	-	-	-	113	3	116	583	25	608	Hammerfest.
-	-	-	-	152	8	160	1 457	86	1 543	Vadsg.
1	-	15	-	8 073	1 104	9 177	70 225	12 579	82 804	<i>Hele Riget.</i>

Tabel 3 b. Det gennemsnitlige daglige Belæg af de forskjellige

Amt.	Fængsel.	Straffanger.	
		Antal Fangedage.	Gennemsnitlig dagligt Belæg.
Christiania	Christiania	14 444	39.57
Akershus	Skedsmo	1 393	3.82
Smaalenene	Eidsberg	944	2.61
	Moss	294	0.81
Hedemarken	Fredriksstad	1 451	3.97
	Sarpsborg	466	1.28
	Fredrikshald	492	1.34
	Hamar	1 600	4.38
Christians	Kongsvinger	614	1.68
	Gjøvik	1 057	2.90
Buskerud	Sell	251	0.69
	Nordre Aurdal	107	0.29
	Haugsving	433	1.19
	Hønefos	172	0.47
Jarlsberg og Laurvik	Næs	100	0.27
	Kongsberg	326	0.89
	Drammen	951	2.61
	Laurvik	560	1.53
	Sande	140	0.38
	Sem	221	0.60
	Horten	382	1.05
Bratsberg	Holmestrand	28	0.08
	Tønsberg	222	0.61
	Sandefjord	121	0.33
	Skien	917	2.51
	Brevik	41	0.11
	Porsgrund	321	0.88
	Kragerø	376	1.03
Nedenæs	Stathelle	13	0.04
	Langesund	59	0.16
	Arendal	874	2.40
Lister og Mandal	Hordnæs	123	0.34
	Mandal	152	0.42
	Flekkefjord	135	0.37
Stavanger	Christianssand	600	1.64
	Stavanger Amts	657	1.80
	Stavanger	531	1.45
Søndre Bergenhus	Lervik	388	1.06
	Vossevangen	269	0.74
Bergen	Bergen	3 999	10.96
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	923	2.53
Romsdal	Aalesund	503	1.38
	Molde	170	0.46
	Christianssund	896	2.45
	Vollan (i Trondhjem)	844	2.31
Søndre Trondhjem	Trondhjem	1 309	3.58
	Levanger	371	1.02
Nordre Trondhjem	Stenkjær	145	0.40
	Namsos	193	0.53
	Sannæs	541	1.48
	Bodø	363	1.00
Nordland	Smedvigen (Kabelvaag)	510	1.40
	Tromsø	759	2.08
Tromsø	Hammerfest	385	1.05
	Vadsø	791	2.16
<i>Hele Riget</i>		44 927	123.11

Slags Fanger. Det høieste Fangebelæg paa samme Tid.

Varetagtsfanger (derunder indbefattet Transportfanger og Gjældsarrestanter).		Tilsammen.		Høieste Belæg paa samme Tid.	Fængsel.
Antal Fangedage.	Gjennemsnitlig dagligt Belæg.	Samlet Antal Fangedage.	Gjennemsnitlig dagligt Belæg.	Tid.	
12 584	34.48	27 028	74.05	106	Christiania.
681	1.86	2 074	5.68	11	Skedsmo.
477	1.31	1 421	3.92	9	Eidsberg.
443	1.21	737	2.02	5	Moss.
839	2.30	2 290	6.27	16	Fredrikstad.
113	0.31	579	1.59	8	Sarpsborg.
648	1.78	1 140	3.12	14	Fredrikshald.
743	2.04	2 343	6.42	13	Hamar.
356	0.98	970	2.66	10	Kongsvinger.
549	1.50	1 606	4.40	12	Gjøvik.
25	0.07	276	0.76	7	Sell.
189	0.52	296	0.81	4	Nordre Aurdal.
128	0.35	561	1.54	4	Haugund.
160	0.44	332	0.91	4	Hønefos.
26	0.07	126	0.34	3	Næs.
343	0.94	669	1.83	7	Kongsberg.
1 074	2.94	2 025	5.55	8	Drammen.
443	1.21	1 003	2.74	7	Laurvik.
436	1.20	576	1.58	11	Sande.
426	1.17	647	1.77	8	Sem.
560	1.53	942	2.58	8	Horten.
-	-	28	0.08	2	Holmestrand.
297	0.81	519	1.42	5	Tønsberg.
133	0.36	254	0.69	2	Sandefjord.
649	1.78	1 566	4.29	16	Skien.
74	0.20	115	0.31	1	Brevik.
534	1.46	855	2.34	8	Porsgrund.
249	0.68	625	1.71	8	Kragerø.
188	0.51	201	0.55	4	Stathelle.
8	0.02	67	0.18	2	Langesund.
684	1.87	1 558	4.27	10	Arendal.
40	0.11	163	0.45	2	Hordnæs.
243	0.66	395	1.08	4	Mandal.
191	0.52	326	0.89	3	Flekkefjord.
855	2.34	1 455	3.98	11	Christianssand.
602	1.65	1 259	3.45	7	Stavanger Amts.
399	1.09	930	2.54	12	Stavanger.
228	0.62	616	1.68	4	Lervik.
212	0.58	481	1.32	8	Vossevangen.
2 828	7.75	6 827	18.71	35	Bergen.
129	0.35	1 052	2.88	8	Vik (i Sogn).
353	0.97	856	2.35	7	Aalesund.
320	0.88	490	1.34	5	Molde.
430	1.18	1 326	3.63	10	Christiansund.
832	2.28	1 676	4.59	10	Vollan (i Trondhjem).
1 236	3.39	2 545	6.97	13	Trondhjem.
58	0.16	429	1.18	4	Levanger.
301	0.82	446	1.22	5	Stenkjær.
533	1.46	726	1.99	7	Namsos.
400	1.10	941	2.58	9	Sannæs.
487	1.33	850	2.33	8	Bodø.
1 806	4.94	2 316	6.34	9	Smedvigen (Kabelvaag).
360	0.99	1 119	3.07	13	Tromsø.
223	0.61	608	1.66	6	Hammerfest.
752	2.06	1 543	4.23	11	Vadssø.
37 877	103.77	82 804	226.88		Hele Riget.

Tabel 4 b. Fanger-

A m t.	Under 15 Aar.						15—18 Aar.					
	Antal Personer.			Antal Dage.			Antal Personer.			Antal Dage.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Christiania	39	1	40	770	30	800	215	17	232	4 543	267	4 810
Akershus	2	-	2	40	-	40	15	-	15	492	-	492
Smaalenene	3	-	3	36	-	36	32	1	33	1 026	12	1 038
Hedemarken	2	1	3	26	2	28	22	3	25	469	3	472
Christians	2	-	2	39	-	39	6	-	6	122	-	122
Buskerud	5	1	6	80	1	81	17	3	20	424	27	451
Jarlsberg og Laurvik	2	-	2	17	-	17	19	2	21	320	17	337
Bratsberg	-	-	-	-	-	-	6	1	7	280	40	320
Nedenæs	4	-	4	42	-	42	7	-	7	150	-	150
Lister og Mandal	-	-	-	-	-	-	12	-	12	256	-	256
Stavanger	3	-	3	80	-	80	12	3	15	220	96	316
Søndre Bergenhus	-	-	-	-	-	-	2	2	4	52	46	98
Bergen	5	2	7	59	52	111	58	1	59	1 510	16	1 526
Nordre Bergenhus	1	-	1	20	-	20	9	-	9	254	-	254
Romsdal	10	-	10	205	-	205	12	-	12	442	-	442
Søndre Trondhjem	4	-	4	132	-	132	16	2	18	538	155	693
Nordre Trondhjem	-	-	-	-	-	-	4	1	5	128	54	182
Nordland	3	-	3	33	-	33	10	1	11	291	20	311
Tromsø	-	-	-	-	-	-	3	1	4	42	20	62
Finmarken	-	-	-	-	-	-	2	1	3	96	16	112
<i>Hele Riget</i>	85	5	90	1 579	85	1 664	479	39	518	11 655	789	12 444

nes Alder.

Over 18 Aar.						I alt.						A m t.
Antal Personer.			Antal Dage.			Antal Personer.			Antal Dage.			
M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
2 963	425	3 388	18 241	3 177	21 418	3 217	443	3 660	23 554	3 474	27 028	Christiania.
106	27	133	1 051	491	1 542	123	27	150	1 583	491	2 074	Akershus.
565	53	618	4 316	777	5 093	600	54	654	5 378	789	6 167	Smaalene.
185	56	241	1 655	1 158	2 813	209	60	269	2 150	1 163	3 313	Hedemarken.
169	25	194	1 572	445	2 017	177	25	202	1 733	445	2 178	Christians.
387	25	412	2 907	274	3 181	409	29	438	3 411	302	3 713	Buskerud.
350	57	407	2 734	881	3 615	371	59	430	3 071	898	3 969	Jarlsberg og Laurvik.
346	27	373	2 790	319	3 109	352	28	380	3 070	359	3 429	Bratsberg.
197	21	218	1 354	175	1 529	208	21	229	1 546	175	1 721	Nedenæs.
215	17	232	1 821	99	1 920	227	17	244	2 077	99	2 176	Lister og Mandal.
163	36	199	1 498	295	1 793	178	39	217	1 798	391	2 189	Stavanger.
70	9	79	743	256	999	72	11	83	795	302	1 097	Søndre Bergenhus.
510	99	609	4 387	803	5 190	573	102	675	5 956	871	6 827	Bergen.
46	11	57	604	174	778	56	11	67	878	174	1 052	Nordre Bergenhus.
164	27	191	1 518	507	2 025	186	27	213	2 165	507	2 672	Romsdal.
389	55	444	2 883	513	3 396	409	57	466	3 553	668	4 221	Søndre Trondhjem.
57	17	74	1 114	305	1 419	61	18	79	1 242	359	1 601	Nordre Trondhjem.
254	49	303	2 918	845	3 763	267	50	317	3 242	865	4 107	Nordland.
110	14	124	941	116	1 057	113	15	128	983	136	1 119	Tromsø.
263	10	273	1 944	95	2 039	265	11	276	2 040	111	2 151	Finmarken.
7 509	1 060	8 569	56 991	11 705	68 696	8 073	1 104	9 177	70 225	12 579	82 804	<i>Hele Riget</i>

Tabel 5 b.

A m t.	F æ n g s e l.	A. Af Statskæ-					
		Varettægts- og Under- holdnings- penge til Fængsels- distriktet (jfr. Fæng- selslovens § 31).	Inven- tarie- klæder.	Sygeudgifter.		Understøttelse ved Løsladelsen.	
				Læge- tilsyn.	Læge- midler.	Be- klæd- ning.	Anden Under- støt- telse.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Christiania	Christiania	22 493	409	800	77	1 140	102
Akershus	Skedsmo	1 662	11	10	2	85	52
Smaalenene	Eidsberg	1 137	51	-	-	3	19
	Moss	590	102	-	-	55	2
	Fredriksstad	1 838	85	100	11	63	-
	Sarpsborg	463	-	-	-	6	-
	Fredrikshald	852	-	-	2	7	4
Hedemarken	Hamar	1 874	-	48	-	10	70
	Kongsvinger	794	-	-	-	4	20
Christians	Gjøvik	1 278	-	100	14	384	106
	Sell	228	58	-	-	3	26
Buskerud	Nordre Aurdal	237	136	13	1	6	6
	Haugesund	448	13	-	11	100	23
	Hønefos	247	-	15	7	29	1
	Næs	101	-	-	-	-	-
Jarlsberg og Laurvik	Kongsberg	514	-	-	-	-	1
	Drammen	1 620	-	-	-	-	-
	Laurvik	802	36	-	1	41	8
	Sande	462	-	24	2	8	4
	Sem	518	-	-	-	-	2
	Horten	766	-	28	11	183	32
	Holmestrand	21	-	-	-	-	-
	Tønsberg	415	142	-	-	20	-
	Sandefjord	174	-	-	-	5	-
	Bratsberg	Skien	1 445	164	-	-	20
Brevik		92	50	-	-	43	-
Porsgrund		684	67	4	1	40	13
Kragerø		560	-	-	38	5	-
Stathelle		161	-	-	-	-	-
Nedenæs	Langesund	54	16	-	-	-	-
	Arendal	1 247	-	120	4	20	-
	Hordnæs	131	-	-	1	-	4
Lister og Mandal	Mandal	302	-	-	-	38	3
	Flekkefjord	261	-	-	3	8	6
	Christianssand	1 164	13	25	-	129	27
Stavanger	Stavanger Amts	1 007	-	-	-	46	47
	Stavanger	744	-	-	9	-	-
Søndre Bergenhus	Lervik	483	3	-	-	43	32
	Vossevangen	385	-	-	-	10	11
Bergen	Bergen	5 405	91	240	6	62	31
Nordre Bergenhus	Vik (i Sogn)	842	-	-	1	-	161
Romsdal	Aalesund	661	169	-	-	-	14
	Molde	392	-	-	-	7	9
	Christianssund	1 061	-	-	12	-	27
	Vollan (i Trondhjem)	1 341	-	100	7	4	53
	Trondhjem	2 036	7	-	2	56	-
Nordre Trondhjem	Levanger	743	-	-	2	8	9
	Stenkjær	67	-	-	6	2	1
	Namsos	498	67	-	2	49	17
Nordland	Sannæs	757	-	-	-	20	30
	Bodø	516	94	-	2	51	5
	Smedvigen (Kabelvaag)	1 853	8	-	4	4	37
Tromsø	Tromsø	895	-	-	11	-	-
Finmarken	Hammerfest	486	-	-	-	11	18
	Vadsg	1 279	-	-	-	38	251
<i>Hele Riget</i>		67 086	1 792	1 627	250	2 866	1 294

Udgifter.

sen.				B. Af Fængselsdistriktet.					Samlet Udgift.	Fængsel.
Under- visning	Geistlig Om- sorg.	Godt- gjørelse til Be- styrrer.	Til- sammen af Stats- kassen.	Løn- ninger.	Belys- ning og Brænd- sel.	Ved- ligehol- delse og Inven- tarium.	Andre Ud- gifter.	Til- sammen af Fæng- sels- distrik- tet.		
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1 185	830	1 600	28 636	16 086	5 860	3 238	1 669	26 853	55 489	Christiania.
121'	137	115	2 195	1 595	853	183	2 717	5 348	7 543	Skedsmo.
-	117	202	1 529	1 200	651	411	105	2 367	3 896	Eidsberg.
-	-	-	749	1 480	300	416	-	2 196	2 945	Moss.
-	-	-	2 097	1 220	250	193	60	1 723	3 820	Fredriksstad.
-	-	-	469	1 080	200	175	25	1 480	1 949	Sarpsborg.
44	-	-	909	1 032	700	150	-	1 882	2 791	Fredrikshald.
179	-	-	2 181	1 520	897	646	848	3 411	5 592	Hamar.
-	-	-	818	1 950	863	461	220	3 494	4 312	Kongsvinger.
44	185	-	2 111	1 400	1 630	248	192	3 470	5 581	Gjøvik.
126	140	264	845	800	782	162	108	1 852	2 697	Sell.
32	29	-	460	720	246	14	-	980	1 440	Nordre Aurdal.
16	-	-	611	1 136	606	214	363	2 319	2 930	Haugrund.
-	-	-	299	700	527	185	356	1 768	2 067	Hønefos.
-	-	-	101	610	346	2	53	1 011	1 112	Næs.
11	-	-	525	580	220	91	-	891	1 417	Kongsberg.
-	-	-	1 620	1 480	600	482	-	2 562	4 182	Drammen.
-	-	-	888	1 768	366	211	404	2 749	3 637	Laurvik.
-	-	13	513	800	280	-	-	1 080	1 593	Sande.
-	25	36	581	960	354	168	-	1 482	2 063	Sem.
-	-	-	1 020	850	220	247	139	1 456	2 476	Horten.
-	-	-	21	280	64	76	30	450	471	Holmestrand.
-	-	-	577	800	800	195	-	1 795	2 372	Tønsberg.
9	-	-	188	200	46	31	22	299	487	Sandefjord.
54	-	-	1 693	1 560	650	168	236	2 614	4 307	Skien.
-	-	-	185	-	13	3	-	16	201	Brevik.
-	-	-	809	600	80	43	-	723	1 532	Porsgrund.
-	-	-	603	800	400	-	-	1 200	1 803	Kragerø.
-	-	-	161	205	66	88	175	534	695	Stathelle.
-	-	-	70	80	40	38	-	158	228	Langesund.
-	-	-	1 391	1 300	559	174	196	2 229	3 620	Arendal.
-	9	-	145	480	295	320	18	1 113	1 258	Hordnæs.
20	-	-	363	488	114	450	62	1 114	1 477	Mandal.
-	-	-	278	408	98	241	99	846	1 124	Flekkefjord.
-	-	-	1 358	800	688	334	-	1 822	3 180	Christianssand.
205	-	-	1 305	880	71	333	337	1 621	2 926	Stavanger Amts.
-	-	-	753	1 140	465	142	-	1 747	2 500	Stavanger.
-	-	24	585	760	332	72	153	1 317	1 902	Lervik.
-	-	-	406	1 040	637	372	7	2 056	2 462	Vossevangen.
702	-	-	6 537	4 740	2 590	1 763	927	10 020	16 557	Bergen.
62	-	28	1 094	1 056	462	157	878	2 553	3 647	Vik (i Sogn).
170	-	-	1 014	800	405	134	649	1 988	3 002	Aalesund.
-	-	-	408	800	331	221	346	1 698	2 106	Molde.
180	-	-	1 280	800	380	235	511	1 926	3 206	Christianssund.
13	-	-	1 518	1 700	727	865	1 340	4 632	6 150	Vollan (i Trondhjem).
63	-	-	2 164	2 950	904	414	111	4 379	6 543	Trondhjem.
9	-	-	771	775	419	204	235	1 633	2 404	Levanger.
-	-	-	76	760	405	311	254	1 730	1 806	Stenkjær.
64	-	-	697	760	176	549	259	1 744	2 441	Namsø.
-	-	-	807	1 120	913	-	48	2 081	2 888	Sannæs.
5	-	-	673	1 120	462	680	307	2 569	3 242	Bodø.
14	-	-	1 920	1 140	1 074	630	240	3 084	5 004	Smedviken (Kabelvaag).
32	-	-	938	680	235	19	949	1 883	2 821	Tromsø.
-	-	-	515	1 136	601	-	29	1 766	2 281	Hammerfest.
-	-	-	1 568	1 120	640	10	289	2 059	3 627	Vadsø.
3 360	1 472	2 282	82 029	72 245	32 893	17 169	15 466	137 773*)	219 802*)	<i>Hele Riget.</i>

*) Med Hensyn til disse Talstørrelser bedes saavel for 1885 som for 1886 bemærket, hvad der i Afsnit I, „Udgifter“, er forklaret under Litr. c angaaende de samlede Udgifter.

Lov om Fængselsvæsenet

af 13de Oktober 1857.

1ste Kapitel.

Om Straf- og Varetægtsfangers Behandling.

§ 1.

Den, der har at udholde Straf af Fængsel paa Vand og Brød eller sædvanlig Fangekost, skal i Straffetiden holdes i Enrum, udelukket fra Samkvem med Andre end dem, der paa Embeds- eller Bestillings Vegne have Forretninger i Fængslet.

§ 2.

Varetægtsfange bør i Almindelighed holdes afsondret fra Medfange.

§ 3.

Varetægtsfange skal derhos være udelukket fra Samkvem med Enhver, som kan befrygtes at ville hjælpe ham til at undvige eller at virke skadeligt enten med Hensyn til den mod Fangen rettede Undersøgelse eller i moralsk Henseende.

§ 4.

Forsaavidt ikke særskilte Fængsler for Straffanger og Varetægtsfanger i Henhold til § 15 første Punktum er anskaffede, skal Straf af Fængsel udstaaes i Distriktsfængsel. Dog kan Amtmanden tillade, at Straffanger, hjemmehørende i Egne, der ligger langt fra et Distriktsfængsel, udholder deres Straf i et andet Fængsel, naar dette er saaledes indrettet, at Fordringerne i denne Lovs § 1 kan blive opfyldte.

Varetægtsfange skal fortrinsvis hensættes i Distriktsfængsel, medmindre Dommeren eller Øvrigheden enten for Sagens eller Undersøgelsens Skyld anser det tjenligere, at Angjældende holdes fængslet andetsteds, navnlig i den Tid, da det oftere kan være nødvendigt at fremstille ham for Retten, eller efter Forbrydelsens Beskaffenhed finder Hensættelse i Distriktsfængsel mindre fornøden.

§ 5.

Forskrifterne i §§ 1 og 2 bliver at anvende med de Tillempninger og Indskrænkninger, som Hensyn til Fangernes Alder, Helbreds- og Sindstilstand, Mangel paa Fængselsrum eller andre Omstændigheder i visse Tilfælde maatte udkræve. De nærmere Bestemmelser herom saavel som om Fangers Behandling

i Almindelighed gives af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. De specielle Spisereglementer for hvert enkelt Fængsel fastsættes af Amtmanden med særligt Hensyn til det i Egnen sædvanlige Kosthold.

§ 6.

Naar Straf- eller Varetægtsfange rømmer eller gjør Forsøg paa at rømme, sætter eller søger at sætte sig i Forbindelse med Nogen, med hvem Samkvem ei er ham tilladt, viser Trods og Opsætsighed mod Fængslets Foresatte og Betjente, eller i andre Maader forser sig mod de for Fængslet gjældende Bestemmelser eller mod god Orden og Sædelighed, kan i Distriktsfængsel efter Bestyrerens Bestemmelse paa ham anvendes Revselse bestaaende i Berøvelse af Midler til Sysselsættelse i en eller flere, høist otte Dage, med eller uden Indsættelse i dunkel Fangecelle i en Tid af indtil fire Dage.

Forøvrigt staar Fange under almindelig Hustugt og kan, naar det findes nødvendigt, belægges med Fangejern eller andet Tvangsredskab.

Naar Revselse, Huustugt, Fangejern eller andet Tvangsredskab anvendes, skal hver Gang det Fornødne derom anføres i en dertil indrettet Protokol.

§ 7.

Saavel Straf- som Varetægtsfange bør, forsaavidt Midler dertil af Fængselsdistriktet er bevilgede, eller Leilighed dertil iøvrigt gives, søges beskæftiget ved Arbeide i Fængslet. Beskjæftiges Fangen for Fængslets Regning, kan han af Fængselsbestyrelsen tilstaaes nogen Arbeidsgodtgjørelse.

2det Kapitel.

Om Fængselsdistrikter.

§ 8.

Ethvert Amt med de inden samme beliggende Ladesteder og enhver Kjøbstad udgjør for sig et Fængselsdistrikt og er som saadant forpligtet til, mod at erholde det i § 19 bestemte Bidrag af Statskassen, at anskaffe og vedligeholde de for Distriktet fornødne Straf-, Varetægts- og Gjælds fængsler saaledes, som i det Følgende nærmere bestemmes.

Finmarkens Amt bør udgjøre tvende Fængselsdistrikter.

§ 9.

Ladested, som har særskilt Kommunebestyrelse, har Ret til at udgjøre eget Fængselsdistrikt. Ellers skal ethvert saadant Ladested af Udgifterne ved Amtets Fængselsvæsen udrede en Andel, der bestemmes af Kongen, dog saaledes, at den ikke maa være mindre end det Dobbelte og ikke større end det Firedobbelte af hvad den, beregnet efter Forholdet mellem Fængselsdistriktets og Ladestedets Folkemængde vilde udgjøre. Den af Kongen i saa Henseende afgivne Bestemmelse kan han forandre efter Omstændighedernes Krav.

Kjøbstad med ikke over tre tusinde Indbyggere har, naar Kongen deri samtykker, Ret til at forene sig med Amtet til et fælles Fængselsdistrikt, mod at deltage i Udgifterne paa fornævnte Maade.

Folkemængden bestemmes i de ovenomhandlede Tilfælde efter den sidste ifølge offentlig Foranstaltning foretagne Tælling.

Naar Kjøbstad i Henhold til denne Paragraf har forenet sig med Amtet, kan Forbindelsen senere kun hæves efter Overenskomst og med Kongens Samtykke. Det Samme gjælder om Ladested med særskilt Kommunebestyrelse, som ikke har benyttet sin Ret til at udgjøre et eget Fængselsdistrikt.

Naar et Ladested udtræder af Forbindelsen med Amtet, enten i Henhold til første Punktum af nærværende Paragraf, eller fordi det er overgaaet til Kjøbstad, har det ingen Ret til Erstatning for de til Amtsdistriktets Fængselsvæsen erlagte Bidrag, uden for det Tilfælde, at et Fængsel, som Ladestedet maatte have anskaffet, ikke ved Foreningen med Amtet er bleven indløst af samme (§ 37). Ligesaa lidt har nogen anden Del af Landdistriktet, som ved Kjøbstadanlæg gaar over til at blive et eget Fængselsdistrikt, Ret til saadan Erstatning.

§ 10.

Forøvrigt kan med Kongens Tilladelse Kjøbstad saavelsom Ladested, der i Henhold til forrige Paragraf er bleven selvstændigt Fængselsdistrikt, forene sig med tilstødende Amtskommune til et Fængselsdistrikt paa saadanne Vilkaar, hvorom de indbyrdes maatte komme overens. En saaledes indgaaet Overenskomst kan kun hæves ved Kongens Samtykke.

Endvidere kan med vedkommende Amtmands eller Amtmænds Samtykke forskellige Fængselsdistrikter, det være sig Kjøbstæder, Ladestæder eller Amtskommuner, træffe indbyrdes Forening om fælles Afbenyttelse af Fængsel.

§ 11.

Naar Kjøbstad eller Ladested udgjør et Fængselsdistrikt men et Amt, skal i alle Fængselsvæsenet vedkommende Anliggender Ordføreren i Kjøbstadens eller Ladestedets Formandskab, eller saamange af dettes Medlemmer, som efter Overenskomst mellem Kommunerne maatte bestemmes, være berettiget til Sæde og Stemme i Amtsformandskabet, der i disse Anliggender optræder som Distriktets fælles Kommunebestyrelse.

§ 12.

Fængselsdistriktet har at afholde Udgifterne ved Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventarium, ved Fængselsbetjentes Lønning, ved Straf- og Varetægtsfangers Forpleining og i paakommende Tilfælde ved deres Belæg med Jern eller andet Tvangsredskab, samt endelig ved Lys, Varme, Vask og Renholdelse i Fængslet. Ogsaa for Fængslets Retslokale (jfr. § 16) har Distriktet at bekoste Inventarium, Lys og Varme samt Renholdelse.

§ 13.

De Omkostninger, som i Medfør af denne Lov ikke paaligger noget Fængselsdistrikt, udredes af Statskassen.

§ 14.

Mod den i § 31 bestemte Erstatning er Fængselsdistriktet forpligtet til at afgive Fængsel og Forpleining med Videre for Enhver, som efter Øvrighe-

dens eller anden berettiget Myndigheds Anordning inden Distriktet skal udstaa Fængselsstraf eller holdes i Varetægtsfængsel.

3die Kapitel.

Om Fængsler.

§ 15.

Straf- og Varetægtsfængsel skal, medmindre Kongen paa Forestilling fra vedkommende Kommunebestyrelse anderledes bestemmer, være forenet. Saa-dant Fængsel benævnes Distriktsfængsel. Hvormange Distriktsfængsler der skal indrettes for hvert Fængselsdistrikt, og hvor de skal være beliggende, bestemmes af vedkommende Kommunebestyrelse med Amtmandens Bifald eller saafremt disse ikke bliver enige, af Kongen. Distriktsfængslernes Antal og Størrelse bestemmes med særligt Hensyn til, at disse Fængsler skal kunne afgive Plads for samtlige Distriktets Straffanger og Halvparten af dets Varetægtsfanger, beregnet efter det gjennemsnitlige Antal af begge Slags Fanger i de sidstforløbne fem Aar.

Fangerum for enkelt Fange skal være af omtrent sex hundrede og femti Kubikfods Størrelse.

Hvilke Fængsler ethvert Fængselsdistrikt foruden Distriktsfængslerne skal besidde til videre Opfyldelse af sin Forpligtelse efter denne Lovs § 8, bestemmes af Kommunebestyrelsen ved derom paa sædvanlig Maade fattet Beslutning. Dog skal der, saafremt det ikke af Amtmanden erklæres uforholdent, i enhver Kjøbstad, i ethvert Ladested med særskilt Kommunebestyrelse og i ethvert Thinglag, forsaavidt der ikke inden Kommunen findes Distriktsfængsel, være Fængselsrum til midlertidig Optagelse af Varetægtsfanger.

Amtmanden har at føre Kontrol med hvad der foretages til Gjennemførelse af de om et Distrikts Fængselsvæsen fattede Beslutninger.

§ 16.

Til ethvert Distriktsfængsel skal høre Retslokale, Familiebolig for en Vagtmester og Rum for en eller flere Sluttere.

§ 17.

I Distriktsfængslerne skal for Gjældsanger indrettes særskilte Rum. Har et Distrikt flere saadanne Fængsler, er det tilstrækkeligt, at der i et af dem anskaffes de for Distriktets Gjældsanger fornødne Rum.

§ 18.

Distriktsfængsel skal indrettes efter Planer og Tegninger, der bifaldes af Kongen eller den han dertil bemyndiger, samt, før det tages i Brug, undergives Besigtelse og Skjøn paa den Maade, som Kongen bestemmer.

§ 19.

Til Opførelse af nye Distriktsfængsler samt til Ombygning eller Udbedring af Fængsler, som paa den Tid, nærværende Lov udkommer, tilhører en Kommune eller Dele af et Fængselsdistrikt, naar de derved bliver omdannede til Distriktsfængsler i Overensstemmelse med denne Lovs Forskrifter, tilstaaes

vedkommende Fængselsdistrikt et Bidrag af Statskassen af den halve Del af Udgifternes Beløb, forsaavidt de fornødne Midler af Storthinget er bevilgede. Dette gjælder dog kun om de Bygningsarbeider, der bliver at udføre inden den Tid, fra hvilken nærværende Lov for ethvert Distrikt i sin Helhed træder i Kraft.

§ 20.

Til Opførelse af nye Fængselsbygninger kan derhos Kommunerne vente at blive tilstaaet Laan af Statskassen eller Oplysningsvæsenets Fond paa saadanne Vilkaar, som er bestemte for Udlaan til Kommunerne af Oplysningsvæsenets Kapitalfonds Midler.

4de Kapitel.

Om Fængselsbetjente samt Bestyrelse og Tilsyn af Fængsler.

§ 21.

Ved ethvert Distriktsfængsel skal være en Vagtmester samt, om Amtmanden finder det nødvendigt, en eller flere Slutttere. Disse Betjente skal, foruden fri Bolig, nyde en aarlig Løn, der bestemmes af Kommunebestyrelsen efter Forslag af Amtmanden.

§ 22.

Vagtmester og øvrige Betjente ved Distriktsfængsel antages og afskediges af Amtmanden, efterat Bestyreren og Tilsynsmændene (jfr. § 25) har havt Anledning til derom at ytre sig.

§ 23.

Ligeledes antager og afskediger Amtmanden de fornødne Opsynsbetjente ved Distriktets øvrige Fængsler. Deres Løn bestemmes af Kommunebestyrelsen efter Forslag af Amtmanden.

§ 24.

Bestyrelsen af Distriktsfængsel skal i Kjøbstæderne paahvile Byfoged, Magistratsperson eller Politiebedsmand, samt i Ladestederne og paa Landet Foged eller Sorenskriver efter Kongens nærmere Bestemmelse. Er det paa Grund af Omstændighederne nødvendigt, kan Kongen overdrage Bestyrelsen til en anden dertil skikket Mand.

Forsaavidt til Bestyrer ikke af Kongen antages nogen af de oven betegnede Embedsmænd, og det saaledes maatte blive fornødent at tilstaa Bestyreren Løn, bliver denne at udrede af Statskassen.

Amtmanden har Overbestyrelsen af samtlige i hans Embedsdistrikt værende Fængsler.

§ 25.

Til at føre Tilsyn med ethvert Distriktsfængsel udvælger vedkommende Kommunebestyrelse iblandt Fængselsdistriktets Indbyggere saa mange Mænd, som den anseer fornødent, dog ikke flere end fire. Naar Overenskomst i Henshold til § 10 er indgaaet mellem Amtskommune og Kjøbstad eller Lade-

sted, eller mellem Kjøbstæder og Ladesteder indbyrdes, eller mellem tvende Amtskommuner, vælges Tilsynsmændene paa den i Overenskomsten bestemte Maade.

Vælges kan alene Personer, der efter Grundloven er stemmeberettigede, eller, som ifølge Lov af 4de August 1845 er valgbare, til kommunale Ombud.

Regjeringens og Høiesterets Medlemmer, Øvrighedspersoner, Præster og de ved Fængslet Ansatte kunne ikke vælges. Medlemmer af Formandskabet og de, der bor over to Mile fra Fængslet, kan undslaa sig for at modtage Valget, men forøvrigt er de Valgte uden Hensyn til forud dem paahvilende Embede, Bestilling eller Ombud pligtige at modtage Ombudet.

Tilsynsmændene skal vedblive Ombudet i to Aar. Forsaavidt flere end en vælges, aftræder det halve Antal aarlig. Med Aftrædelse og Gjenvalg forholdes paa den i Lov om Formandskaber paa Landet § 3 og i Kjøbstæderne § 4 foreskrevne Maade; dog kan Magistratsperson ikke undslaa sig, naar Gjenvalg falder paa ham og Fængslet er beliggende i den Kjøbstad, hvori han er ansat.

§ 26.

I Forening med Bestyreren har Tilsynsmændene at drage Omsorg for Fængslets økonomiske Anliggender, saasom:

- a. Bygningernes og Inventariets Vedligeholdelse samt Anskaffelse af nye Inventariesager;
- b. Fangernes Forpleining, hvorved iagttages det derom gjældende Reglement;
- c. Fangernes Beskjæftigelse med Arbeide.

Forøvrigt skal i Almindelighed Tilsynsmændenes Erklæring indhentes, førend nogen Sag afgjøres, som angaar Fængslets Indretning og Økonomi.

§ 27.

Tilsynsmændene skal til ubestemte Tider besøge Fængslet og ved Antegning i Protokollen eller paa anden Maade gjøre Bestyreren opmærksom paa de Mangler, de i Fængslet maatte have forefundet.

§ 28.

Mindst tvende Gange om Aaret skal Tilsynsmændene sammentræde med Fængslets Bestyrer, for nøiagtigen at undersøge Fængslet, hvorefter de til Protokollen skal afgive Erklæring, om de med Hensyn til Indretningen, Bestyrelsen og Økonomien har Noget at bemærke. Forøvrigt skal Tilsynsmændene sammentræde med Bestyreren eller Øvrigheden saa ofte nogen af disse anser Saadant nødvendigt.

§ 29.

Naar der af Vagtmester eller anden Opsynsbetjent aflægges Fængselsregnskab, skal dette, forinden det afgives til Vedkommende, gjennemgaaes af Bestyreren og Tilsynsmændene og forsynes med deres Erklæring om, hvorvidt de ved samme har Noget at erindre.

§ 30.

I Tilfælde af Reiser tilkommer der Tilsynsmændene samme Erstatning

som Medlemmer af Amtsformandskabet. Denne Erstatning udredes af Fængselsdistriktet.

5te Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§ 31.

De med Straf- og Varetægtsfangers Lægetilsyn, Lægemidlers Anskaffelse samt med geistlig Omsorg ved Fængslerne forbundne Omkostninger afholdes af Statskassen, som tillige istedetfor de hidtil anordnede Varetægts- og Underholdningspenge har at udrede til vedkommende Fængselsdistrikt for hver saadan Fange (herunder ikke indbefattet Transportfange) fire og tyve Skilling daglig.

§ 32.

Omkostningerne ved Straf- og Varetægtsfangers Transport saavel som ved deres Forpleining og Bevogtning med Videre under Transporten udredes af Statskassen.

Hvorledes der skal forholdes med Forpleiningen og Bevogtningen med Videre, bestemmes af Kongen.

§ 33.

Straffange og enhver Varetægtsfange, som er pligtig at betale forvoldte Omkostninger, skal erstatte Statskassen, hvad denne efter § 31 til Distriktet har at udrede i Anledning hans Fængsling.

§ 34.

Omkostninger ved Straf- og Varetægtsfangers Forsyning med uundværlige Gangklæder udredes af Statskassen.

§ 35.

Med Gjældsfangers Underholdning, Behandling og Forvaring forholdes efter den derom gjældende Lovgivning.

§ 36.

I Garnisonsstederne, i Fæstningerne og ved de Værfter, hvor sømilitær Ret er anordnet, er Fængselsdistriktet ikke forpligtet til at tilveiebringe Fængsel for de Personer, som er tilkjendte Straf ved militær Ret eller Øvrighed eller er heftede for Forbrydelser, der skal paatales ved saadan Ret.

I intet Tilfælde er et Fængselsdistrikt forpligtet til at tilveiebringe saadant Fængsel, som de særegne militære Fængselsstraffe udkræver.

Naar Fængselsstraffe af de Arter, som omhandles i Lov om Forbrydelser af 20de August 1842, Kapitel 2 § 15 Bogstav b og c, eller Varetægtsarrest udholdes i militært Fængsel, bliver denne Lovs §§ 1, 2 og 3, sammenholdte med § 5, ogsaa at anvende; men forøvrigt vedkommer denne Lov ikke militære Fængsler og Fængselsstraffe.

Til militær Ret efter denne Paragraf henregnes den i Lov af 3die August

1824 § 8 omhandlede kombinerede Ret for de militære Personers Vedkommende, derimod ikke den i samme Lovs § 2 nævnte Ret.

§ 37.

De Fængsler, som paa den Tid nærværende Lov udkommer tilhører Thinglag, Fogderi eller andre Dele af et Fængselsdistrikt, og ikke for nogen Del er bekostede af Statskassen, er Fængselsdistriktet saavel berettiget som forpligtet til at indløse, saafremt de befindes fremdeles, om end med nogen Forandring eller Paakostning, at kunne benyttes som Distriktsfængsel eller andet Fængsel efter denne Lov. Fængsel, som oprindelig ikke er helt bekostet af vedkommende Kommune, overgaar til Fængselsdistriktet uden Vederlag. Hvorvidt Indløsning skal finde Sted af Fængsler tilhørende Kjøbstad eller Lade-sted, der i Henhold til § 9 forenes med Amtet til et Fængselsdistrikt, bestemmes, i Mangel af mindelig Overenskomst, af Kongen. Med Fængslet skal indløses samme tilhørende Bygninger, Grundeendom og Inventarium.

Indløses Fængsel for at benyttes til Distriktsfængsel, skal Staten overensstemmende med § 19 bidrage en Fjerdedel af Fængselsbygningernes Værdi.

Den ved Overenskomst eller Taxt fastsatte Lønningssum likvideres i Eiernes pligtige Bidrag til Fængselsdistriktets fælles Fængselsvæsen. Overskyder Løsningssummen dette Bidrag, udredes Overskuddet inden et Aar fra Løsningstiden, forsaavidt ikke anderledes ved Overenskomst bliver bestemt.

§ 38.

Hvorvidt de i nærværende Lov om Distriktsfængsler givne Bestemmelser skal være anvendelige paa de særskilte Straffængsler og Varetægtsfængsler, som i Henhold til § 15 maatte blive oprettede, afgjøres af Kongen, der ligeledes bestemmer, hvorvidt og med hvilke Tillem্পninger §§ 6, 24, 25, 26, 27, 28, 29 og 30 skal komme til Anvendelse paa andre Fængsler end Distriktsfængsler.

§ 39.

De nærmere Bestemmelser, som maatte være fornødne til denne Lovs Gjennemførelse, saasom angaaende Fængsleres Indretning og Benyttelse, Fangerums Beskaffenhed, Oplysning og Opvarmning, angaaende Inventarium og hvad dertil skal henregnes, angaaende Fængselbestyrelsens og Opsynsbetjentes Pligter gives af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 40.

Hvorvidt Embeds-, Ombuds- og Bestillingsmænd i Forretninger, der er dem vedkommende, skal være berettigede og forpligtede til at handle som saadanne ogsaa inden den Jurisdiktion eller det Thinglag, hvori det fælles Fængsel er beliggende, naar dette Sted er udenfor vedkommende Embeds-, Ombuds- eller Bestillingsmands eget Distrikt, bestemmes af Kongen.

§ 41.

Saafremt noget Fængselsdistrikt ikke maatte have efterkommet de samme ifølge denne Lov paahvilende Forpligtelser, har Øvrigheden paa dets Bekost-

ning at foranstalte det Fornødne. Forinden hertil skrides, bør Øvrigheden dog, saavidt Omstændighederne tilsteder et saadant Ophold, gjøre Forestilling om Sagen til Kommunebestyrelsen og forelægge den en passende Frist, inden hvilken Manglerne maa være afhjulpne

§ 42.

Ligeledes besørger Øvrigheden, saalænge indtil Fængselsdistriktet selv kan foranstalte det Fornødne, Fangerne paa Distriktets Bekostning bevogtede i leiede eller paa anden Maade anskaffede Lokaler, naar de almindelige Fængselsindretninger ikke kan benyttes enten af Mangel paa behørig Plads eller paa Grund af andre ved samme indtrufne Omstændigheder.

§ 43.

Hele Rigets Fængselsvæsen skal, forsaavidt Midler efter §§ 19 og 37 af Stortinget er bevilgede, være fuldstændig ordnet og istandbragt saaledes, som denne Lov paabyder, inden sex Aar fra førstkommende 1ste Januar. Dog kan Kongen under særegne Omstændigheder og navnlig af Hensyn til mulige Forandringer i Rettergangslovgivningen, bevilge yderligere Udsættelse hermed for et Fængselsdistrikt.

Fra den Tid et Distrikts Fængselsvæsen af Kongen anerkjendes at være ordnet saaledes, som ovenfor bestemt, træder for Distriktet de af Lovens Bestemmelser, der ikke angaar Tilveiebringelse af Fængselsindretninger med Videre, i Kraft. Fra samme Tid bortfalder Arrestvaghold efter Omgang, samt de i norske Lovs 1—22—46 og 47 bestemte Varetægtspenge, forsaavidt Straf- og Varetægtsfanger angaar, og forøvrigt alle mod denne Lov stridende Bestemmelser.

Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859 angaaende Indretning og Udstyr af Distriktsfængslerne.

Justitsdepartementet bemyndiges til at meddele Approbation paa Planer og Tegninger til de ved Lov om Fængselsvæsenet af 13de Oktober 1857 anordnede Distriktsfængsler under Iagttagelse af, at følgende almindelige Bestemmelser angaaende disse Fængslers Indretning og Udstyr derved i det væsentlige fyldestgjøres:

§ 1.

Distriktsfængsel skal til Optagelse af Straf- og Varetagtsfanger være indrettet med Enkeltceller, samt efter Fængslets Størrelse desuden med et eller flere større Fællesrum, saaledes at der i Almindelighed ved Fængsel paa 12 Enkeltceller eller derunder er 1 Fællesrum, ved Fængsel paa over 12 men under 24 Celler 2 og ved Fængsel paa 24 Celler eller derover 3 eller flere saadanne Rum.

Er Distriktsfængsel beregnet paa ogsaa at optage Gjælds-fanger, bliver de dertil fornødne Rum desuden særskilt at indrette.

§ 2.

I ethvert Fængsel skal være fornødent Rum til Opbevaring af Inventarie-sager, Arbeidsmaterialier og Redskaber samt til de Fangerne tilhørende Effekter, som maatte være tagne i midlertidig Forvaring.

§ 3.

Det til et Fængsel hørende Retslokale skal bestaa af et større Rum til Rettens Afholdelse foruden mindst 2de mindre Rum til Aftræde for Rettens Personale og for Vidnerne eller Deponenterne.

I det til Rettens Afholdelse bestemte Rum bør Høiden under Loftet være mindst 10 Fod og Gulvet i den Del af Værelset, hvor Rettens Personale under Forhandlingerne har sin Plads, være anbragt i passende Høide over det øvrige Gulv. Mellem begge Afdelinger anbringes Skranke.

Retsværelset bør forsynes med et med grønt Klæde dækket, ovalt Bord af passende Størrelse til Rettens Afbenyttelse, Stole med betrukne Hynder for Rettens Personale og Bænke anbragte rundt Væggene udenfor Skranken.

Til Retslokalet bør Indgangen være saaledes anbragt, at det, for at komme dertil, er ufornødent at passere gennem den Del af Fængselsbygningen, hvori Arrestrummene er indrettede.

§ 4.

Til ethvert Fængsel skal høre Familiebolig med de fornødne udvendige Bekvemmeligheder for en Vagtmester og ved Fængsel paa over 8 men under 24 Enkeltceller tillige Rum for 1, samt ved Fængsel paa 24 Celler eller derover, for mindst 2 Sluttere.

§ 5.

Fangerum for enkelt Fange, der maa være af omtrent 650 Kubikfods Størrelse, skal i Almindelighed være omtrent 12 Fod langt, 6 à 7 Fod bredt og 9 Fod høit, beregnet, forsaavidt Loftet er hvælvet, fra dettes høieste Punkt og da 8 Fod høit ved Sidevæggene.

I større Fængsler og i mindst 1 af ethvert Amts Distriktsfængsler skal være et eller flere særskilt til Optagelse af Strafarestfanger indrettede Rum af idetmindste 900 Kubikfods Størrelse.

Fællesrum bør kunne optage i det mindste 3 Fanger og skal være af mindst 600 Kubikfods Størrelse for hver Fange, som det er beregnet paa at optage, samt være af mindst 9 Fods Høide og af saadan Længde og Bredde, at det efter det angivne Forhold indeholder mindst 1 800 Kubikfod.

Rum for Gjældslinge skal være af mindst 900 Kubikfods Størrelse.

§ 6.

Ethvert Fangerum skal være saaledes indrettet, at det er tilstrækkelig luftigt, lyst og varmt samt afgiver fornøden Betyggelse mod Undvigelse og hindrer Fangen fra at stifte eller vedligeholde Forbindelse med Medfange eller andre, med hvem Samkvem ei er tilladt.

§ 7.

Fangerums Opvarmning bør i Regelen foregaa paa saadan Maade, at Fangen er afskaaret Adgang til at komme i Berørelse med Ildstedet.

§ 8.

Vinduerne i de Rum, der er indrettede fornemmelig til Optagelse af Vare-tægtsfanger og de Straffanger, der har at udholde Fængsel paa Vand og Brød eller paa sædvanlig Fangekost, skal, under behørigt Hensyn til Lysningen, være anbragte i Loftet eller i Væggene i ca. 6 à 7 Fods Høide fra Gulvet eller saaledes udstyrede, at Fangen er hindret fra adspredende Udsigt.

I Rum for Strafarestfanger og Gjældslinge bør Vinduerne anbringes i saadan Høide som sædvanligt i Beboelsesværelser.

I ethvert Fangerum skal Vinduerne være forsynede med stærke Jerngittere. Gulvene bør i alle Fangerum være malede eller fernisserede.

§ 9.

I ethvert Fangerums Dør, med Undtagelse af de for Gjældslinge og særskilt for Strafarestfanger bestemte, bør være anbragt en Luge, hvorigjennem Mad og andre Fornødenheder kan bringes Fangen, uden at Døren aabnes. Denne Luge, som lukkes udvendig, skal være forsynet med saadant Stængsel, at den ikke af Uvedkommende kan aabnes.

I saadant Fangerums Dør skal derhos anbringes et Iagttagelseshul, hvor igjennem Rummet kan oversees udenfra, og hvori indfældes Glas, der dækkes med en bevægelig Klap.

Forsaavidt Dørene er indrettede til at aabnes udad, bør den Gang eller Korridor, hvortil de vender ud, gives saadan Bredde, at ikke Passagen afskjæres ved Dørenes Aabning.

§ 10.

Til enhver Enkeltcelle skal høre:

- a) af Bøger: et nyt Testamente, en Salmebog og en Bønnebog;
- b) et Sengested eller en Hængekøje med tilhørende Madratser, Lagener og Tæpper;
- c) et Bord;
- d) en Stol, saafremt ikke Sengestedet om Dagen kan benyttes til Sæde, og i Rum for Gjælds- og Strafarrestfange 2 Stole;
- e) en Træhylde;
- f) et Vaskefad og Vandkrukke;
- g) en Spyttebakke;
- h) en Latrinindretning af saadan Konstruktion, at ingen Stank derfra kan udbrede sig, naar Laaget er lukket;
- i) en Kam;
- k) et Haandklæde.

Sengen skal være saaledes indrettet, at Fangen er hindret fra at benytte samme udenfor den til Hvile bestemte Tid.

Latrinindretningen bør, hvor der ikke haves Aftrædesrør, i Almindelighed være anbragt saaledes, at der er Anledning til at tømme den gjennem en behørig tæt og sikker Luge i Fangerummets Væg.

§ 11.

I Fællesrum skal være Inventarium af samme Beskaffenhed som i Enkeltcellerne, og skal Fangerne, saavidt muligt, have hver sin Seng og Stol.

§ 12.

Fra ethvert Fangerum skal udgaa en Klokkestreng eller lignende Indretning, hvorved Fangen sættes istand til i paakommende Tilfælde at tilkalde Hjælp.

§ 13.

Til ethvert Fængsel skal være Fangegaard af passende Størrelse, hvor Fangerne kan bevæge sig i fri Luft. Den skal, forsaavidt den ikke støder til Bygningens Vægge, være omgivet af et omtrent 12 Fod høit Hegn af Træværk eller Mur.

§ 14.

Vagtmesterens Beboelsesleilighed bør i Regelen være saaledes beliggende i Fængselsbygningen, at Adgangen derfra til Afdelingen for Fangerummene er let, og at Fangegaarden kan oversees fra et eller flere af Vinduerne.

Bestemmelser angaaende de Bestyrelserne for Rigets Distriktsfængsler paahvilende Pligter

(jfr. Lov 13de Oktober 1857 § 39).

Bifaldte ved Kgl. Resol. af 22 Januar 1885.

§ 1.

Bestyrelsen har, foruden at udføre de den ved Fængselslovens fjerde Kapitel udtrykkelig paalagte Funktioner, at passe Overholdelsen af alle i Straffeloven og Lovgivningen om Fængselsvæsenet saavel som i Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859 og i Reglementet for Fangebehandlingen i Rigets Distriktsfængsler indeholdte Regler.

I den Hensigt bør saavel Bestyrer som Tilsynsmænd jevnlig til ubestemte Tider indfinde sig i Fængslet for at føre fornødent Tilsyn. Er ikke Afstanden mellem Bestyrerens Bopæl og Fængslet eller hans Bortreise i Embedsanliggender til Hinder derfor, bør han, naar Fængslet er belagt med Fanger, i Regelen tilse det mindst 1 Gang ugentlig.

§ 2.

Bestyreren bør i Forening med Tilsynsmændene særlig:

- a. vaage over, at Fængslet og de til samme hørende Bygninger holdes i god Stand, samt at fornødne Udbedringer og Reparationer bliver foretagne og forsvarlig udførte;
- b. paase, at der i hvert Fangerum og andetsteds forefindes det foreskrevne Inventarium, at samtlige Inventariegjenstande mindst en Gang aarlig eftersees, at det, som ved Eftersynet findes at trænge til Reparation, repareres, og det som skjønnes at være ubrugeligt, kasseres, samt at manglende Inventariegjenstande snarest muligt anskaffes;
- c. søge Fangerne Beskjæftigelse med Arbeide ordnet paa hensigtsmæssigste Maade og foranledige anskaffet fornødne Materialier og Redskaber;
- d. bestemme den Arbeidsgodtgjørelse, der af Fængslet kan tilstaaes Fangerne, og paase, at denne kommer dem tilgode m. v.

§ 3.

Under sin Nærværelse i Fængslet bør Bestyrer og Tilsynsmænd hovedsagelig have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Opsynet med Fangerne, deres Behandling, Bevægelse, Beskjæftigelse og Undervisning m. v. foregaar paa behørig Maade, at Lokalerne er i Orden, at Disciplin, Orden og Renlighed overholdes, samt at Fangekosten er forsvarlig og overensstemmende med Spisereglementet.

§ 4.

Bestyreren bør oftere gennemse de Protokoller, Bøger og Lister, som det maatte være paalagt Vagtmesteren eller anden Funktionær at holde, samt hver Gang forsyne dem med Paategning om, at de af ham er gennemseede. Ligeledes har han at paase, at Indberetninger og Fortegnelser m. v. som skal afgives af Vagtmesteren eller nogen anden, indsendes inden den foreskrevne Tid.

§ 5.

Befindes Vagtmester eller anden Betjent ved Fængslet skyldig i Forsømmelse eller utilbørligt Forhold, og der ikke er Tid til at indhente Overøvrighedens Bestemmelse i den Anledning, kan Bestyreren efter Samraad med en eller flere af Tilsynsmændene fjerne ham fra Forretningerne, hvorom der strax afgives Indberetning til Overøvrigheden.

§ 6.

Tilsynsmændene bør gjøre sig nøie bekendte med alle gjældende Reglementer og Forskrifter for Fangebehandlingen samt med de for Fængslets Funktionærer udfærdigede Instruxer.

De kan under sin Nærværelse i Fængslet lade sig forelægge hvilken som helst Fængslet vedrørende Dokumenter og Protokoller, kalde for sig Vagtmester og øvrige Betjente samt forlange sig meddelt Forklaring om alt Fængslet vedkommende.

Finder de noget at bemærke, bør de enten ved Antegning i vedkommende Protokol eller, om Sagen er af Vigtighed og haster, paa anden Maade gjøre Bestyreren opmærksom paa de Mangler, de i Fængslet maatte have forefundet.

Skulde de finde, at noget, som under Bestyrelsens Møder er tilført Forhandlingsprotokollen, strax bør komme til Overøvrighedens Kundskab, kan de forlange, at Udskrift deraf uden Ophold bliver tilstillet Overøvrigheden.

§ 7.

Det paaligger Bestyreren at forsyne alle Regninger vedkommende Fængslet, hvad enten de skal udredes af Fængselsdistriktet eller kræves godtgjorte af det offentlige, med fornøden Attestation samt at foranstalte det fornødne til deres Udbetaling.

§ 8.

For hvert Aar har Bestyreren efter saadan Norm, som af Justits-Departementet maatte blive foreskrevet, at afgive en kortfattet Beretning om Fængslets samtlige Forhold, hvilken Beretning bliver gennem Overøvrigheden at indsende til Justitsdepartementet inden Udgangen af hvert Aars Marts Maaned.

§ 9.

Ligger Bestyrerens Bopæl fjernt fra Fængslet, kan han med Overøvrighedens Approbation overdrage til en Tilsynsmand, som dertil er villig, og som bor i Nærheden af Fængslet, at handle paa Bestyrerens Vegne i de Tilfælde, hvor dennes Bestemmelse ikke uden for lang Opsættelse kan erhverves.

Reglement for Fangebehandlingen i Rigets Distriktsfængsler.

Bifaldt ved Kgl. Resol. af 22 Januar 1885.

I. Om Fangers Modtagelse og Indsættelse.

§ 1.

- a. For Indsættelse i Fængslet kræves, at vedkommende afleveres med Ordre fra behørig Myndighed eller under Ledsagelse af nogen til at foretage Anholdelse bemyndiget Embedsmand eller Betjent. Gribes imidlertid en Person paa fersk Gjerning eller friske Spor i Tilfælde eller under Omstændigheder, hvor Arrest i Regelen anvendes, og han bringes til Fængslet af Folk, hvis Paalidelighed og Troværdighed er Vagtmesteren bekendt, bliver han at indsætte i Varetægtsarrest. Vagtmesteren har da uopholdelig derom at underrette Bestyreren for at erholde Ordre om, hvorvidt Arresten skal vedblive.
- b. Med Personer, der skal udstaa Straf i Fængslet, skal ved deres Afleverelse følge Afsoningsresolutionen eller Domsakten (hvor denne ikke kan medsendes, bekræftet Afskrift af Domskonklusionen). Kan formedelst Mangel af saadan Legitimation Udsoning af Straffen ikke strax paabegyndes, bliver angjældende i fornødent Fald at indsætte som Varetægtsfange.

§ 2.

- a. Ved Modtagelsen skal enhver Fange i Overvær af den, der har indbragt ham, eller — i Tilfælde — af et andet Vidne, nøiagtig visiteres. Ved Visitationen fratages ham foruden de rede Penge eller Koster og lignende, som han har hos sig, alle Ting, hvoraf han efter den for Fængslet gjældende Orden eller af Sikkerhedshensyn ikke bør være i Besiddelse. Gjenstandene bliver af Vagtmesteren at tage i Forvaring og at opbevare til Løsladelsen, forsaavidt de ikke forlanges udleverede af Dommeren eller anden Øvrighed. Udfaldet af Visitationen indføres strax i vedkommende Protokol med Underskrift af den, der har udført Visitationen, og af Vidnet. Visitation af Kvindefange skal udføres af en af Bestyreren antagen paalidelig Kvinde, saavidt muligt i Overvær af en anden som Vidne tilkaldt paalidelig Kvinde.
- b. Forinden nogen Fange indsættes i Cellen, bør denne nøiagtig visiteres.
- c. Ved Ankomsten til Fængslet er Fangen pligtig til, saafremt det findes nødvendigt, strax at foretage en grundig Renselse af Legemet, helst ved et Bad, om dertil er Anledning. Ved Badning af Kvinde skal ydes Bistand af det Fruentimmer, som er antagen til at visitere Kvindefanger.

§ 3.

Ved enhver Fanges Modtagelse gjøres derom behørig Indførsel i vedkommende Protokol, hvorefter der snarest muligt meddeles Bestyreren Underretning om Fangens Indsættelse i Fængslet med Angivelse af, efter hvis Ordre og i hvilken Anledning Fængslingen har fundet Sted.

§ 4.

Hvorvidt Forskrifterne i Fængselslovens §§ 1 og 2 om Fangers Afsondring paa Grund af Bestemmelserne i Lovens § 5 1ste Punktum bør eller kan fraviges, bestemmes for hvert særskilt Tilfælde af Bestyreren, eller, om dennes Bestemmelse ikke strax kan blive indhentet, midlertidig af Vagtmesteren. Dog bør det stedse iagttages:

- a. at Fanger af forskjelligt Kjønn ikke sættes sammen,
- b. at der overholdes den fuldstændigst mulige Adskillelse mellem Straffange og Varetægtsfange,
- c. at Straffange, der har at udholde Fængsel paa Vand og Brød, aldrig sættes sammen med eller gives Adgang til at sætte sig i Forbindelse med Straffange, der har at udholde Fængsel paa sædvanlig Fangekost,
- d. at Strafarrestfange ikke sættes sammen med Straffange af andet Slags,
- e. at unge og mindre fordærvede holdes absolut adskilte fra saadanne, som kan befrygtes at ville virke skadelig paa dem i moralsk Henseende,
- f. at Varetægtsfanger, som er indviklede i samme Sag, eller hvis Samvær kan befrygtes at ville virke skadelig med Hensyn til de mod dem rettede Undersøgelser, aldrig sættes sammen, og saavidt muligt ei heller hensættes i Celler, hvorfra de kan korrespondere med hverandre,
- g. at man i samme Rum heller hensætter 3 end 2 Fanger.

II. Om Behandling af Fangerne, disses disciplinære Forhold, og om Tjenesten i Fængslet

§ 5.

Kvindefanger bør, saavidt muligt, holdes for sig i en egen Afdeling af Fængslet, forat al Korrespondance med Mandfanger kan forhindres. Der bør føres skarpt Indseende med, at de behandles paa en sømmelig Maade.

§ 6.

Fangen og hans Celle bør jævnlig visiteres. Strafarrestfange skal dog kunne fritages derfor.

§ 7.

- a. Fange, der udholder Fængsel paa Vand og Brød, gives udenfor Mellemfristdagene daglig 750 Gram blødt, velbagt og idetmindste 2 Dage gammelt Brød eller den halve Kvantitet haardt Brød, rent friskt Vand samt det fornødne Salt. Fange, der udholder Fængsel paa sædvanlig Fangekost, tildeles sund og nødtørftig Kost efter et af Overøvrigheden under særligt Hensyn til det i Egnen sædvanlige Kosthold fastsat Spisereglement, hvori

tillige angives Spisetiderne. Straffanger af de nævnte tvende Slags maa ikke til sin Underholdning erholde andet end det reglementerede.

- b. Straffarrestfanger kan — forsaavidt det med Orden i Arresten og fornøden Sikkerhed kan bestaa — skaffe sig selv Kost; dog maa denne ikke overstige Grændserne for maadeholden Nydelse. I Tilfælde af Misbrug kan Tilladelsen til selv at sørge for sin Underholdning af Bestyreren fratages dem. Under samme Betingelser kan ogsaa Varetægtsfanger tillades at skaffe sig selv Kost, dog saaledes, at denne, saalænge det for Retsundersøgelsens eller Sikkerhedens Skyld findes nødvendigt, omhyggelig undersøges, forinden den indbringes til vedkommende Fange. Vil eller kan deslige Fanger ikke forskaffe sig selv Underholdning, erholder de samme Kost som Straffanger paa sædvanlig Fangekost.
- c. I Sygdomstilfælde kan Lægen foreskrive saadan Forandring i den almindelige Fangekost, som han finder uomgængelig fornøden.
- d. Til alle Fanger bør strax ved Ankomsten og forøvrigt hver Morgen og Aften indsættes friskt Drikkevand.
- e. Nydelsen af Brændevin eller dermed tilberedet Drik samt af anden berusende Drik er enhver Fange forbudt, medmindre det foreskrives af Lægen. Dog kan det med Bestyrerens Samtykke tilstedes Straffarrest- og Varetægtsfanger at nyde Øl og Vin, naar intet Misbrug deraf er at befrygte.
- f. Tobaksrøgning er forbudt alle Fanger. Ogsaa anden Brug af Tobak er forbudt Fanger, der har at udholde Fængsel paa Vand og Brød eller sædvanlig Fangekost.

§ 8.

- a. Fangerne skal i Fængslet benytte sine egne Klæder. Mangler imidlertid nogen Fange nødvendige Klædningsstykker, eller er hans Klæder formedelst Urenlighed eller Slid utjenlige, skal han forsynes med det fornødne. Ved hvert Fængsel skal derfor for det offentliges Regning have og vedligeholdes en passende Beholdning af Inventarieklæder til Brug for Fangerne under deres Ophold i Fængslet. De nærmere Bestemmelser om Antallet og Beskaffenheden af disse Inventarieklæder afgives af Justitsdepartementet.
- b. Kan de urenlige og slidte Klædningsstykker, som en Fange medbringer, renses og istandsættes, bør der drages Omsorg herfor, saaledes at de kan gjengives ham i brugbar Stand. Det skal paasees, at Fangernes Beklædning til enhver Tid er ordentlig og ren.
- c. Vask af Fangernes Klæder besørjes af Fængslet. Dog kan Fangerne selv sørge derfor, i hvilket Tilfælde nøiagtig Visitation bør foretages. Fangerne skal i Regelen en Gang om Ugen gives rent Linned og rene Strømper.
- d. Naar Hensyn til Sikkerheden kræver det, bør Fangernes Klæder fratages dem om Natten.

§ 9.

- a. Fangerummene skal til de Tider af Dagen, det er fornødent (ogsaa om Morgen), være passende oplyste.

- b. Strafarrestfanger og Varetægtsfanger skal det ikke være forment selv at skaffe sig bedre Belysning end den for Fængslet reglementerede, naar dette kan ske uden Fare for Ildssikkerheden og uden Forstyrrelse af den for Fængslet foreskrevne Orden. Hvorvidt det kan tillades disse Fanger at benytte Lys om Aftenen efter den fastsatte Slukningstid, bestemmes af Bestyreren, hvem det i det hele er overladt at træffe de nærmer Bestemmelser med Hensyn til Belysningen.

§ 10.

Fangerummene skal i den kolde Aarstid være tilstrækkelig opvarmede. De nærmere Bestemmelser om Opvarmningen afgives af Bestyreren.

§ 11.

- a. Det skal være Strafarrestfange og Varetægtsfange uforment at benytte egne Sengklæder, naar det kan ske uden Forstyrrelse af Fængselsordenen, og Sengklæderne er rene og ordentlige. Senge og Sengklæder skal jævnlig renses og udluftes. Rene Lagener bør gives, saa ofte det fornødiges.
- b. Udenfor Sygdomstilfælde skal det være Fange, der har at udholde Fængsel paa Vand og Brød eller sædvanlig Fangekost, forbudt at benytte sin Seng om Dagen til at ligge i. For enkelt saadan Fanges vedkommende kan dog under særlige Omstændigheder og navnlig i Betragtning af angjældendes Alder eller Svagelighed Afbøvelser fra denne Regel indrømmes af Vagtmesteren.
- c. Strafarrestfange og Varetægtsfange bør det i Regelen ikke være forment at benytte Sengen til Hvile ogsaa om Dagen.

§ 12.

Fangerne skal, naar intet derfor er til Hinder, staa op senest Kl. 7 om Morgenen og gaa tilsengs Kl. 9 om Aftenen i Sommermaanederne og Kl. 8 i Vintermaanederne. Dog kan Strafarrestfanger og Varetægtsfanger af Bestyreren tillades at staa senere op og at gaa senere tilsengs, forsaavidt den fornødne Ro i Fængslet ikke derved forstyrres.

§ 13.

- a. Fangen skal hver Morgen vaske Hænder og Ansigt, rede sit Haar samt paaklæde sig anstændig. Han forsynes med den fornødne Sæbe. Rent Haandklæde skal gives hver ny indkommen Fange og skiftes saa ofte det er fornødent.
- b. Forsaavidt Fangen skal opholde sig i Fængslet i længere Tid, bør derhos sørges for, at hans Haar og Skjæg klippes saa ofte det fornødiges, og at han erholder Bad eller i ethvert Fald vasker sit Legeme.

§ 14.

- a. Det skal strengt paasees, at der i Fangerummene og ellers overalt i Fængslet er rent og ordentligt, Fangerne skal hver Morgen strax rede sin Seng eller sammenrulle sin Køje, rengjøre det Fangerum, hvori de hensidder, samt renses og ordne Inventariet i samme. Ligeledes har de at vaske Fangerummet til de Tider, som det paalægges dem.

- b. Latrinpotterne tømmes hver Morgen og hver Aften, før det bliver mørkt, og renses forsvarligt. Dette Arbeide udføres af Slutteren, hvor saadan er ansat, og ellers af vedkommende Fange under behørig Bevogtning.
- c. Sengen eller Køien skal, naar det ikke er tilladt Fangen at benytte den om Dagen, strax om Morgenens tillaases eller paa anden Maade gjøres utilgjængelig.
- d. Til Renholdelse af Korridor og Trapper, Kjælder, Loft eller noget andet Rum inden Fængselsbygningen, hvori ikke hensidder Fange, kan — under behørigt Opsyn — benyttes Varetægtsfange, som ansees ufarlig og dertil er villig.
- e. Al Rengjørelse inden Fængslet maa stedse udføres under personligt Tilsyn af Fængselsbetjeningen.
- f. Strafarrestfange saavel som Varetægtsfange kan, hvis Omstændighederne tillader det, fritages for de i Litr. a. og b nævnte Arbeider.

§ 15.

Der skal drages Omsorg for, at der i Fangerummene er behørig Luftvexel, og at Rummene udluftes saa ofte, som Omstændighederne fordrer og tillader det.

§ 16.

I Fængslet skal altid herske Orden og Rolighed. Samkvem eller Meddelelse mellem Fanger, der ikke sidder i samme Rum, maa ikke finde Sted. Telegrafisk Meddelelse mellem Fanger ved Bankning i Væg eller lignende bør søges hindret.

§ 17.

- a. Fangerne skal daglig jevnlig tilsees af Vagtmester eller Slutter. Benyttelse af Ringeapparatet bør ikke være tilladt uden under paakommende Sygdomstilfælde eller andre paatrængende Omstændigheder.
- b. Enhver Fange skal have Adgang til at henvende sig til Bestyreren og Tilsynsmændene, naar disse er tilstede i Fængslet.

§ 18.

- a. Fangerne har punktlig at rette sig efter den for Fængslet foreskrevne Orden samt de givne Regler og Forskrifter. De skal vise Ærbødighed og ubetinget Lydighed mod Fængslets Betjente og Foresatte. De skal opføre sig høflig og anstændig saavel mod alle ved Fængslet virkende Funktionærer som mod de Personer, hvem det maatte tilstedes at indfinde sig hos dem, ligesom ogsaa mod Medfange, om de maatte bringes sammen med saadan.
- b. De skal behandle Fængslets Inventarium og ellers alt, hvad der leveres dem ihænde eller til Benyttelse, med behørig Forsigtighed og Omhu. De maa ikke skrive, male eller kradse paa Vægge og Døre eller paa nogensomhelst anden Maade tilsmudse Fængslet.
- c. De maa ikke søge at sætte sig i nogen Slags Forbindelse med Fange, der hensidder i andet Rum, eller med nogen i Fængselsgaardene eller

udenfor Fængslet. Heller ikke maa de forstyrre den Orden og Rolighed, som bør finde Sted i Fængslet.

§ 19.

Enhver Fange skal, naar hans Helbredstilstand tillader det, daglig gives mindst $\frac{1}{2}$ Times Bevægelse i fri Luft i Fangegaarden. Forinden nogen Fange føres ud af Fangerummet, skal det nøie eftersees, at samtlige Udgangsdøre og Yderporte for Fængslet og Fangegaarden er behørig stængte, at alt er i Orden i denne, og at intet dersteds er henlagt eller henkastet af uvedkommende. De nærmere Regler, som maatte fornødiges med Hensyn til Fangernes Bevægelse, gives af Bestyreren.

III. Om Fangernes Sysselsættelse og Undervisning, samt om Sjølepleien i Fængslet og om Sygebehandling.

§ 20.

- a. Straffanger under 15 Aar bør sysselsættes paa en for deres Alder og Kræfter passende Maade (jfr. Straffelovens Kap. 2 § 38). Forøvrigt bør der, saavidt det med Orden og Sikkerhed i Fængslet kan bestaa, og Omstændighederne tillader det, sørges for, at alle Fanger gives Anledning til, om de ønske det, at beskjæftige sig med passende Arbeider. Straffanger maa dog ikke, uden under særegne Omstændigheder, tilstedes Beskjæftigelse udenfor Celle. De nærmere Bestemmelser med Hensyn til Fangernes Beskjæftigelse med Arbeide og Tilsynet dermed bliver at afgive af Bestyreren i Forening med Tilsynsmændene med Overøvrighedens Approbation.
- b. Hvad en Fange kan fortjene ved Arbeide for andre eller — i Tilfælde af at han beskjæftiges for Fængslets Regning — hvad der efter § 7 i Lov om Fængselsvæsenet af 13de Oktober 1857 maatte af Bestyrelsen tilstaaes ham i Arbeidsløn, kan han disponere over enten til at forskaffe sig Ting, som det i Fængslet er tilladt ham at have, eller paa anden Maade. Disponeres ikke Pengene strax, har Vagtmesteren at forvalte og opbevare dem til Fangens Udgang af Fængslet, (jfr. § 28).

§ 21.

- a. Straffanger under 15 Aar skal, forsaavidt Omstændighederne maatte tilstede det, gives Skoleundervisning (jfr. Straffelovens Kap. 2 § 38). Ogsaa andre Fanger, der paa Grund af sin Alder, forsømte Opdragelse, Vankundighed og deslige maatte skjønnes at tiltrænge det, bør, naar de skal hense i Fængslet i nogen Tid, og Omstændighederne iøvrigt maatte tillade det, gives lignende Undervisning. Undtagne herfra er dog under enhver Omstændighed Fanger, der kun skal holdes fængslede i en Tid af indtil 5 Dage.
- b. Undervisningen bliver at meddele af en af vedkommende Præst og Bestyrer med Overøvrighedens Approbation antagen Lærer eller Lærerinde mod

saadan Godtgjørelse pr. Time, som Overøvrigheden finder passende. Undervisningen skal i Regelen gives Fangerne enkeltvis. De nærmere almindelige Forskrifter om Undervisningen gives af vedkommende Præst efter Samraad med Bestyreren.

- c. Læreren skal i en særskilt Protokol gjøre Anførsel om, hvilke Fanger der har erholdt Undervisning, hvori denne har bestaaet, og naar den er foregaaet, saavel som om vedkommende Fanges Alder, Udvikling og Opførsel m. v. Ved Udgangen af hvert Aar skal Læreren afgive en kortfattet Aarsberetning til Præsten om den stedfundne Undervisning, hvilken Beretning med Præstens mulige Bemærkninger tilstilles Bestyreren til videre Fremsendelse.

§ 22.

- a. Naar i Fængslet indsættes Fange, som skal forblive der længere end 5 Dage, skal Vagtmesteren snarest muligt gjøre Indberetning derom til den Præst, der i Embeds Medfør har at tilse Fængslet. Præstens Forhandlinger med Fangen maa, forsaavidt ikke særlige Omstændigheder er tilstede, ikke overværes af anden Fange.
- b. Om Afholdelse af Gudstjeneste eller Bøn for Fangerne gives med Overøvrighedens Approbation Bestemmelser af Præst og Bestyrer under særligt Hensyn til Fængselslovens Forskrifter om Fangers Afsondring.
- c. Ønsker nogen Fange at faa Præsten i Tale til anden Tid end under dennes Besøg i Fængslet, er det Vagtmesterens Pligt snarest muligt at underrette Præsten derom.

§ 23.

- a. Opstaar der Mistanke om, at Fangen er befængt med smitsom Sygdom, har Vagtmesteren uden Ophold at foranstalte ham undersøgt af vedkommende Læge samt at underrette Bestyreren derom. Skulde nogen Fange under Opholdet i Fængslet komme til Skade eller blive syg, paaligger det Vagtmesteren strax at tilkalde Lægen og derom at gjøre Anmeldelse for Bestyreren. Det samme har han ogsaa at iagttage, om der maatte opstaa Frygt for, at Straf af Fængsel paa Vand og Brød eller Ensomheden i Celle skulde medføre Fare eller Skade for Fangens Helbred.
- b. I Sygdomstilfælde bliver Fangerne at behandle efter Lægens Anordning under Iagttagelse forøvrigt, saavidt muligt, af de i nærværende Reglement givne Forskrifter. Fornødiges Afvigelser fra disse, gives derom strax Underretning til Bestyreren. Tiltrænger Kvindefange i Sygdomstilfælde Bistand, bliver saadan at yde af en dertil for Tilfældet antagen paalidelig Vogterske. Er Sygdommen af den Beskaffenhed, at Lægen finder, at Fangen ikke kan eller bør behandles i Fængslet, indlægges Fangen paa et Sygehus, og Indberetning herom afgives til Overøvrigheden.

**IV. Om Besøg hos Fangerne samt om Fangernes
Brevvexling og Læsning.**

§ 24.

- a. Adgang til Fangerne har alle, der paa Embeds- eller Bestillings Vegne har Forretninger i Fængslet, i den Udstrækning, som disse medfører.
- b. Med Hensyn til Besøg hos Fangerne af andre bliver at iagttage følgende:
1. Straffarrestfange skal det være tilladt at modtage Besøg i Fangeværelset til den Tid af Dagen, som af Bestyreren nærmere bestemmes; dog maa ikke Ro og Orden i Fængslet derved forstyrres. I Tilfælde af Misbrug kan Bestyreren indskrænke eller nægte Tilladelse dertil.
 2. Fange, der har at udholde Fængsel paa sædvanlig Fangekost eller paa Vand og Brød, kan af Bestyreren tillades at modtage et Besøg hver 14de Dag — og under særegne Omstændigheder eller i vigtige Anliggender endog oftere — i Overvær af Vagtmester eller Slutter.
 3. Saalænge den mod en Varetægtsfange rettede Undersøgelse ei er tilendebragt, maa han ikke tillades at modtage Besøg af andre end sin Forsvarer, medmindre det udtrykkelig tilstedes af Forhørsadministrator eller Dommer, i hvilket Tilfælde Sammenkomsten maa overværes af Vagtmester eller Slutter. Under særegne Omstændigheder, og naar intet Misbrug er at befrygte, kan Bestyreren dog tillade, at Besøget finder Sted uden Vidne. Forøvrigt bør det ikke være forment Varetægtsfange at modtage Besøg til den Tid af Dagen, som af Bestyreren nærmere bestemmes, under Forudsætning af, at Ro og Orden i Fængslet ikke derved forstyrres. Hvorvidt saadanne Besøg kan finde Sted uden Vidner, afgjøres af Bestyreren.
 4. De nærmere Regler for Besøg hos Fangerne, som maatte udkræves, gives af Bestyreren.

§ 25.

- a. Fangerne bør i Almindelighed ikke nægtes at være i Besiddelse af Skrivematerialier, naar det ikke af Hensyn til Sikkerheden ansees utilraadeligt.
- b. Straffarrestfange bør ikke nægtes at afsende og modtage Breve. Er der grundet Anledning til Frygt for, at Misligheder i denne Henseende vil finde Sted, kan Bestyreren dog kræve at gjenuemse Brevene, før de afsendes eller udleveres til Fangen.
- c. Hvorvidt Fange, der har at udholde Fængsel paa sædvanlig Fangekost eller paa Vand og Brød, kan tilstedes at afsende Brev eller andet skriftligt, bestemmes af Bestyreren, efterat han har gennemlæst det skrevne. Brev, der ankommer til denne Slags Fanger, leveres til Bestyreren, som, hvis Fangen ønsker at modtage det, læser det og derefter bestemmer, hvorvidt det bør udleveres til Fangen.
- d. Saalænge den mod en Varetægtsfange rettede Undersøgelse ei er tilendebragt, maa intet Brev eller andet skriftligt afgaa fra ham eller udleveres

- til ham, førend Bestyrer samt Forhørsadministrator eller Dommer har læst det og erklæret ikke at have noget mod Afsendelsen eller Udleverelsen at erindre. Ellers bør det ikke nægtes Varetægtsfange at afsende eller modtage Brev, medmindre der er grundet Anledning til Frygt for, at Misligheder i denne Henseende vil finde Sted, i hvilket Tilfælde Bestyreren kan forlange at gennemse Brevene, og derefter bestemme, hvorvidt de bør afsendes eller udleveres til Fangen.
- e. Hvis det for enkelt Fanges vedkommende findes tilstrækkeligt, kan Bestyreren overlade til Vagtmesteren at træffe Bestemmelser med Hensyn til Fangens Korrespondance.
 - f. Breve, som det ikke tillades at aflevere til Fangerne, eller som disse ikke ønsker aabnede af Bestyreren (Forhørsadministrator eller Dommer), opbevares og leveres dem ved Løsladelsen.
 - g. De nærmere Regler for Fangernes Brevvexling, som maatte udkræves, gives af Bestyreren.

§ 26.

- a. Det er Strafarrestfange og Varetægtsfange tilladt at skaffe sig og at være i Besiddelse af de Bøger, Tidsskrifter og Aviser, som han maatte ønske, forsaavidt Misbrug eller utilladt Kommunikation ikke derved adstedkommes.
- b. Fanger, der har at udholde Fængsel paa Vand og Brød eller paa sædvanlig Fangekost, maa foruden de Bøger, der skal findes i ethvert Fangerum, ikke være i Besiddelse af andre Bøger end dem, som de maatte faa udlaant af Fængslet Bogsamling, eller som Bestyreren, Præsten eller Læreren tillader dem at have. Aviser maa ikke gives saadanne Fanger ihænde.

V. Om Refselsø m. v.

§ 27.

- a. Refselse overensstemmende med Fængselslovens § 6 maa alene ilægges af Bestyreren, og kun naar en Irettesættelse ikke ansees tilstrækkelig.
- b. Almindelig Hustugt og — i Tilfælde — Fangens Belæggelse med Jern eller andet Tvangsredskab kan foruden af Bestyreren ogsaa anvendes af Vagtmester eller den i hans Fravær befallende Fængselsbetjent, men af disse kun som Middel til at skaffe sig øieblikkelig Lydighed, naar dette er nødvendigt, eller af Sikkerhedshensyn, og saavidt muligt i Vidners Overvær, samt ikke i større Udstrækning end fornødent for Øiemedet.
- c. Opstaar der Tvivl om, hvorvidt Fangen efter sin Helbredsforfatning taaler Refselse eller Hustugt, maa den ikke anvendes, medmindre Lægen erklærer, at det kan ske.
- d. Om enhver betydeligere Uorden og ethvert betydeligere Brud paa Fæng-

selsdisciplinen saavel som Anvendelse af Jern eller Tvangsredskab gjøres strax Anmeldelse til Bestyreren.

VI. Om Fangernes Løsladelse m v.

§ 28.

- a. Naar en Fange har udstaaet sin Straf, bliver han uopholdelig at løslade. Dog bør Fange, hvis Løsladelse skal foregaa om Aftenen, ikke nægtes at forblive i Fængslet Natten over. Om Løsladelsen bliver strax at gjøre Indførsel i vedkommende Protokol, ligesom Dommen eller Afsoningsresolutionen, med Paategning om Fuldbyrdselen og Tiden, hvori denne er foregaaet, tilligemed Akter eller andre Dokumenter bliver at tilstille rette vedkommende. Ligeledes bliver med Hensyn til Varetægtsfange, som enten skal løslades af Fængslet, eller hensættes til Udholdelse af Fængselsstraf eller afsendes til et andet Fængsel eller en Strafarbeidsanstalt, strax at iværksætte det fornødne og derom at gjøre Indførsel i vedkommende Protokol.
- b. Skal Varetægtsfange overføres til Udholdelse af Straffængsel i samme Fængsel, bør — saavidt ikke særegne Omstændigheder er til Hinder derfor — Fangen efter behørig Visitation og under Iagttagelse af de for Straffanger gjældende Regler hensættes i et andet Fangerum end det, hvori han har hensiddet som Varetægtsfange.
- c. Ved Udgangen af Fængslet bliver Fangen at gjengive de for ham opbevarede Penge, Effekter, Breve m. v., hvorfor han har at meddele Kvittering i vedkommende Protokol. Skal han afsendes til et andet Fængsel eller til en Strafarbeidsanstalt, maa dog ikke hans Penge og Effekter leveres ham, hvorimod de efter at være noterede paa Transportordren medsendes Fangeføreren for at afleveres til rette vedkommende, forsaa vidt ikke Fangen i et paalideligt Vidnes Overvær har overdraget til Vagtmesteren at disponere over dem paa anden Maade.
- d. Mangler Straf- eller Varetægtsfange, naar han skal forlade Fængslet, fornødne Klædningsstykker, kan han i Trangstilfælde af Vagtmesteren for det offentlige Regning forsynes med saadanne af tarveligt og billigt Slags, helst indkjøbte brugte. De nærmere Bestemmelser herom til Overholdelse af behørig Økonomi gives af Bestyreren. Ligeledes kan i Trangstilfælde Fange, der ved Løsladelsen befinder sig i en hjælpeløs Forfatning, efter Bestyrerens nærmere Bestemmelse af det offentlige tilstaaes en efter angjældeedes Trang og Helbredstilstand samt Aarstidens Beskafenhed, Reisens Længde og Omstændighederne forøvrigt afpasset Understøttelse til Hjemreisen. Saadan Understøttelse, der i Regelen ikke maa overstige 2 Øre pr. Kilometer, eller ved Befordring med Dampskib eller Jernbane (foruden det fornødne til Kosthold) hvad Billetten koster paa

billigste Plads, maa dog kun undtagelsesvis tilstaaes Personer, der hører hjemme i de Fængslet nærmest liggende Fattigdistrikter, og ikke Personer, der er hjemstavnsberettigede i det Fattigdistrikt, hvori Fængslet er beliggende; jfr. Cirkulære af 31te August 1868.

- e. Forøvrigt bør Bestyreren, naar det kan forudses, at Fanger paa Grund af Sygelighed, Hjælpeløshed og deslige efter Løsladelsen tiltrænger Understøttelse, besørge vedkommende Fattigvæsen betimelig underrettet om det saaledes forudseelige Krav paa Understøttelse og om, at det derfor maa være beredt paa at tage sig af de løsladte. Endelig bør, saafremt der er eller maatte blive oprettet noget Fængselselskab til at tage sig af løsladte Fanger, Fængslets vedkommende anbefale saadanne løsladte, som maatte antages at egne sig dertil, til Fængselselskabet Forsorg.
- f. Om enhver Fanges Løsladelse skal der strax ske Anmeldelse til Bestyreren, forsaavidt denne ikke erholder Underretning derom ved Oversendelsen af vedkommende Domsakt eller Afsoningsresolution m. v.

§ 29.

Gjældsarrestanter kan indsættes i de Fængsler, hvori der er indrettet særskilte Rum for dem. De tilstaaes i Fængslet al den Frihed, som kan forenes med Arrestationens Øiemed — deres Tilstedeværelse —, og som kan bestaa med Orden og Ro i Fængslet. Om Indsættelsen gives snarest muligt Meddelelse til Bestyreren, der har at give de nærmere Forskrifter om Behandlingen.

VII. Almindelige Bestemmelser.

§ 30.

Skulde nogen Fange tro sig forurettet og derom vil føre Klage, eller maatte han have noget Andragende at gjøre, bliver Bestyreren at underrette derom. Er Klagen eller Andragendet rettet til Overøvrigheden, bliver det af Bestyreren at fremsende med fornøden Erklæring. Ønsker nogen Varetægtsfange at faa Forhørsadministrator eller Dommeren eller sin Forsvarer i Tale, bør der sørges for, at vedkommende underrettes herom.

§ 31.

Dør en Fange i Fængslet, paaligger det Vagtmesteren, saafremt den afdødes Slægtninge ikke kan eller vil besørge Begravelsen, efter Bestyrerens nærmere Bestemmelse at foranstalte det fornødne til den afdødes Begravelse.

§ 32.

Alle Døre i Fængslet saavel som i Forbindelsesgangen og i Fangegaarden maa stadig holdes aflaaede. Nøglerne maa ikke have staaende i Dørene, men skal holdes i sikker Forvaring af Vagtmester eller Slutten. I tomme Celler kan Madlugen holdes aaben, hvis det for Cellens Udluftning ansees ønskeligt.

§ 33.

I hvert Fangerum skal stedse til Efterretning for Fangerne findes ophængt paa Væggen et paa Pap opklæbet trykt Exemplar af:

1. et af Justitsdepartementet udfærdiget Uddrag af nærværende Reglement, og
2. det af Overøvrigheden for Fængslet fastsatte Spisereglement.

§ 34.

Ved hvert Fængsel skal være følgende af Overøvrigheden autoriserede Protokoller:

1. Protokol over Straffanger (derunder indbefattet Personer, paa hvem idømt Risstraf fuldbyrdes),
2. Do. over Varetægtsfanger (derunder indbefattet Transportfanger og Gjældsarrestanter),
3. Do. over Refselsler, tildelte Fangerne (jfr. Fængselslovens § 6),
4. Forhandlingsprotokol for Bestyrelsen,
5. Protokol for Læreren,
6. Inventarieprotokol.

Hvilke Protokoller, Bøger og Lister der forøvrigt skal have ved Fængslet, bestemmes af Overøvrigheden.

De under No. 1, 2 og 6 nævnte Protokoller skal føres efter Schema, anordnet af Justitsdepartementet.

§ 35.

Ligeledes skal ved hvert Fængsel forefindes et Exemplar af Fængselsloven og af Straffeloven samt nogle Aftryk af Kongelig Resolution af 29de Oktober 1859 og af nærværende Reglement. Af saadanne Aftryk skal derhos alle Fængslets vedkommende til enhver Tid være i Besiddelse.

§ 36.

Adgang til at bese Fængslet bør kun tilstedes Personer, der skjønnes at have en særlig Interesse af at blive bekendt med Fængslets Forhold. Vedkommende bør derhos i Tilfælde ledsages af Bestyreren eller Vagtmesteren.

§ 37.

Kan Bestyrerens Bestemmelse i Tilfælde, hvor den efter nærværende Reglement skal indhentes, ikke uden for lang Opsættelse erholdes, og kan ei heller betimelig Bestemmelse faaes af nogen Tilsynsmand paa Bestyrerens Vegne (jfr. Bestemmelserne ang. de Bestyrelserne for Rigets Distriktsfængsler paahvilende Pligter, § 9), har Vagtmesteren at træffe foreløbig Bestemmelse i Sagen og derom strax at gjøre Indberetning til Bestyreren.

Mindre væsentlige Forandringer i og Tillæg til dette Reglement, hvilke Erfaring maatte vise at være fornødne eller hensigtsmæssige, kan af Justitsdepartementet bestemmes.

Rundskrivelse

fra Expeditionschefen for Strafanstalt- og Fængselsvæsenet
til samtlige Overøvrigheder
af 3die Mai 1887.

Som bekjendt er det en i alle Fængsler, hvor der er Varmeapparater i Kjælderen, stærkt følt Ulempe, at Fangerne i de Celler, der er fælles om et Apparats Benyttelse, med stor Lethed kan samtale med hinanden gjennem Varmekanalerne, der ligefrem tjener til Talerør mellem Cellerne. Det har derfor været et af Fængslernes vedkommende ofte udtalt Ønske, at der kunde findes noget Middel til paa en hensigtsmæssig Maade at raade Bod paa denne Ulempe.

For nogen Tid siden har man i Bergens Distriktsfængsel fundet en Udvei, hvorved man uden Skade for Cellernes Opvarmning og Ventilation paa en simpel og grei Maade hindrer — eller i alle Fald i høi Grad vanskeliggjør — Kommunikation mellem Fangerne.

Man har nemlig foran Varmluftkanalens Aabning paa Cellevæggen anbragt en liden, oventil aaben, Trækasse, hvis øverste Kant er nogle Tommer under Loftet, saaledes at den varme Luft uhindret kan udbrede sig i Cellerne, medens Fangen ikke — selv om han skulde have noget at staa paa — kan komme i direkte Forbindelse med Kanalen, og saaledes heller ikke kan tale gjennem denne, i alle Fald ikke uden at raabe saa høit, at man let bliver opmærksom derpaa.

I Bergens Distriktsfængsel er man, ifølge Meddelelser, som jeg har faaet derfra, vel fornøiet med Indretningen, der forklares at svare til Hensigten, uden at afstedkomme nogen Ulempe. En Afskrift af en Erklæring om Sagen fra Vagtmesteren ved Bergens Distriktsfængsel følger hermed som Bilag*).

*) Erklæringen er saalydende: De i herværende Fængsels Celler anbragte Kasser til Forebyggelse af Samtale mellem Fangerne gjennem Varmeledningerne bestaar af 3 Bretter, omtrent 60 Cm. lange, det ene 31 og de 2 andre hver 26 Cm. brede, af almindelig tykke Bord.

I den Ende, som vender nedad, er Bund, men med en Del deraf løs, for med Lethed at kunne tages ud, naar det fornødiges at borttage den i Kassen

I sin Beretning om Bergens Distriktsfængsel for 1886 udtaler Bestyreren om denne Forføining, at den „har vist sig meget hensigtsmæssig“, og Fængslets Læge har i sin Indberetning om Sundhedstilstanden i Fængslet i samme Aar oplyst, at Forføiningen ogsaa er gavnlig i sanitær Henseende; han siger nemlig:

„Sundhedstilstanden har forøvrigt været særdeles god inden Fængslet. De store Mangler og Ulemper ved det brugelige Opvarmningssystem har været noget mindre i 1886, grundet paa Anbringelsen af Trækasser for Varmeventilerne, som nu for en Del opfanger Kulstøvet“.

Jeg skal i Forbindelse med foranstaaende oplyse, at i en i sin Tid til Justitsdepartementet afgiven Betænkning om Opvarmning af Distriktsfængsler har Arkitekt H. Schirmer sen. anbefalet en lignende Foranstaltning som den, der efter det anførte nu er praktisk prøvet og godkendt i Bergens Distriktsfængsel. Han udtaler nemlig bl. A. følgende:

„For at formindske Kommunikationsevnen og for at forhindre Fangen i at lægge Munden til Varmluftkanalens Udstrømningsventil, tillader jeg mig at foreslaa, at Varmluftkanalen i Cellen føres noget høiere op mod Loftet end nu er Tilfældet, saaledes at Underkanten af Ventilen, hvorigjennem Luften strømmer ind i Cellen, kommer til at staa omtrent i 12 Tommers Frastand fra Celleloftet. Udenpaa Ventilen anbringes en tragtformig Jernkasse, der rækker fra Underkanten af Ventilen mod Loftet med 2 Tommers Afstand derfra, saaledes at den varme Luft fra Varmekanalens strømmer ind i Cellen mellem Kassen og Loftet. En Hvisken fra Celle til Celle er derved vanskeliggjort, thi Munden kan ikke bringes tæt til Ventilen, og hørøstet Tale, der kan høres fra Celle til Celle, fornemmes ogsaa i Korridoren. Den bag Jernkassen anbragte Varmluftventil regulerer Fangen ved dertil anbragt Skaade nedenfor Jernkassen“.

samlede Sod eller Kulstøv. Det løse Stykke er en Dragspon, som fæstes med en Skrue. Oventil er Kasserne aabne med Undtagelse af to smale Bordstrimler, som fornødiges til Sammenføining.

Kasserne er afpassede efter Behovet til Lugernes Aabning og Lukning, fæstede med en Jernstift paa hver Side og en under, hvortil de er fastskruede, og anbragte saa høit, at der kun er Anledning til ved Opstigning i Trøe (o: Trappe eller Forhøining) at komme til at aabne og lukke Lugen for Varmeledningen.

Nogen Ulempe har der ikke vist sig. Cellerne har været lige saa varme efter Opsættelsen af Kasserne som før. Samtale mellem Fangerne har, efter at de fleste Celler er forsynede med Kasser, ikke været hørt gjennem Varmeledningen.

Kasser af Blik har man ikke troet at være saa gavnlige som af Trøe for Lydbringelses Skyld, og ogsaa af Hensyn til andre Ulemper, som man befrygtede ved saadanne.

Kasserne er arbejdede af Fanger, og koster selve Kassen Kr. 1.40. Smedearbejdet, som er udført af fri Mand, og Opsættelsen koster pr. Stk. Kr. 1.50, — altsaa tilsammen Kr. 2.90 pr. Stk.

Ved dette Forslag er altsaa at mærke, at man i Bergens Distriktsfængsel har anseet Kasser af Træ for at være heldigere, hvad jeg ogsaa af flere Grunde maa antage at være Tilfælde.

Da en Forføining som den her omhandlede efter det af Vagtmesteren ved Bergens Distriktsfængsel oplyste er meget billig, og da det er særdeles ønskeligt, at der gjøres alt muligt for at hindre den nu saa hyppig stedfindende Kommunikation mellem Celfanger, har jeg troet at burde gjøre Hr. Amtmanden bekjendt med foranstaaende, idet jeg tillader mig ærbødigst at henvende, at der i de Fængsler, hvor Cellerne opvarmes ved Hjælp af Varmeledningskanaler, bliver anbragt Kasser som de ovenfor beskrevne foran Kanalerens Udmunding i Cellerne.

Til mulig Afbenyttelse tillader jeg mig at vedlægge en Del Aftryk af nærværende Skrivelse med Bilag.

(Bilag 6.)

Rundskrivelse

fra Kirkedepartementet til Rigets Biskoper om den geistlige Omsorg
ved Distriktsfængslerne

dateret 29de Oktober 1881.

Foranlediget ved en Henvendelse fra Justitsdepartementet angaaende den formentlig utilstrækkelige geistlige Omsorg, som i Almindelighed ydes de i Landets Distriktsfængsler hensiddende Fanger, anmodede man i Cirkulære til Rigets Biskoper af 29de April 1878 om disses Udtalelser i Sagens Anledning.

De Oplysninger, som man senere fra Biskoperne har modtaget om Maa-den, hvorpaa vedkommende Præster udfører sin Sjælesørgergjerning i Distriktsfængslerne, har vistnok givet Indtrykket af, at denne Gjerning i Almindelighed ikke forsømmes. Men da der dog enkeltvis synes at mangle den ønskelige Nidkærhed i Udøvelsen af det geistlige Tilsyn med Fangerne, hvilket antagelig alene hidrører fra vedkommende Præsters Ubekjendtskab med de Forpligtelser, som efter Lovgivningen og i Embeds Medfør paaligger dem i denne Henseende, maa man med Justitsdepartementet anse det gavnligt, at det bliver indskærpet de Præster, inden hvis Distrikter der findes Fængsler, at det er deres Kaldspligt at yde Fangerne geistlig Omsorg. Man tvivler ikke paa, at Præsterne, naar de bliver gjort bekendte hermed, baade vil erkjende Nødvendigheden af, at Fangerne erholder fornøden Sjælepleie, og med Iver og Nidkærhed bestræbe sig for at yde dem denne i fuldt Maal.

Justitsdepartementet, som — i Betragtning af Sagens store Betydning for Samfundet i Almindelighed saavel som for Fangerne i Særdeleshed -- har henledet dette Departements Opmærksomhed herpaa, har tillige bemærket, at der, da de ifølge Lov af 13de Oktober 1857 med store Opofrelser fra Kommunernes og Statens Side tilveiebragte nye Fængsler er saaledes indrettede, at Fangerne er afsondrede fra hverandre og udelukkede fra alt skadeligt Samkvem med Medfanger, netop maa kunne være Haab om, at den kristelige Formaaing og Trøst, som under disse Omstændigheder ydes Fangerne, vil

kunne indvirke heldbringende paa dem og bære gode Frugter. Og af end større Betydning er efter dets Formening det geistlige Tilsyn ved Fængslerne nu blevet paa Grund af Bestemmelserne i den reviderede Kriminallovs Kap. 2 § 38, saasom efter disse antagelig langt flere unge Personer under 15 Aar end tidligere vil komme, til at hensidde i Fængslerne i længere Tid, og der efter nævnte Bestemmelser skal sørges for, at disse Fanger, forsaavidt Omstændighederne maatte tillade det, gives Undervisning under deres Hensidde i Fængslerne. Justitsdepartementet har i Cirkulære til Amtmændene af 30 Juli 1877 meddelt Samtykke til, at der saavel i de i nævnte Lovbestemmelse omhandlede Tilfælde som ellers, hvor det paa Grund af en Fanges Alder, forsømte Opdragelse, Varigheden af Fængselstiden og deslige maatte ansees ønskeligt at skaffe Fangen yderligere Undervisning end den, vedkommende Præst under sine Besøg i Fængslet kan give, af Distriktsfængslernes Bestyrere i Forening med Præsten træffes Forføining til, at saadan Undervisning ydes Fangerne af dertil antagen Lærer. Nævnte Departement har herved troet at kunne forudsætte og paaregne, at vedkommende Præst vil have at undersøge og afgjøre, hvilke Fanger skal have Undervisning, at give Læreren nærmere Forholdsregler om dennes Beskaffenhed samt i det Hele at lede og kontrollere Undervisningen.

Idet man anmoder Hr. Biskopen om at gjøre de af Stiftets Præster, inden hvis Distrikter der findes Fængsler, bekjendte med Foranstaaende, skal Departementet tilføje nogle Bemærkninger om, hvor ofte Distriktsfængslerne antages i Regelen at burde besøges af vedkommende Præst. Det maa imidlertid erindres, at det ikke er Meningen herved at give Forskrifter, som ufravigelig skal iagttages ved samtlige Fængsler, da Forholdene paa de forskellige Steder (saasom Fangernes Antal, Fængslets Afstand fra Præstens Bolig, Mængden af andre geistlige Forretninger m V.) selvfølgelig maa kunne begrunde Afvigelser i de enkelte Tilfælde.

Foreløbig bemærkes, at Præsten vil saavidt muligt strax faa Underretning fra Fængslets Vagtmester om Indsættelse af enhver Fange, som skal forblive i Fængslet længere Tid end 5 Døgn.

I Landdistrikterne bør Præsten besøge Fængslet saa snart det lader sig gjøre, efterat han har modtaget Meddelelse om en Fanges Indsættelse, og fortsætte med sine Besøg saa ofte Fangens Sindstilstand og øvrige Forhold synes ham at gjøre det fornødent, og Præstens andre Forretninger tillader ham det, saavidt muligt dog ikke sjeldnere end en Gang ugentlig, saalænge Fængselstiden varer. Det er en Selvfølge, at forsaavidt der samtidig hensidder flere Fanger i Fængslet, bør Præsten indrette sine Besøg saaledes, at han ved samme Leilighed tilser alle Fangerne. For disse Reiser til Fængslet vil Præsterne, naar de til Justitsdepartementet indsender Regninger, erholde Skyldgørelse efter Lov af 3 Juni 1874; men der er efter samme Lovs § 25 A No. 3 ikke Adgang til at udbetale dem nogen Diætgodtgørelse.

De Distriktsfængsler, der er beliggende i Byer, hvor vedkommende

Præst selv er bosat, bør han — uden at afvente speciel Underretning fra Vagtmesteren om Fangers Indsættelse — i Regelen besøge en à to Gange ugentlig, undtagen hvor Fængslet pleier i længere Tid at staa tomt, i hvilket Tilfælde Vagtmesterens Meddelelse kan oppebies.

Med Hensyn til den i Justitsdepartementets Cirkulære af 30 Juli 1877 omhandlede Undervisning i Fængslerne vil vedkommende Præst have at træffe den nærmere Anordning i de specielle Tilfælde samt overhovedet at lede og kontrollere Undervisningen, saaledes som af Justitsdepartementet forudsat.

Samtidig med at den i nysnævnte Cirkulære foreskrevne Beretning fra vedkommende Præst og Bestyrer ved Distriktsfængslet om den i Aarets Løb meddelte Undervisning i Fængslet indsendes gennem Amtmanden, bør Præsten gennem sine geistlige Foresatte afgive en ganske kortfattet Beretning til Justitsdepartementet om den geistlige Virksomhed, han i Aarets Løb har øvet i Fængslet. Endelig bør han paase, at der i Fængslets Journal indføres Notits om hvert af hans Fængselsbesøg tilligemed navnlig Opgave over de Fanger, han hver Gang tilser.

Naar der i det Præstegjeld, inden hvis Grændser et Distriktsfængsel er beliggende, er ansat flere Præster, ansees det hensigtsmæssigst, at det geistlige Tilsyn med Fængslet efter Hr. Biskopens nærmere Bestemmelse enten fortrinnsvis overdrages den ene af Præsterne — og da vel helst den, der bor nærmest Fængslet, — eller fordeles mellem dem efter Overenskomst.

Fortsættelse. (Suite.)

- No. 36. Norges kommunale Finantser 1881, 1882 og 1883. (Finances des communes.)
- 37. Skolestatistik 1882. (Statistique de l'instruction publique.)
- 38. Den norske Statskasses Finantser 1878—1885. (Finances de l'État.)
- 39. Kriminalstatistiske Tabeller 1884. (Statistique de la justice criminelle.)
- 40. Norges Bergværksdrift 1883—1885. (Statistique des mines et usines.)
- 41. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1886. I—III. (Rapports consulaires.)
- 42. Straffearbejdsanstalter 1885/86. (Rapport sur les établissements pénitentiaires.)
- 43. Norges Handel 1886. (Tableaux du commerce.)
- 44. Rekruteringsstatistik-1886. (Statistique du recrutement.)
- 45. Norges Sparebanker 1886. (Statistique des caisses d'épargne.)
- 46. Den norske Statstelegraf 1886. (Statistique des télégraphes de l'État.)
- 47. Norges Postvæsen 1886. (Statistique postale.)
- 48. Sindssygeasyloernes Virksomhed 1886. (Statistique des hospices d'aliénés.)
- 49. Norges Fiskerier 1886. (Grandes pêches maritimes.)
- 50. Norges indenrigske Skibsfart 1885. (Mouvements du cabotage.)
- 51. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1885. (Rapport sur l'état sanitaire et médical.)
- 52. Folkemængdens Bevægelse 1885. (Mouvement de la population.)
- 53. Kommunal Folketælling i Norges Byer 1885. (Recensement dans les villes.)
- 54. Jordbrug og Fædrift 1876—1885. (Agriculture et élevage du bétail.)
- 55. De offentlige Jernbaner 1886/87. (Rapport sur les chemins de fer publics.)
- 56. Distriktsfængsler 1885 og 1886. (Prisons départementales.)

Hos H. Aschehoug & Co. erholdes ligeledes tilkjøbs følgende af det statistiske Centralbureau udgivne Værker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I. Jaugeage des navires. Christiania 1876. II. Les marines marchandes. Christiania 1881. III. A. Jaugeage des navires. (Renseignements complémentaires.) B. Les marines marchandes 1880—1886. Christiania 1887.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887. 1 Hefte.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Sjette Aargang (1885—1886). — Annuaire statistique de la Norvège. Sixième Année (1885—1886). Kristiania 1886. 1 Hefte.

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Første Bind (1882—83), Andet Bind (1883—84), Tredie Bind (1885), Fjerde Bind (1886), Femte Bind (1887). Kristiania 1883—1888. (Journal du Bureau central de Statistique.)

Oversigt over Kongeriget Norges geistlige, civile og judicielle Inddeling med Angivelse af Folkemængden efter Folketællingen 31te December 1875. Kristiania 1883. 1 Hefte. Med Tillæg udgivet 31te Marts 1885.

